

3604_Az_Q2017_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 3604 Ekologiyanın əsasları və əməyin mühafizəsi

1 Xəsarət nədir?

İnsan sümüklərinin zədələnməsi.

- Hər hansı bir xarici faktorun təsirindən toxumanın və orqanın anatomik tamlığının və ya fizioloji funksiyasının pozulması;
Toxumanın və orqanın anatomik tamlığının və ya fizioloji funksiyasının pozulmaması;
Toxumanın və orqanın anatomik tamlığının pozulmaması;
Toxumanın fizioloji funksiyasının pozulmaması;

2 İstehsalatda baş vermiş bədbəxt hadisələr nəticəsində xəsarətlərin dərəcələri hansı müəssisə tərəfindən verilmiş rəy əsasında müəyyən edilir?

Müəssisənin baş mühasibi tərəfindən

- Tibbi ekspert və ya səhiyyə müəssisəsi tərəfindən
Həmkarlar təşkilatı tərəfindən
Müəssisənin rəhbəri tərəfindən
Müəssisənin baş mühəndisi tərəfindən

3 AR əmək və əhəlinin sosial müdafiəsi nazirliyinin qəbul etdiyi əsasnamə kimə şamil edilməlidir?

AR – də fəaliyyət göstərməyən xarici hüquqi şəxslərə;

- AR ərazisində fəaliyyət göstərən bütün hüquqi və fiziki şəxslərə, eləcə də xarici hüquqi şəxslərin nümayəndəliklərinə;
AR – də fəaliyyət göstərməyən şəxslərə.
AR – da fəaliyyət göstərməyən şəxslərə;
Xaricdə fəaliyyət göstərən Azərbaycanlılara;

4 İstehsalatda bədbəxt hadisələrin təhqiq edilməsi və qeydə alınması AR hansı nazirliyi tərəfindən həyata keçirilir?

Təhsil nazirliyi;

- AR əmək və əhəlinin sosial müdafiəsi nazirliyi ;
Daxili işlər nazirliyi.
İqtisadi inkişaf nazirliyi;
FH nazirliyi;

5 Azərbaycan Respublikasının əmək qanunvericiliyində işlədilən əsas məfhumların anlayışı əmək Məcəlləsinin hansı maddəsində verilmişdir?

27

48

15

5

- 3

6 Vaxtından kənar təlimat hansı halda keçirilir?

Hər üç və ya altı aydan bir işlərin təhlükəsiz aparılması üzrə

- Texnoloji prosesdə dəyişikliklər olduqda, bədbəxt hadisə baş verdikdə
İşçi vəzifəsindən azad edildikdə
İşçi işə qəbul edildikdə
Müəssisənin rəhbərliyi dəyişdikdə

7 İşçilərlə işəgötürən arasında yaranan əmək münasibətləri nə əsasında tənzim edilir?

İşəgötürənin əmri əsasında
Müəssisə mülkiyyətçisinin iradəsi əsasında
Həmkarlar təşkilatının qərarı əsasında

- Azərbaycan Respublikası əmək məcəlləsi əsasında
Bələdiyyənin qərarı əsasında

8 əmək mühafizəsinin hüquq məsələləri hansı sənədlər əsasında müəyyənləşir?

Müəssisədaxili əmrlər əsasında
Normalar əsasında

- Əmək qanunvericiliyi sisteminə daxil olan normativ-hüquqi aktlar əsasında
Standartlar əsasında
Qaydalar əsasında

9 Avadanlığın layihələndirilməsi zamanı texniki normalar nəyi təmin etməlidir?

Avadanlığın nəql edilməsini
Operatorun normal iş şəraitini
Avadanlığın asan quraşdırılmasını

- Texniki təhlükəsizlik tələblərinin yerinə yetirilməsini
Avadanlığın təmir edilməsinin mümkünlüyünü

10 Vahid ümumdövlət qaydaları hansı sahələri əhatə edir?

Sosial müdafiə sahələrini
Bütün təsərrüfat sahələrini
Neft-qaz sənayesi müəssisələrini
Su təchizatı sahələri
Elektrik təchizatı sahələrini

11 Təhlükə potensialı obyektlərdə və dağ-mədən sahələrində baş vermiş qəza faktiki üzrə texniki təhqiqat komissiyası kim tərəfindən yaradılır.

Müdafiə Nazirliyi
Daxili İşlər Nazirliyi
● Fövqəladə Hallar Nazirliyi
Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi
Maliyyə Nazirliyi

12 əmək Məcəlləsinə görə işə yeni qəbul olunan məsul işçilər üçün müəssisə rəhbərliyi hansı sınaq müddəti müəyyən edə bilər

- bir ay
on beş gün
dörd ay
on gün
iki ay

13 Azərbaycan Respublikasının əmək Məcəlləsi neçənci il tarixindən qüvvəyə minmişdir.

- 2006
1994
1998
● 1999
2000

14 Qaldırıcı kranın Dinamiki sınağı zamanı kanat və zəncirlər işçi yükədən neçə dəfə artıq yüklənməlidir?

beş dəfə

dörd dəfə

bir dəfə

● iki dəfə

üç dəfə

15 Növbələrarası fasilə neçə saatdan az olmamalıdır

● 16 saatdan

12 saatdan

13 saatdan

14 saatdan

15 saatdan

16 Müəssisədə əməyin mühafizəsinə əməl edilməsinə kim nəzarət edir?

Rabitə şöbəsinin müdiri

Kadrlar şöbəsinin müdiri

● Kollektivin müvəkkil etdiyi şəxslər və həmkarlar təşkilatının nümayəndəsi

Elektriklər

Polis işçiləri

17 İnsanı əhatə edən mühit adətən dörd (4) komponentdən ibarətdir. Bunlar hansılardır?

fəlakət verici silahla yaranmış mühit

sosial mühit

insan tərəfindən yaradılmış mühit

● ilkin təbii mühit, insan tərəfindən yaradılmış mühit, sosial mühit

təbii fəlakətin yaratdığı mühit

18 Işığın fotosintetik udulması, ətraf mühitin tullantı udma qabiliyyəti necə adlanır:

Aerob

Adsorbasiya

● Absorbasiya

Abiotik

Aerazol

19 Suyun çirklənmə meyarı kimi Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən icazə verilən qarışıqın son həddi (İVKSH) normativinin sayı

600

120

90

● 500

200

20 Ölkə ərazisinin neçə %-i 8-9 ballıq zəlzələ ehtimalı zonadır

40%

25%

15%

● 30%

35%

21 Orqanizmin yaşadığı mühit terminindən başqa hansı terminlərdən istifadə olunur

ətraf mühit, ekoloji mühit, yaşadığı yer

yaşadığı yer

ekoloji mühit

- ətraf təbii mühit, ekoloji mühit, yaşadığı yer, ətraf mühit ətraf mühit

22 ətraf mühitin çirklənməsinə nəzarət məqsədi ilə təşkil edilən müşahidə hansı tabeçilik mərhələsi ilə həyata keçirilir.

ilkin və ərazi müşahidə məntəqələrinin işini əlaqələndirən baş idarə

ilkin məlumatın qeydə alınması

ilkin məlumatın qeydə alınması və işlənilməsi mərhələsi

- ilkin məlumatın qeydə alınması və işlənilməsi mərhələsi, ilkin məlumatın qeydə alınması, ilkin və ərazi müşahidə məntəqələrinin işini əlaqələndirən baş idarə
- ilkin məlumatın ərazi (region) üzrə cəmlənməsi və təhlili

23 ətraf mühitin çirkləndirilməsinə nəzarət məqsədi ilə yaradılan məntəqələr neçə mərhələdən ibarətdir?

2

4

1

- 3

5

24 130 dB-dən yüksək olan səs-küy insanın hansı üzvünə dağıdıcı təsir göstərir

qulaq batmasına

baş gicəllənməsinə

ürək –damar çatışmamazlığına

- eşitmə orqanlarına

əsəb gərginliyinə

25 Müəssisənin ekosistemin çirkləndirilməsinə nəzarət və işinin kompleks təhlili hansı sənədə əsaslanır?

müəssisənin texniki-iqtisadi pasportuna

müəssisənin iqtisadi pasportuna

müəssisənin ekoloji pasportuna

- müəssisənin ekoloji iqtisadi pasportuna

müəssisənin texnoloji pasportuna

26 Xəzər dənizinin müəyyən dərinliyində balığın nəfəs alması üçün oksigen 40% azalmışdır. Bu hansı dərinlikdə baş verir?

250-300m

50-100m

200-250 m

- 100-200m

100-150m

27 Təbii bioloji ehtiyatlar hansı aktivlərə aid edilir :

Sığorta texniki ehtiyatlarına

Maliyyə aktivlərinə

İstehsal olunan qeyri – maliyyə aktivlərinə

- İstehsal olunmayan qeyri – maliyyə aktivlərinə

Depozitlərə

28 Müəssisənin ekoloji-iqtisadi pasportu hansı məlumatlara əsasən doldurulur?

Monoqrafiya müşahidəsinə əsasən

Seçmə müşahidəsinə

Xüsusi təşkil edilmiş müşahidəyə əsasən

- Statistika hesabatlarına
Bilavasitə müşahidəyə əsasən

29 Dağ-mədən işlərini yerinə yetirərkən təbiətdən israfçılıqla istifadə səbəbindən ekoloji tarazlığı pozan fəaliyyət.....

faunanın azalmasını ifadə edir
torpağın aşınmasını ifadə edir
mühitin keyfiyyətini ifadə edir

- ətraf mühitə zərərli təsir adlanır]
floranın azalmasını ifadə edir

30 Müəssisənin ekoloji-iqtisadi pasportu hansı məlumatlara əsasən doldurulur?

Monoqrafiya müşahidəsinə əsasən
Seçmə müşahidəsinə
Xüsusi təşkil edilmiş müşahidəyə əsasən

- Statistika hesabatlarına
Bilavasitə müşahidəyə əsasən

31 Nərə balığı ..... yaşayan xırda canlılarla qidalanır

mamırlı sahədə
sahil suda
suyun səthində

- suyun dibində
sahildən 200 m uzaqda

32 Nərə balığı günəşli suda neçə il yaşaya bilir?

40 il
30 il
10 il

- 100 il
70 il

33 Statistika tədqiqatının obyektinə nəyin qarşılıqlı təsiri prosesidir?

Yerlə ayın
Okean dibi mühiti
Flora və fauna mühiti

- İnsanla təbii mühitin
Yerüstü mühit

34 Təbii mühitin komponentlərini, mühitin biotasını və mühitin dəyişməsi amillərini öyrənən elm sahəsi

- ətraf mühit statistikasını
audit
botanika
ekologiya
təbiət

35 AR-da ətraf mühitə dair məlumat..... müşahidə aparmaq yolu ilə toplanır.

korrespondent
sorgu
hesabat

- Statistika hesabatı və xüsusi təşkil olunmuş
anket

36 ətraf mühitin qorunması statistikasının obyektı nədir ?

kütləvi ictimai – iqtisadi hadisələr

ictimai hadisələr

sosial – iqtisadi hadisələr

- təbiətin insan cəmiyyətində təzahür edən hadisələri
sosial hadisələr

37 ətraf mühit qorunmasına dair qanunu ətraf mühit qorunmasının ..... müəyyən edir.

Təsərrüfat fəaliyyətinin əsaslarını

Sosial əsaslarını

İqtisadi əsaslarını

- Hüquqi əsaslarını, iqtisadi əsaslarını , sosial əsaslarını
İctimai əsaslarını

38 ətraf mühit dedikdə nə başa düşülür?

Mitəfer

Karbohidrogen təbəqə

Azon təbəqəsi

- İnsanı əhatə edən təbii mühit
Statəfer

39 ətraf mühitin keyfiyyəti göstəriciləri dedikdə ətraf mühitin qorunmasını təşkil edən..... başa düşülür.

ətraf mühitin ilkin göstəriciləri

standartlar

normativ-texniki səbəblər

- məhsullar , normativ-texniki səbəblər , standartlar , məhsullar və standartlar , ətraf mühitin ilkin göstəriciləri
məhsullar və standartlar

40 Çirklənməyə həsas olan bitkiləri sıradan çıxaran ağır metal çox olan ərazidə başqa bitki növünün adı

qamışabənzər

gibrit bitkilər

mamırabənzər

asırgal

- texnogen bitkilər

41 Səmada azon kütləsinin axınına səbəb olan Azon deşiyi yerin hansı qitəsindədir

Cənubi Amerika qitəsində

Avrasiyada

- Antraktida

Afrika qitəsində

Arktikada

42 Başqa təbii sərvətlərdən fərqli olaraq torpaq sərvəti bərpa oluna bilərmi

bərpası zəlzələ yolu ilə mümkündür

bərpasına su çatmır

- bərpa olunmur

bərpa olunur

bərpasına istilik çatmır

43 Münbit torpaq örtüyünün 1 sm yaranmasına neçə il tələb olunur

- 5 il
- 500 il
- 200il
- 10 il
- 50 il

44 Zərərvericiləri məhv edən və onların miqdarına nəzarət edən konkret kimyəvi maddənin adı

- aktiv inqrediyent
azot oksidi (H₂O)
quraq zonası
aytgen nüvələri
aerasiya çəni

45 Yer kürəsinin əsasən oksigen və azotdan ibarət olan hava örtüyünün elmi adı

- atmosfer yağıntıları
- atmosfer
bərk qalıq
bakterial təmizlik
bioqaz

46 Atmosferin vəziyyəti çirkləndirilməsi və qorunması statistikasının göstəriciləri

- atmosferin vəziyyətinə nəzarətin təşkili
atmosferin qorunması tədbirləri
- bunların hamısı
atmosferin çirkləndirilməsi
atmosferin qorunmasına çəkilən xərclər

47 Atmosfer kütləsinin təqribən yarısı atmosferin hansı qatındadır

- 5 km-lik üst qatında
- 100 km-lik alt qatında
- 5 km-lik alt qatında
- 100 km-lik üst qatında
- 10 km-lik üst qatında

48 Atmosfer dispersiyası nədir?

- Bioloji etalon
- Bakteroloji təmizlik
- Suyun çirklən məsi
- Tüstünün atmosferə dağılması
- Bioloji dövran

49 Suyun qiymətləndirilməsi zamanı əsas meyar kimi nə götürülür?

- Suyun keyfiyyəti
- Tənzimlənən su təchizatı mənbəyində olan suyun maya dəyəri
- Su ehtiyatlarına və səmərəli istifadəsinə yönəldilən xərclər
- Çayda, hövzədə və ya onun bir hissəsində su axarının tənzimləmə dərəcəsi
- Su istehlakçılarının sudan istifadə üçün çəkdiyi xərclər

50 Suların çirkləndirilməsi dedikdə onların ..... aşkar edilməsi başa düşülür

- yoluxmasızlaşdırılması
- ekoloji mahiyyəti
- biosfer funksiyası , ekoloji mahiyyəti

biosfer funksiyası
dövriyəliliyi

51 Azərbaycanca daşqınlar Kür və Araz çaylarının hansı axarlarında baş verir

dağ ətəyi zonalarda
orta axarlarında
yuxarı axarlarında
● aşağı axarlarında
dəniz vadisində]

52 Canlı orqanizmlər kütləsinin yerləşdiyi yer kürəsinin nazik qatı və su səthinin üst qatı necə adlanır

- biosfera
biotic
biosit
biomonitorinq
biotop

53 Ekoloji qrupların və ətraf mühit obyektlərinin şaquli olaraq yerləşməsinin elmi adı

- yarusluq
kolluluq yarusu
yuxarı yarus
aşağı yarus
otlaqlıq yarusu

54 Bir hüceyrəli orqanizmlərin elmi adı

- bentos
bakterialar
bioloji dövrən
bərk qalıq
benzopiren

55 Beynəlxalq təsnifata əsasən torpaq fondu məqsədli iqtisadi təyinatına görə hansı kateqoriyaya bölünür

dövlət su fondu və dövlət ehtiyatı torpaqları
yaşayış və qeyri kənd təsərrüfatı torpaqları

- kənd təsərrüfatı üçün yararlı torpaqlar, yaşayış kənd təsərrüfatı üçün yararlı torpaqlar və qeyri kənd təsərrüfatı torpaqları, dövlət meşə fondu, dövlət su fondu və dövlət ehtiyatı torpaqları
Beynəlxalq təsnifata əsasən torpaq fondu məqsədli iqtisadi təyinatına görə hansı kateqoriyaya bölünür
dövlət meşə fondu

56 İqlim amili dedikdə nəyin dərəcəsi başa düşülür

küləyin miqdarı dərəcəsi
küləyin sürəti dərəcəsi

- istilik enerjisi və su ilə təmin olunma
su ilə təmin olunma dərəcəsi
relyefin dəyişməsi dərəcəsi

57 Münbit torpaq örtüyünün 1 sm yaranmasına neçə il tələb olunur

- 5 il
10 il
● 200il
500 il
50 il

58 Atmosfer havasının çirkləndirilməsi indeksi

$$J = \frac{\sum X_o S_o}{\sum X_1 S_1}$$

● $J = \frac{\sum X_1 S_1}{\sum X_o S_1}$

$$J = \frac{\sum x_1 S_o}{\sum x_1 S_1}$$

$$J = \frac{\sum x_o S_1}{\sum x_o S_o}$$

$$J = \frac{\sum x_1 S_o}{\sum x_1 S_o}$$

59 Böyük olmayan ərazidə iqlim strukturu necə adlanır

makrosfera

● mikroiklim

litosfera

biosfera

mikrosfera

60 Mikroiklim nədir?

Biolojo etalon

Atmosferin çirklənməsi

Böyük ərazidə iqlim strukturu

● Böyük olmayan ərazidə iqlim strukturu

Suyun çirklənməsi

61 Tüstüdə mövcud olan kansorogen karbohidratın elmi adı

● benzopiren

bərk tullantılar

bioloji etalon

bioqaz

bioloji akkumulasiya

62 əmək qanunları məcəlləsində 17-18 yaşlı şəxslər üçün həftədə neçə saat iş vaxtı müəyyən edilir?

42 saat

32 saat

34 saat

● 36 saat

40 saat

63 İstehsal müəssisələrində əmək mühafizəsi işlərinin təşkili rəhbərliyin əmri ilə kimlərə tapşırırlar?

Elektrikə

Şöbə müdirinə

Fəhləyə

Texniki işçiyə

● Baş mühəndisə

64 Sınaq zamanı hidarvlik domkratlarda təzyiq düşgüsü neçə faizdən artıq olmamalıdır?

40%-dən

30%-dən

20%-dən

10%-dən

● 50%-dən

65 Dinamiki sınaq zamanı qaldırıcı kran buraxıla bilən yükədən neçə faiz artıq yüklənməlidir?

● 10%

- 40%
- 50%
- 60%
- 20%

66 Həftələrarası istirahət neçə saatdan az olmamalıdır?

- 42 saat
- 36saat
- 32 saat
- 30 saat
- 40saat

67 əmək qanunları məcəlləsində 15-16 yaşlı şəxslər üçün həftədə neçə saat iş vaxtı müəyyən edilir?

- 36 saat
- 26 saat
- 32 saat
- 34 saat
- 24 saat

68 Müəssisə rəhbərliyinin işə yeni qəbul olunan elmi-tədqiqat işçiləri üçün hansı sınaq müddəti müəyyən etməyə ixtiyarı var?

- beş ay
- üç ay
- iki ay
- bir ay
- dörd ay

69 Müəssisə rəhbərliyinin işə yeni qəbul olunan məsul işçilər üçün hansı sınaq müddəti müəyyən etməyə ixtiyarı var?

- beş ay
- üç ay
- iki ay
- bir ay
- dörd ay

70 Müəssisə rəhbərliyinin yeni işə qəbul olunan fəhlə üçün hansı sınaq müddəti müəyyən etməyə ixtiyarı vardır?

- iki həftə
- bir həftə
- dörd həftə
- beş həftə
- üç həftə

71 İş vaxtından artıq işlər hər bir fəhlə və ya qulluqçu üçün dalbadal iki gün ərxində neçə saatdan çox ola bilər?

- 4 saatdan
- 8 saatdan
- 10 saatdan
- 12 saatdan
- 6saatdan

72 Gecə növbəsində iş günü neçə saat qısaldılır?

- 0,5 saat
- 2 saat
- 3 saat
- 4 saat
- 1 saat

73 Aşağıdakı faktorlar qrupunun hansı mühüm iqlim faktorlarıdır?

- Texnogen faktorlar.
- Biotik faktorlar;
- İonlaşdırıcı şüalanmalar;
- Temperaturudur, nəmlik, havanın hərəkət sürəti;
- Optik diapozonun şüalanmaları;

74 İş yerində mikroiklimatın əsas parametrləri hansılardır?

- İş yerində havanın tərkibindəki ionların miqdarı
- İş yerində havanın tərkibindəki tozun miqdarı
- İş yerində havanın tərkibindəki azotun miqdarı
- A) İş yerində havanın tərkibindəki oksigenin miqdarı
- İş yerində havanın temperaturu, nisbi nəmliyi, axma sürəti

75 əməyin mühafizəsi üzrə təlimatlara aid edilir:

- Həmkarlar ittifaqlarının hüquqları üzrə təlimatlar
- Daxili intizam qaydaları üzrə təlimatlar
- Müəssisəyə daxil olan kənar şəxslər üçün təlimatlar
- Xəsarət alan işçilər üçün təhlükəsizlik qaydaları üzrə növbədən kənar təlimatlar
- Təhlükəsizliyə aid olan təkliflərin verilməsi üzrə təlimatlar

76 Sanitariya məsafələri nə deməkdir?

- Bir istehsal müəssisəsi ərazisindən avtobus dayanacağına qədər məsafə
- Bir istehsal müəssisəsi ərazisindən yeməxanaya qədər məsafə
- Bir istehsal müəssisəsi ərazisində təhlükəsizliyi təmin etmək üçün ayrı-ayrı obyektlər arasında məsafələr
- Bir istehsal müəssisəsi ərazisindən tibb məntəqəsinə olan məsafə
- Müəssisədən yaşayış zonasına qədər məsafə

77 İstehsal müəssisələrində işçilərə təkrar təlimat neçə aydan bir keçirilməlidir:

- 10 aydan bir
- 6 aydan bir
- 8 aydan bir
- 12 aydan bir
- 9 aydan bir

78 İstehsalatla əlaqədar baş verən bədbəxt hadisələr hansı formalı aktla sənədləşdirilir.

- 4T- formalı aktla
- H-1- formalı aktla
- GT- formalı aktla
- BT- formalı aktla
- 2H- formalı aktla

79 Yaşı 16-dan 18-dək olan qızlar üçün yük daşıma norması neçə kiloqram müəyyən edilir?

- 10,25 kq
- 11kq
- 10,5kq

10 kq
10,1 kq

80 Ekoloji təhlükəsizliyin təmini üçün lazımdır:

doğru cavab yoxdur.

biomüxtəlifliyin qorunub saxlanmaması;

- təbii ekolojisiyemdə təsərrüfat və b. fəaliyyətin zərərli təsirinin qarşısının alınması;
təbii resursların səmərəsiz istifadəsi;
torpaq və su resurslarından istifadənin genişləndirilməsi;

81 Azərbaycanın torpaq fondunun sıradan çıxması səbəblərindən deyil:

- torpağın terraslaşdırılması.
sürüşmə;
şoranlaşma;
eroziya ;
çirklənmə;

82 Ekoloji problemləri yaradan təbii endogen proseslər:

tektonik proseslər və eroziya.

sürüşmələr;

aşınmalar;

radioaktiv elementlərin parçalanması;

- palçıq vulkanları və zəlzələlər;

83 Ekoloji proseslər səbəbindən yaranmır:

- zəlzələ.
aşınma;
eroziya;
sürüşmə;
sel;

84 Xəzər ekosisteminin vəziyyəti asılıdır :

doğru cavab yoxdur;

dəniz nəqliyyatının inkişafından;

mineral resurslardan;

bioloji resurslardan;

- sənaye və məişət çirkab sularından ;

85 Xəzər sahillərinin ekoloji cəhətdən əhəmiyyəti nədədir:

suvarma kanallarının çəkilməsində;

kənd təsərrüfatının inkişafında ;

sənaye sahələrinin yerləşdirilməsində ;

- turizmin inkişafında;
qabarma-çəkilmə elektrik stansiyasının tikilməsində;

86 Xəzərin çirklənməsinin mənfi ekoloji nəticələri:

neft hasilatıdır;

- balıq ehtiyatlarıdır;
molyuskalardır;
su bitkilərinədir;
duz ehtiyatlarıdır;

87 Xəzərin ən çox çirklənmiş sahələri:

- Neft daşları və Neftçala sahilləri;
- Sumqayıt və Lənkəran sahilləri;
- Bakı buxtası və Neft daşları;
- Çilov və Qum adaları;
- Bakı və Xaçmaz sahilləri;

88 Kür-Araz regionunda xarakterik eroziya növüdür:

- su eroziyası;
- doğru cavab yoxdur.
- səth eroziyası;
- külək eroziyası;
- irriqasiya eroziyası;

89 Kür-Araz regionunun başlıca su mənbələridir:

- bulaq suları;
- yeraltı sular;
- Kür və Araz çayları.
- Ağgöl və Göyçay çayı;
- Sarısu və Hacıqabul gölləri;

90 Su ehtiyatlarından daha çox istifadə olunur :

- kimya və metallurjiya sənayesində;
- kənd təsərrüfatı və məişətdə;
- sənaye və məişətdə;
- kənd təsərrüfatı və sənayedə;
- doğru cavab yoxdur;

91 Şəki Zaqatala İR-da ekoloji vəziyyəti gərginləşdirən amillərdəndir:

- qərzəkli meyvəçiliyin inkişafı
- kurort turizmin inkişafı
- meyvə tərəvəz konservi müəssisələri
- doğru cavab yoxdur
- təbii resurslardan səmərəli istifadə

92 Şoranlaşmış torpaqlar daha çox rast gəlinir:

- Kür-Araz ovalığında;
- Abşeron -Qobustanda;
- Samur-Dəvəçi ovalığında;
- Lənkəran ovalığında;
- Qarabağ və Haramı düzlərində;

93 Təbii dağ göllərinin başlıca çirklənmə səbəbi:

- quşçuluğun inkişafıdır;
- balıqçılığın inkişafıdır;
- ətrafında əkinçiliyin inkişafıdır;
- turizmin inkişafıdır ;
- doğru cavab yoxdur;

94 Torpaq ehtiyatlarının mühafizə yollarından deyil:

- rekultivasiya;

- torpaq kadastrı;
- intensiv istifadə ;
- torpağın bonitet qiymətləndirilməsi;
- fitomeliorasiya;

95 Azərbaycanı ekoloji krizisin obyektiv səbəbləri?

- təbii resursların tükənməsi və təbii fəlakətlər doğru cavab yoxdur
- texnoloqiyalardan səmərəli istifadə
- təbii resursların şəxsi mülkiyyət hüququ
- təbiətdən səmərəli istifadə və onun bərpası

96 Azərbaycanı atmosferin başlıca çirklənmə mənbələri:

- dağ-mədən işləri;
- bərk formalı tullantılar;
- sənaye müəssisələri və avtomobil nəqliyyatı;
- sənaye sahələri və kənd təsərrüfatı.
- kənd təsərrüfatı;

97 Azərbaycan meşələrinə müasir antropogen təsir baş verir :

- doğru cavab yoxdur ;
- heyvanların normal otarılmasından;
- arıçılığın inkişafından;
- sanitariya kəsilmədən;
- turizmin inkişafından;

98 Atmosferin çirklənmə səbəblərindən biridir:

- doğru cavab yoxdur
- köhnə avtomobillər;
- tramvay və trolleybuslardan geniş istifadə
- tullantıların kompleks emalı;
- qaz-toz tutucu qurğuların geniş tətbiqi;

99 Atmosferin əsas çirklənmə növlərindən biridir:

- bakteriyalar;
- bitki sporları
- kimyəvi ;
- bioloji;
- gübrələr;

100 Araz çayını daha çox çirkləndirən ölkə:

- Ermənistan;
- Türkiyə ;
- Gürcüstan;
- Azərbaycan;
- İran;

101 Çirkab suların təmizlənmə üsullarındandır:

- bioloji, fiziki;
- fiziki-üzvü;
- üzvü, bioloji;
- doğru cavab yoxdur;

- kimyəvi,bioloji;

102 Xroniki peşə xəstəliyi nə vaxt yaranır?

- İlan vurma hallarında
- Elektrik cərəyanı vurduqda
- Hərəkət edən maşın və mexanizmlərin təsirindən zədələnmə hallarında
- Zərərli istehsalat amillərinin uzunmüddətli təsirindən yaranır
- İldırım vurma hallarında

103 Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə əsasən peşə xəstəliyi dedikdə nə nəzərdə tutulur?

- Zərərli əmək şəraitinin insan orqanizminə təsiri nəticəsində əmələ gələn xəstəliklər
- Vərəm xəstəliyi
- Qara yara xəstəliyi
- Vəba xəstəliyi
- Qrip xəstəliyi

104 Sahə qaydaları hansı sahələri əhatə edir?

- Spesifik xüsusiyyətlərinə görə ayrı-ayrı təsərrüfat sahələrini əhatə edir
- Bir neçə müxtəlif sahələrin təhlükəsizliyi qaydaları
- Elektrik təhlükəsizliyi qaydaları
- Yükqaldırıcı kranların təhlükəsizliyi qaydaları
- Partlayış işlərinin təhlükəsizliyi qaydaları

105 İlkin təlimat hansı halda keçirilir?

- İşçi xəsarət alandan sonra
- Qəza baş verdikdən sonra
- Sexin rəisi istədiyi hallarda
- İşçi iş qəbul edildikdə təhlükəsizlik texnikası şöbəsində
- İşçi sərbəst işə başlayandan əvvəl, bilavasitə iş yerində

106 Azərbaycan ərazisində əmək vəzifəsini yerinə yetirərkən xarici ölkə vətəndaşları ilə baş vermiş bədbəxt hadisə necə təhqiq edilir?

- Azərbaycan Respublikasının əmək və əməyin mühafizəsi sahəsində tərəfdar çıxdığı Beynəlxalq sazişdə nəzərdə tutulmuş qaydalar əsasında
- Xarici təşkilatın təklifi əsasında
- Xarici Dövlətdə mövcud olan qanunvericilik əsasında
- İşçinin vəkiliinin göstərişi əsasında
- Müəssisənin həmkarlar və əməyin mühafizəsi şöbəsinin birgə qərarından

107 İzafi nəmliyə görə tələb olunan hava sərfi

(m³/saat)

G – otağa daxil olan izafi nəmliyin miqdarı, q/saat

d_x, d_a – uyğun olaraq xaric olan və daxil olan hava tərkibindəki nəmliyin miqdarı, m q/m³

$$Q = \frac{G \cdot 10^3}{d_x - d_a}$$

$$Q = \frac{G \cdot 10^3}{d_a - d_x}$$

$$Q = \frac{G \cdot 10^3}{d_a}$$

$$Q = \frac{G \cdot 10^3}{d_x}$$

$$Q = \frac{(d_x - d_d)}{G \cdot 10^3}$$

108 Havanın nisbi nəmliyi doymuş su buxarı təzyiqi ilə necə ifadə edilir?

$(P_{sb})_f$ - havadakı faktiki su buxarının parsial təzyiqi, Pa

$(P_{sb})_t$ - həmin temperaturda havanın su buxarı ilə tam doyma halında su buxarının parsial təzyiqi, Pa

$$\varphi = \frac{(P_{sb})_f}{(P_{sb})_t} \cdot 1000$$

$$\varphi = (P_{sb})_f \cdot (P_{sb})_t \cdot 1000$$

$$\varphi = (P_{sb})_f \cdot (P_{sb})_t$$

$$\bullet \varphi = \frac{(P_{sb})_f}{(P_{sb})_t} \cdot 100\%$$

$$\varphi = 0,1 \frac{(P_{sb})_f}{(P_{sb})_t}$$

109 Sexə daxil olan zərərli qazın miqdarı (q, q/saat) məlum olarsa tələb olunan hava sərfi necə tapılır?

Sexə daxil olan zərərli qazın miqdarı (q, q/saat) məlum olarsa tələb olunan hava sərfi necə tapılır (m³/saat)

C_n – sızan qazın yolverilən qatılığı mq/m³

C_0 – verilən havada qazın qatılığı mq/m³

$$\bullet Q = \frac{q \cdot 10^3}{C_n - C_0}$$

$$Q = \frac{q \cdot 10^3}{C_n - C_0}$$

$$Q = \frac{q \cdot 10^3}{C_0 - C_n}$$

$$\varphi = q(C_n - C_0)$$

$$\varphi = q(C_0 - C_n)$$

110 Monoqrafik təhlil üsulu ilə nə öyrənilir?

- Əmək təhlükəsizliyi standartları
- İstehsal obyektlərində potensial təhlükəli və zərərli amillər, texnoloji prosesin istehsalat sanitariyası və təhlükəsizlik texnikası tələblərinə uyğunluğu
- Təhlükəsizlik texnikası qaydaları
- Yanğın təhlükəsizliyi normaları
- Əmək qanunvericiliyi

111 Sənaye müəssisələri, istehsalat və sanitariya – məişət otaqlarının layihələndirilməsində əsasən neçə tələb irəli sürülür?

- 9
- 10
- 8
- 7
- 11

112 Tüstü, qaz və toz istehsalat zərəri buraxan müəssisədə yaşayış binalarının hansı hissəsində yerləşdirilməlidir?

Yaşayış binalarının solunda.

- Yaşayış binalarının külək tutulmayan tərəfində;
Yaşayış binalarının külək tutan tərəfində;
Yaşayış binalarının arxa tərəfində;
Yaşayış binalarının sağında;

113 Müəssisənin ərazisində tikililər və istehsalat qurğular planlaşdırıldıqda nə nəzərə alınmalıdır?

Qaz təminatı.

- Küləyin istiqaməti və binaların işıqlandırılması;
Titrəyişlər;
Maşınların hərəkəti;
Elektrik xətləri;

114 Tikinti meydançasının təşkili zamanı hansı işin görülməsi baş planda nəzərdə tutulur?

Çəpərləmə.

- Əhalinin yerləşdirilməsi;
Axıntı suların kənarlaşdırılması;
Müvəqqəti nəqliyyat yollarının çəkilməsi;
İşıqlandırmaq;

115 Əməyin və istehsalat şəraitinin işçilərin işgüzarlığı və sağlamlığına təsirini öyrənən elm və ya sistem hansıdır?

İstehsalat sanitariyası;

- Əməyin gigiyenası;
Tibb.
Ekologiya;
Hüquq;

116 Sənaye müəssisələrində sağlam – gigiyenik şərait yaratmaq məqsədi ilə layihələrdə hansı otağın olması nəzərdə tutulmalıdır?

Səhiyyə məntəqəsi.

İdman zalı;

Oxu zalı;

Oxu və idman zalı;

- Sanitariya – məişət otaqları;

117 Açıq havada işlər aparılarkən sanitar – gigiyena məsələlərinin həllini çətinləşdirən neçə səbəb var?

8

3

- 2

1

4

118 İstehsalat sanitariyası nə deməkdir?

Yanğının qarşısını alan texniki tədbirlər sistemidir;

- Zəhərli istehsalat amillərinin təsirini qarşısını alan təşkilatı, gigiyenik və sanitariya texniki tədbirlər sistemidir;
İstehsalatda bədbəxt hadisələrin səbəbini öyrənən elmdir;
Nəqliyyat hadisəsinin qarşısını alan texniki tədbirlər sistemidir;
Bədbəxt hadisənin qarşısını alan texniki tədbirlər sistemidir;

119 əmək gigiyenası nəyi öyrədir?

Yanğın təhlükəsizliyini öyrənən elmdir;

Nəqliyyat hadisəsinin səbəbini öyrənən elmdir.

- Əmək prosesinin və istehsalat mühitinin insanın işgüzarlığına və sağlamlığına təsirini öyrədən elmdir; İstehsalat prosesini öyrənən elmdir; Bədbəxt hadisənin səbəbini öyrənən elmdir;

120 Zəhərlənmə zamanı tibbi müəssisənin həkimi hara məlumat verməlidir?

Rəhbərliyə;

- Yerli sanitariya epidemiologiya stansiyasına (SES); Dövlət müfəttişliyinə. Sex rəisinin; Tibbi müəssisəsinə;

121 Zərərliyə neçə faizi ehtiyatsızlıqdan, mühafizə vasitələrindən qeyri – düzgün istifadə edilmədikdə baş verir?

14

15

- 13

12

10

122 Zərərliyə neçə faizi təhlükəsizlik qaydalarına riayət olunmamasından baş verir?

10

- 14

15

20

12

123 Zərərliyə neçə faizi təşkilatı və şəxsi səbəblərdən baş verir?

- 70

60

80

50

90

124 Son illər texniki və sanitariya – gigiyena səbəblərdən baş verən bədbəxt hadisələrin azaldınması nə ilə izah edilir?

Texnikadan düzgün istifadə edilməməsi ilə.

Maşınların düzgün idarə edilməsi ilə;

Əməyin mühafizə qaydalarına düzgün riayət edilməsi ilə;

Sanitar – gigiyenik qaydalara düzgün riayət edilməməsi ilə;

- Elmi texniki tərəqqinin sürətlə inkişafı ilə;

125 İstehsalatda baş vermiş bədbəxt hadisələrin səbəbləri qrupuna aiddir:

Hərbi

Sosial

Təbii

- Texniki

Ekoloji

126 İZ formalı akt kim tərəfindən tərtib edilir?

İşçi tərəfindən

- İşəgötürən tərəfindən komissiyanın təhqiqat aktı əsasında
- Müfəttiş tərəfindən
Polis tərəfindən
Həmkarlar təşkilatları tərəfindən

127 Kəskin peşə xəstəliyinə aid edilir:

Zərərli istehsalat alimlərinin işçiyə on iş növbəsindən artıq olmayan müddətdə təsiri nəticəsində əmələ gələn xəstəlik

- Zərərli istehsalat amillərinin işçiyə bir iş növbəsindən artıq olmayan müddətdə təsiri nəticəsində əmələ gələn xəstəlik

Zərərli istehsalat alimlərinin işçiyə üç iş növbəsindən artıq olmayan müddətdə təsiri nəticəsində əmələ gələn xəstəlik

Zərərli istehsalat alimlərinin işçiyə beş iş növbəsindən artıq olmayan müddətdə təsiri nəticəsində əmələ gələn xəstəlik

Zərərli istehsalat alimlərinin işçiyə yeddi iş növbəsindən artıq olmayan müddətdə təsiri nəticəsində əmələ gələn xəstəlik

128 İstehsalatda baş verən bədbəxt hadisələr hansı halda İZ formalı aktla rəsmiləşdirilir?

İşçi aldığı zədədən on iş günündən artıq müddətə əmək qabiliyyətini itirdikdə

İşçi aldığı zədədən üç iş günündən artıq müddətə əmək qabiliyyətini itirdikdə

İşçi aldığı zədədən beş iş günündən artıq müddətə əmək qabiliyyətini itirdikdə

- İşçi aldığı zədədən bir iş günündən artıq müddətə əmək qabiliyyətini itirdikdə
- İşçi aldığı zədədən yeddi iş günündən artıq müddətə əmək qabiliyyətini itirdikdə

129 İstehsalat ilə əlaqədar zədələrə nə aid edilir?

İntihara cəhd

Təbii ölüm

- İşəgötürənin yazılı sərəncamına əsasən, əmək vəzifəsini şəxsi minik maşınında yerinə yetirdiyi vaxt işçinin aldığı zədə

Sərxoş vəziyyətdə iş gördükdə zədələnmə

Cinayət etdiyi zaman

130 əmək mühafizəsində ümumilikdə bədbəxt hadisələr neçə qrupa bölünür.

dörd əsas qrupa

beş əsas qrupa

altı əsas qrupa

iki əsas qrupa

- üç əsas qrupa

131 İstehsalatda təsadüf edilən istehsal zərərləri neçə qrupa bölünür

8qrupa

7qrupa

2qrupa

6qrupa

- 3qrupa

132 Müdiriyyət N-1 formalı aktın tərtib olunmasından imtina edərsə, zərərçəkmiş şəxsin bu haqda şikayət ərizəsinə neçə günə həmkarlar komitəsi baxıb rəy verməlidir?

6 günə

15 günə

10 günə

8günə

- 7günə

133 N-1 formalı akt tədqiqat materialları ilə birlikdə müəssisədə neçə il saxlanılmalıdır?

- 45 il
- 40 il
- 20 il
- 30 il
- 35 il

134 Məişətlə əlaqədar bədbəxt hadisələr hansı aktla rəsmiləşdirilir?

- BT formatı
- AB formatı
- AS formatı
- AD formatı
- BE formatı

135 Pəncərə oyuqlarından işıqlanan binalar arasındakı sanitariya məsafəsi nə qədər olmalıdır?

- 17 m olmalıdır;
- Qarşıdakı binanın hündürlüyündən və ya 12 m – dən az olmamalıdır;
- 15 m olmalıdır;
- Qarşıdakı binanın hündürlüyündən olmamalıdır;
- 18 m olmalıdır;

136 Havada, suda və torpaqda zəhərli maddələrin azalmış miqdarının bu dəyişikliyi yaradan kapitalın hər vahidinə olan nisbəti

- $C = \Delta B / 1,05 \times K$
- $C = \Delta B / S$
- $C = \Delta B \times K$
- $K \times C = \Delta B$
- $C = \Delta B / K$

137 Ekoloji uçotda məsrəf və nəticələrin təhlili zamanı hansı qiymətləndirmə metodundan istifadə olunur ?

- Orta qiymətləndirmə metodu
- Balans metodu
- İndeks metodu
- Ehtimal edilən qiymətləndirmə metodu
- Nisbi qiymətləndirmə metodu

138 Yer qabığı və üst mantiya da daxil olmaqla səthin üst hissəsinin adı

- zontiya
- litosfera
- rütubətli zona
- quraqlıq zonası
- mantiya

139 Torpağın normativ qiyməti hansı hallarda meyar kimi istifadə olunur

- torpaq sahəsinin bir kateqoriyadan digərinə verilməsi
- ipoteka və sığortalanma
- alqı-satqı, ipoteka və sığortalanma, torpaq sahəsinin bir kateqoriyadan digərinə verilməsi
- alqı-satqı
- nizamnamə və icarəyə verildikdə

140 Meşəlik sahəsinin umumi mütləq artımı neçə hesablanır?

- İl ərzində meşə materiallarının ümumi mütləq artımını əsas dövrdəki meşəlik sahəsinə bölməklə
Meşəlik ərazidə kök üstə olan meşə materiallarının m3 –la həcmi həmin ərazidə yaşayan əhəlinin sayına bölməklə
Regionun meşəlik ilə əhatə olunmuş sahəsinin regionda yaşayan əhəlinin ümumi sayına bölməklə
Regionun meşəlik sahəsinə regionun ümumi sahəsinə bölməklə
Meşəliklərin hesabat dövründəki sahəsindən əsas dövrdəki sahəsinə çıxmaqla

141 Təbii sərvət statistikasında tətbiq edilən əsas qruplaşdırmalar hansılardır

- kəşf edilmə dərəcəsinə görə və regionlar üzrə
- mülkiyyət formasına görə və təzələnmə bilən və bilməyənlər, istehsal olunan və olunmayanlar, tərkib üsurləri və təyinatına görə, kəşf edilmə dərəcəsinə görə və regionlar üzrə
- istehsal olunan və olunmayanlar
- təzələnmə bilən və bilməyənlər
- tərkib üsurləri və təyinatına görə

142 Tullantılar nə üçün təkrar emal olunur ?

- Litosferi təmiz saxlamaq üçün ;
- Ekoloji sabitlik yaratmaq üçün ;
- Xammala qənaət endirmək üçün ;
- Təbii resurslardan istifadəni minimuma endirmək üçün ;
- Atmosferi təmiz saxlamaq üçün ;

143 Sənaye tullantıları ən çox hansı sahələrdə müşahidə olunur ?

- Faydalı qazıntı yataqlarının istismarında
- Neft - qaz quyularının qazılmasında
- Dağ – mədən sənayesində
- Geoloji – kəşfiyyat işlərində
- Geoloji axtarış işlərində

144 Vegetasiya müddətində bitkilərin normal inkişafına lazım olan suyun miqdarı:

- $(M = T - J) - (\Delta E - B)$
- $M = (\Delta E + B) - (T - J)$
- $M = (T - j) \times (\Delta E + B)$
- $M = (T - j) / (\Delta E + B)$
- $M = T - J - \Delta E + B$

145 ətraf mühitin sağlamlıq üçün əlverişli olması göstəriciləri

- ətraf mühitdən asılılıq, sağlamlığın vəziyyəti
- sağlamlığın vəziyyəti
- sağlamlığın bərpası
- ətraf mühitdən asılılıq
- sağlamlıq dərəcəsi

146 Ekoloji sistemlərin təsviri və monitorinqi zamanı istifadə edilən metodları öyrənən elm sahəsinin adı

- ekologiya statistikasi
- ekologiya maliyyəsi
- ekologiya iqtisadiyyatı
- ekologiya
- ekologiya auditi

147 Mühitə zərərli olan fəaliyyət növlərini dayandırdıqda təbiətin korlanmasına qarşı çəkilən həqiqi və ya müvəqqəti xərclər göstəricisi

istehsal xərcləri

- tədavül xərcləri
- keçid xərcləri
- renta haqqı
- istehlak xərcləri

148 Torpaq ehtiyatları statistikasının göstəriciləri sistemi neçə bölmədən ibarətdir

- 5
- 7
- 3
- 9
- 2

149 Yer kürəsinin hansı qitəsi sülh və əməkdaşlıq materiki adlanır

- Afrika
- Asiya
- Avropa
- Buzlu şimal
- Antraktida

150 ətraf mühitin qorunmasının beynəlxalq obyektı deyil

- Yerin təki
- Kosmos
- Dünya okeanı
- Atmosfer havası
- Antraktida

151 ətraf mühitin qorunması ilə bağlı monitorinq hansı alt sistemə bölünür

- fiziki, azon və biosfera
- atmosfer, hava və su
- kainat və səma
- isti və soyuğun təsiri
- fiziki, kimyəvi və bioloji

152 ətraf mühit komponentlərinin kompleks göstəricilərinin mütləq qiymətinin hesablanması göstəricisinin adı

- OPAQİ
- V
- AQİ
- OPA
- EVİ

153 ətraf mühitin qorunmasının Dövlətin hüquq diksiyasından kənar beynəlxalq obyektlərə aiddir

- avrasiya
- atmosfer havası
- dünya okeanı
- kosmos
- antraktida , kosmos , dünya okeanı , atmosfer havası

154 Çirkab sularının axıdılmasının nəticəsini qiymətləndirmək üçün İL düsturunun aşağıdakı hissəsindən istifadə edilir

- $İL = EL2 / EL2b$
- $İL2 = EL1b / EL2b$

$\dot{I}L2 = EL1b / EL2$

$\dot{I}L1 = EL1 / EL1b$

$\dot{I}L0 = EL1 / EL2b$

155 Təbiətin qorunması tədbirləri üçün cari məsrəfləri müəyyənləşdirərkən bütün əmtəəlik məsulun dəyərindən nəyi çıxmaq lazımdır

cari məsrəfləri

zay məhsuldan itkilər

popen ödenişi

istifadə olunmuş xammalın dəyəri

- zay məhsuldan itkilər, popen ödenişi, istifadə olunmuş xammalın dəyəri

156 Torpaqdan k/t-ı məqsədləri üçün istifadə olunduqda torpaqdan istifadə haqqının səviyyəsi göstəricisi

$S = N3 / P$

$S = P - N3 / 100$

- $S = PN3$

$S = P / N3$

$S = P + N3 / 100$

157 Torpağın çürümüş bitki və heyvan mənşəyli maddələrdən ibarət olan üzvi komponent

həşarat çürüntüsü

təbii peyin

torf

- humus

quş peyini

158 Azərbaycanda çoxlu sayda kiçik vulkanik püskürmə ərazisi

Qobustan

Xızı

Şamaxı

Abşeron

- Yasamal

159 Bakı şəhərində ən ciddi torpaq sürüşməsinə məruz qalan ərazi

- Bayıl

Binəqədi

Balaxanı

Neft daşları

Xırdalan

160 BMT-nin İqlim dəyişmələri üzrə çərçivə konvensiyası hansı ilə təsadüf edir

1993-cü ilə

2010-cu ilə

- 2000-ci ilə

1948-ci il

1960-cı ilə

161 Meşəlilər hansı səbəbə görə torpağın eroziyasının yayılmasını ləngidir

buzluqların artması

külək yolu ilə

- külək və su yolu ilə

su ilə eroziya

qızmar günəş

162 əhalinin hər nəfərinə düşən meşəlik sahəsi necə hesablanır?

Meşəliklərin hesabat dövründəki sahəsindən əsas dövrdəki sahəni çıxmaqla

- Regionun meşəlik ilə əhatə olunmuş sahəsinin regionda yaşayan əhalinin ümumi sayına bölməklə
Regionun meşəlik sahəsini regionun ümumi sahəsinə bölməklə
II ərzində meşə materiallarının ümumi mütləq sahəsinə bölməklə
Meşəlik ərazidə kök üstə olan meşə materiallarının m³ –la həcmi həmin ərazidə yaşayan əhalinin sayına bölməklə

163 2005-ci ildə Azərbaycan ərazisində meşə örtüyünün sahəsi 32%, 2012-ci ildə isə 36 % təşkil etmişdir. Həmin dövr ərzində meşə sahəsi necə dəyişmişdir

- 105,0%
- 140,1%
- 130,3%
- 112,5 %
- 110,0%

164 A kateqoriyasına aid olan ehtiyatlar hansı tələbləri ödəməlidir

- yataqların sərhəddinin müəyyən edilməsi
- yataqların yerləşməsi, forması və texnoloji xüsusiyyətləri
kəşfiyyat işi aparılmışdır
yatağın tipi, həcmi və səmərəli qalınlığı
əvvəlcədən qiymətləndirilməsi üçün sahəsi açılmış yataqlar

165 Sanitar mühafizə zonasının ərazisində hansı işləri görmək lazımdır?

- Ərazidə dövlət idarəsi tikmək.
- Ərazidə səhiyyə müəssisəsi tikmək;
- Ərazidə yaşayış binası tikmək;
- Ərazini abadlıqlaşdırmaq və yaşıllaşdırmaq;
- Ərazidə məktəb tikmək;

166 İstehsalat zədələnmələrinin hansı sanitariya – gigiyena qrupuna aiddir?

- İşçilərdə özünə nəzarətin zəifləməsi.
- Texnoloji reqlamentin və rejimlərin pozulması;
- Əmək intizamının aşağı səviyyədə olması;
- Qeyri – normal meteoroloji şəraitin olması;
- Ağır və təhlükəli işlərin lazımı qədər mexanikləşdirilməsi;

167 Aşağıdakılardan hansı əməyin gigiyenası elminin tədqiqat predmetinə deyil, istehsalat sanitariyasının həll etdiyi məsələlərə aiddir?

- Fərdi mühafizə vasitələrinin yaradılması.
- Fərdi mühafizə vasitələrinin yaradılması;
- Texnoloji proseslərin öyrənilməsi;
- Zərərli və zəhərli istehsalat faktorları üçün yol verilən normaların təyini;
- Sanitar – məişət qurğularının tədqiqi;

168 Zərərçülərin neçə faizi icazə olmadan işin yerinə yetirilməsi və təhlükəli sahədə yerləşməsi ucbatından baş verir?

- 15
- 7
- 10

- 11
- 12

169 İstehsalat xarakteristikasına görə birinci qrup proseslərə aid olur?

- Normal metroloji şəraitdə keçən zərərsiz istehsalat prosesləri
Xüsusi rejim tələb edən proseslər
Kəskin zərərlik amilləri ilə xarakterizə olunan proseslər
Normal olmayan metroloji şəraitdə keçən proseslər
Yeraltı şəraitdə aparılan proseslər

170 İnsan operator tərəfindən bir dəqiqə ərzində iki və daha çox dəfə yerinə yetirilən əməliyyatlar hansı kateqoriyaya aid edilir?

- Ləng görülmə əməliyyatlar
Hərdən bir görülmə əməliyyatlar
Tez-tez görülmə əməliyyatlar
- Çox tez-tez görülmə əməliyyatlar
Sürətlə görülmə əməliyyatlar

171 Travmatizmin iqtisadi təhlil üsulu ilə nə öyrənilir?

- Təhlükəsizlik tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi imkanları
Zərər çəkmiş işçilərin təminatı yolları
- İstehsalat travmatizmindən müəssisəyə dəyən iqtisadi zərər
Əmək mühafizəsinin maliyyələşdirilməsi mənbələri
İşçilərin təlimatlandırılmasının səmərəliliyi

172 Travmatizmin qruplaşma üsulu nə deməkdir?

- Eyni xarakterli zədələnmələr ilə nəticələnən bədbəxt hadisələr
İşəgötürənlərin bilikləri
İşəgötürənlərin öhdəlikləri və vəzifələri
İşçilərin təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğu
Meteoroloji şərait

173 Xarici dövlət ərazisində olan Azərbaycan müəssisəsində istehsalatda bədbəxt hadisə kim tərəfindən təhqiq edilir?

- Həmin dövlətin prokurorluğu tərəfindən
- Həmin müəssisə rəhbərinin əmri ilə müəssisə işçilərindən ibarət komissiya tərəfindən
Xarici İşlər Nazirliyi tərəfindən
Azərbaycanın həmin dövlətdə səfirliyi tərəfindən
Həmin dövlətin polisi tərəfindən

174 İstehsalatda bədbəxt hadisələrin təhqiqat komissiyasına kim sədrlik edir?

- Həmkarlar təşkilatının nümayəndəsi
Mülkiyyətçi
- Dövlət Əmək Müfəttişliyinin vəzifəli şəxsi
Prokuror
İşəgötürən

175 İkinci sinif zərərli istehsal müəssisələrin qoruyucu sanitariya zonasının eni (metrlə):

- 100
- 300
- 50
- 1000

- 500

176 Müəssisədə dövlətə xəstəxana xətti ilə dəyən maddi zərəri aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin etmək olar?

$$M_1 = (M + m_3) \cdot P + 5,26n_1 + 6,99n_2$$

-

$$M_1 = (B + b_1) \cdot P + 5,26n_1 + 6,99n_2$$

$$M_1 = (B + b_1) \cdot A + 5,26n_1 + 6,99n_2$$

$$M = (B + b)P - 5,26n + 6,99m$$

$$M_1 = (A + a_1) \cdot P + 5,26n_1 + 6,99n_2$$

177 Vatt üsulu ilə süni işıqlandırmanın hesablanmasında istifadə olunan düstur hansıdır?

E – işıqlanma norması; K – ehtiyat əmsəli, S – səxin sahəsi, E_{or} – orta horizontal işıqlanma

- $$W = \frac{ESK}{10^3 \cdot E_{\text{or}}}$$

$$W = 10ESK$$

$$W = 10^3 ESKE_{\text{or}}$$

$$W = 10^{-3} ESKE_{\text{or}}$$

$$W = 10^3 ESK$$

178 Antoqonist zəhərli maddələr hansı maddələrdir?

- Orqanizmdə yığılan yüksək molekullu maddələr
- Orqanizmdə yığıldıqda biri digərinin təsirini azaldan maddələr
- Orqanizmdə yığıldıqda biri digərinin təsirini artırən maddələr
- Orqanizmdə yığılan neytral maddələr
- Orqanizmdə yığılan az molekullu maddələr

179 Qeyri – normal meteoroloji şərait istehsalatda təsadüf edilən istehsal zərərlərinin hansı qrupuna daxildir

- Əmək prosesinin xüsusiyyətindən asılı olan zərərlər qrupuna
- İstehsal prosesinin xüsusiyyətindən asılı olan zərərlər qrupuna
- İstehsalat texnologiyasından
- İstehsal binalarının həcmindən
- İstehsalat binalarının ümumi məişət avadanlıqlarındakı çatışmamazlıqdan.

180 Bədbəxt hadisədən müəssisəyə dəyən illik maddi zərər aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

$$M_1 = (B + b_1) \cdot A + 5,26n_1 + 6,99n_2$$

$$M = (0,6T + 1,28P)b + 15T$$

$$M_1 = (M + m_3) \cdot P + 5,26n_1 + 6,99n_2$$

-

$$M_1 = (A + a_1) P + 5,26n_1 + 6,99n_2$$

$$M_1 = (B + b_1) P + 5,26n_1 + 6,99n_2$$

181 İki və daha artıq adamın həlak olması ilə nəticələnən bədbəxt hadisələr zamanı hansı nazirlikdə müzakirə olunur?

Həmkarlar təşkilatı.

İqtisadi inkişaf nazirliyində;

Fövqəladə hallar nazirliyində;

- AR Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirliyində;

Dövlət əmək müfəttişliyində;

182 Bədbəxt hadisələrin texniki səbəbləri qrupuna aiddir:

Görülən işə rəhbərliyin və nəzarətin olmaması

- Texnoloji prosesin təkmil olmaması
- Təhlükəsizlik texnikası üzrə təlimatların pozulması
- Texnoloji prosesin pozulması
- Avadanlığın düzgün planlaşdırılmaması

183 Süni işıqlandırmanın hesablanma üsuluna aid edilir:

İşıqlandırma dərəcəsi üsulu

Parlaqlıq üsulu

Lampa üsulu

- İşıq seli üsulu
- İşıqı əksətmə üsulu

184 Xroniki zəhərlənmələr necə əmələ gəlir?

Təmiz havanın təsiri altında.

Zəhərli maddələrin miqdarı normadan az olduqda;

Normal şəraitdə maddənin təsirindən;

- Uzun müddət insan orqanizminə kiçik miqdarda daimi təsirdə;
- Qısa müddət ərzində böyük miqdar maddənin təsiri altında;

185 Zədələnmələr neçə qrupa bölünür?

8

3

4

- 2
- 5

186 Peşə xəstəlikləri nə vaxt yaranır?

İş yerindən qayıdarkən;

Müdiriyyətin tapşırığını yerinə yetirərkən;

Bədbəxt hadisə nəticəsində;

- Peşə zəhərlənmələrinin təsiri nəticəsində ;
- Təşkilatın nəqliyyatında fəhlə və qulluqçuları iş yerinə apararkən;

187 Bədbəxt hadisələr zamanı Texniki üsulla nə təhqiq edilir?

Mühafizə vasitələri.

Hadisələrin baş verməsinin avadanlıqların yerləşmə planında şərti işarələr üzrə qeydə alınması və təhqiq edilməsi;
İnsan – maşın istehsal münasibəti sistemləri;

- Əlverişsiz texniki mənbəli amillərin təhlükəsizlik dərəcələri;
Əlverişsiz meteoroloji şərait;

188 Bədbəxt hadisələr zamanı Topoqrafik üsulla nə təhqiq edilir?

Müəssisədə bir neçə il ərzində zədələnmələr haqqında toplanmış statistika materialları təhqiq edilir.
Hadisə baş verdiyi yerdə əmək və texnoloji proseslər, iş yeri, əməyin santariya gigiyenik şəraiti, mühafizə vasitələri və s. birlikdə təhqiq edilir;

- Əlverişsiz texniki mənbəli amillərin təhlükəlilik dərəcələri təhqiq edilir;
Bədbəxt hadisələr baş vermiş avadanlıqların yerləşmə planları şərti işarələr üzrə qeydə alınır və təhqiq edilir;
Hadisələr xüsusiyyətlərinə görə qruplaşdırılaraq təhqiq edilir;

189 İstehsalat zədələnmələri və peşə xəstəlikləri neçə üsulla təhqiq edilir?

- 9
- 7
- 4
- 8
- 6

190 Ağırlıq əmsalı hesabat dövründə neçə bədbəxt hadisəyə düşən iş gününün sayıdır?

- 1000
- 50
- 10
- 1
- 100

191 Tezlik əmsalı hesabat dövründə neçə nəfər işçiyə düşən bədbəxt hadisələrin sayıdır?

- 3000
- 10
- 100
- 1000
- 2000

192 İstehsalatda bədbəxt hadisələrin təhqiqi və uçotu haqqında əsasnaməyə əsasən hansı bədbəxt hadisələr araşdırılır?

- İntihar hadisələri zamanı.
- Özünəqəsd;
- Təbii ölüm;
- Gün ərzində istehsalatda və ondan kənarında, müdiriyyətin tapşırığını yerinə yetirərkən, fəhlə və qulluqçuları işə aparıb gətirərkən;
Zərərçəkənlərin cinayət törədərkən aldığı zədə;

193 İstehsalat zədələnmələrinin hansı psixofizioloji səbəblər qrupuna aiddir?

- Əlverişsiz işıqlandırma.
- Şəxsi gigiyena qaydalarının pozulması;
- İş zonasının havasında zərərli qarışıqların norma həddindən artıq olması;
- İşçilərdə özünə nəzarətin zəifləməsi;
Təhlükəsizlik əmək üsullarının işçilərə lazımı qədər öyrədilməməsi;

194 İstehsalat travmaları və peşə xəstəliklərinin səbəblərini neçə qrupa bölmək olar?

- 8
- 6

5

● 4

7

195 Zərərli istehsalat amillərinin təsiri nəticəsində inkişaf edən xəstəlik hansı xəstəlik adlanır?

Qızılca xəstəliyi.

Soyuqdəymə xəstəliyi;

Sarılıq xəstəliyi;

● Peşə xəstəliyi;

Şəkər xəstəliyi;

196 Bədbəxt hadisə və istehsalat travmaları zamanı hansı hadisələr baş verir?

Təbii hadisə.

Zəlzələlər;

Sürüşmələr;

● İstehsalata əmək təhlükəsizliyi qaydalarının pozulması;

Yağıntılar;

197 İki və daha artıq adamın həlak olması ilə nəticələnən bədbəxt hadisələr haqda lazım gəldikdə hansı nazirliyə məlumat verilir?

Daxili işlər nazirliyinə.

Turizm və mədəniyyət nazirliyinə;

İqtisadi inkişaf nazirliyinə;

● AR Nazirlər kabinetinə;

Fövqəladə hallar nazirliyinə;

198 Komissiya tərəfindən təklif edilmiş tədbirlərin yerinə yetirilməsi və əməyin mühafizəsi tələbləblərinin yol verilmiş şəxslərin cəzalandırılması barədə müvafiq əmr kim tərəfindən verilməlidir?

Dövlət əmək müfəttişliyinin rəhbəri.

Həmkarlar təşkilatı;

Sex rəisi;

● Müəssisənin rəhbəri;

Əməyin mühafizəsi komissiyasının sədri;

199 Müəssisənin müdiriyyəti İZ formalı akta əsasən hansı komitənin müəyyən etdiyi formalar üzrə zərərçəkənlər haqqında hesabat tərtib edir?

Əmək və əhalinin sosial nazirliyi.

“Dövlət daq” texniki nəzarət;

Dövlət əmək müfəttişliyi;

● AR Dövlət statistikasına;

Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi;

200 Xüsusi təhqiqat komissiyası sədrinin sərəncamı ilə hansı komissiya yaradıla bilər?

Əmək müfəttişliyinin rəisinin əmri ilə yaradılan komissiya.

Həmkarlar komitəsi tərəfindən yaradılmış komissiya;

Müəssisə tərəfindən yaradılmış komissiya;

● Ekspert komissiyası;

Müəssisənin müdiriyyəti və həmkarlar komitəsi tərəfindən yaradılmış komissiya;

201 Ağır xəsarətlər zamanı tədqiqat komissiyası tərəfindən neçə ədəd xüsusi tədqiqat aktı tərtib edilməlidir?

9

7

6

● 5

8

202 Ağır xəsarətlər zamanı tədqiqatlar komissiya tərəfindən neçə gün müddətində aparılmalıdır?

40

30

25

● 20

35

203 Dövlət əmək müfəttişliyinin yaratdığı komissiyanın tərkibinə kimlər daxil edilir?

Müəssisənin mühasibat şöbəsinin rəhbəri.

“Dövlət daq” texniki nəzarət komissiyasının və müəssisənin rəhbərinin nümayəndəsi;

Sex rəisinin həmkarlar ittifaqı təşkilatının nümayəndəsi;

● Xəsarət baş vermiş müəssisənin yuxarı orqanının və müəssisənin rəhbər vəzifəli nümayəndəsi, əməyin mühafizəsi komissiyasının sədri;

Xəsarət alan şəxsin və hadisənin şahidlərinin nümayəndəsi;

204 Dövlət əmək müfəttişliyinin rəisinin əmri ilə yaranmış komissiyaya kim sədrlik edir?

Müəssisənin mühasibat şöbəsinin rəhbəri.

● Baş əmək müfəttişliyi;

Müəssisənin həmkarlar ittifaqı təşkilatının sədri;

Müəssisənin rəhbəri;

Sex rəisi;

205 İZ formalı akta hansı rəy əlavə edilir?

Müəssisə rəhbərinin rəyi;

Həmkarlar ittifaqı komitəsinin rəyi;

● Tibbi rəy;

Sex rəisinin rəy;

Kadrlar şöbəsinin rəisinin rəyi.

206 İZ formalı akta kimin izahatları əlavə edilməlidir?

Əməyin mühafizəsi komissiyasının nümayəndəsinə.

Sex rəisinin;

● Şahidlərin, zərərçəkənin;

Müəssisənin rəhbərinin;

Həmkarlar ittifaqı komitəsinin;

207 İZ formalı akt təsdiq edilmək üçün kimə göndərilir?

Sex rəisinə;

● Müəssisənin rəhbərinə;

Mühasibata.

Əmək mühafizəsi xidmətinin rəisinə;

Əməyin mühafizəsi komissiyasının nümayəndəsinə;

208 Bədbəxt hadisə zamanı tərtib edilmiş İZ formalı akt neçə nüsxə tərtib edilir?

8

3

7

6

- 5

209 İş rəhbəri bədkəxt hadisə zamanı ilk növbədə hansı vəzifəni yerinə yetirməlidir?

- Həmkarlar ittifaqı komitəsinə xəbər verməli;
- “Dövlət daq” texniki nəzarətə xəbər verməli;
- Zərər çəkənin evinə məlumat verməli
- Zərərçəkənə heç bir kömək etməməli;
- Zərərçəkənə ilk yardım göstərərək səhiyyə məntəqəsinə çatdırılmasını təşkil etməli və bölmənin rəhbərinə xəbər verməlidir;

210 Bədbəxt hadisə tərəfindən zərərçəkən kimə məlumat verməlidir?

- Kadrlar şöbəsi müdirinə.
- İş rəhbərinə;
- Növbə rəisinə;
- Həmkərlər ittifaqına;
- Komissiyaya;

211 İstehsalatda baş vermiş yüngül və az ağır xəsarətlərlə yaranan bədbəxt hadisələrin təhqiqatı kim tərəfindən aparılmalıdır?

- Ərazi üzrə sahə inspektoru.
- Müəssisədə yaradılan komissiya tərəfindən;
- Müəssisənin rəhbəri tərəfindən;
- Həmkərlər təşkilatı tərəfindən;
- Təhlükəsizlik texnikası mühəndisi tərəfindən;

212 Xəsarətin neçə növü var?

- 5
- 3
- 7
- 6
- 4

213 Psixofizioloji təhlil üsulunda nə təhqiq edilir?

- Zədələnmələrin sosial səbəbləri təhqiq edilir;
- Zədələnmələrin fizioloji səbəbləri təhqiq edilir;
- Zədələnmələrin psixoloji və sosial səbəbləri birlikdə təhqiq edilir;
- Zədələnmələrin fizioloji və psixoloji səbəbləri birlikdə təhqiq edilir;
- Zədələnmələrin fizioloji, psixoloji və sosial səbəbləri birlikdə təhqiq edilir;

214 Bədbəxt hadisələr zamanı İqtisadi üsul nəyi təyin edir?

- Texnoloji qurğulara dəyən zərəri.
- Mühafizə vasitələrinə dəyən zərəri;
- Zədələnmələrin iqtisadi ziyanını;
- İşçiyə dəyən maddi zərəri;
- İşgötürənə dəyən maddi zərəri;

215 Bədbəxt hadisələr zamanı Qrup üsulu ilə nə təhqiq edilir?

- Zədələnmələrin fizioloji, psixoloji və sosial səbəbləri;
- Zədələnmələr ayrı – ayrı cəhətlərinə görə qruplaşdırılaraq təhqiq edilməsi;
- İnsan – maşın istehsal münasibəti sistemi.
- Əlverişsiz texniki mənbəli amillərin təhlükəlilik dərəcələri;
- Zədələnmələrin iqtisadi ziyanı;

216 Bədbəxt hadisələr zamanı Statistik üsulla nə təhqiq edilir?

Əlverişsiz texniki mənbəli amillərin təhlükəlilik dərəcələri.

- Müəssisədə bir neçə il ərzində zədələnmələr haqqında toplanmış materiallar;
Zədələnmələrin iqtisadi ziyanı;
İnsan – maşın istehsal münasibəti sistemi;
Hadisələrin xüsusiyyətlərinə görə qrupları;

217 İstehsalat zədələnmələrinin hansı təşkilatı səbəblər qrupuna aiddir?

Material və konstruksiyaların qüsurları.

- Ərazinin, yol və keçidlərin qaydada saxlanılmaması, təhlükəsizlik əmək üsullarının fəhlələrə lazımi qədər öyrədilməməsi;
Əlverişsiz işıqlandırma;
Texnoloji proseslərin qeyri mükəmməlliliyi;
Ağır və təhlükəli işlərin lazımi qədər mexanikləşdirilməməsi;

218 İstehsalat zədələnmələrindən hansı texniki səbəblər qrupuna aiddir?

Avadanlıqların, nəqliyyat vasitələrinin və alətlərin istismar qaydalarının pozulması;

- Maşın və avadanlıqların nasaz olması texnoloji proseslərə əməl edilməməsi;
Texnoloji reqlamentin və rejimlərin pozulması.
Material və məmulatların daşınma, iş yerində və anbarda yığılma qaydasının pozulması;
İş yerinin təşkilindəki nöqsanlar;

219 Bir adamın həlak olması ilə nəticələnən bədbəxt hadisələr hansı orqanlarda müzakirə olunmalıdır?

İqtisadi inkişaf nazirliyində;

- Dövlət əmək müfəttişliyində;
Həmkarlar təşkilatında.
Fövqəladə hallar nazirliyində;
Əmək və əhəlinin sosial müdafiəsi nazirliyində;

220 Komissiyanın üzvləri kimlərdən yazılı və şifahi izahat almaq hüququna malikdir?

Sex rəisindən, həmkarlar ittifaqı komitəsindən;

Xəsarət alan şəxsdən, sex rəisindən;

Sex rəisindən, şahidlərdən.

- Müəssisənin, onun struktur bölmələrinin rəhbərliyindən, şahidlərdən;
Xəsarət alan şəxsdən, sex rəisindən, həmkarlar ittifaqı komitəsindən;

221 Ağır xəsarətlərlə, qrup halında və ölümlə nəticələnmiş bədbəxt hadisələrin təhqiqatı hansı komissiya tərəfindən təhqiq edilir?

Müdiriyyətinin və həmkarlar ittifaqı təşkilatı tərəfindən yaradılmış komissiyaya tərəfindən.

- Dövlət əmək müfəttişliyinin rəisinin əmri ilə yaradılan komissiyaya tərəfindən;
Müəssisə rəhbərliyi tərəfindən yaradılmış komissiyaya tərəfindən;
Müəssisənin həmkarlar ittifaqı təşkilatı tərəfindən yaradılmış komissiyaya tərəfindən;
Sex rəisi tərəfindən yaradılmış komissiyaya tərəfindən;

222 Bir müəssisə başqa müəssisənin sahəsində iş görərkən işçi ilə baş vermiş bədbəxt hadisə hansı təşkilat tərəfindən təhqiq edilir və uçota alınır?

Müdiriyyətinin yaratdığı komissiya tərəfindən.

Başqa müəssisə tərəfindən;

- İş gördüyü müəssisə tərəfindən;
İşlədiyi müəssisə tərəfindən;
İş gördüyü və işlədiyi müəssisə tərəfindən;

223 Başqa təşkilat tərəfindən göndərilmiş işçi ilə baş vermiş bədbəxt hadisə hansı təşkilat tərəfindən uçota alınır?

Müdiriyyətinin yaratdığı komissiya tərəfindən.

- Zərəçəkənin mənsub olduğu təşkilat tərəfindən;
Bədbəxt hadisə baş vermiş təşkilat tərəfindən;
Zərəçəkənin mənsub olduğu və bədbəxt hadisə baş vermiş təşkilat tərəfindən;
Başqa təşkilatlar tərəfindən;

224 Müəssisədə başqa təşkilat tərəfindən göndərilmiş işçi ilə baş vermiş bədbəxt hadisə hansı təşkilat tərəfindən təhqiq edilir?

Zərəçəkənin mənsub olduğu təşkilatın müdiriyyətinin yaratdığı komissiya tərəfindən.

- Hadisə baş vermiş müəssisə müdiriyyətinin yaratdığı komissiya tərəfindən, zərəçəkənin mənsub olduğu təşkilatın nümayəndəsinin iştirakı ilə;
Hadisə baş vermiş müəssisə müdiriyyətinin yaratdığı komissiya tərəfindən;
Zərəçəkənin mənsub olduğu təşkilatın yaratdığı komissiya tərəfindən;
Zərəçəkənin mənsub olduğu təşkilatın nümayəndəsinin iştirakı ilə;

225 14 – cü bəndin barədə hansı təşkilata məlumat göndərilir?

Əməyin xidməti rəisinə.

- Dövlət əmək müfəttişliyinə, əmək mühafizəsi xidmətinin rəisinə;
Hadisə baş vermiş müəssisənin rəhbərinə, müəssisənin həmkarlar ittifaqına;
Müəssisə rəhbərliyi tərəfindən təşkil olunmuş komissiyaya, sex rəisinə;
“Dövlət daq” texniki nəzarət komitəsinə, müəssisənin rəhbərinə;

226 Bədbəxt hadisənin təfsilatı haqqında 14 – ci bənd kim tərəfindən doldurulmalıdır?

Əmək mühafizəsi xidmətinin rəisi tərəfindən.

- Müəssisənin həmkarlar ittifaqı təşkilatı;
Hadisə baş vermiş müəssisənin rəhbəri;
Hadisə baş vermiş sexin rəhbəri;
Müəssisənin rəhbərliyi tərəfindən təşkil olunmuş komissiya tərəfindən;

227 Zərəçəkənin əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsi vaxtı qurtaran kimi İZ formalı aktın hansı bəndi doldurulmalıdır?

Xarab olmuş avadanlıq və alətlərin dəyəri haqqında 25-ci bənd.

- Bədbəxt hadisələrin şahidləri haqqında 13 – cü bənd;
Bədbəxt hadisələrin təfsilatı haqqında 11 – ci bənd;
Bədbəxt hadisələrin nəticələri haqqında 14 – cü bənd;
Xarab olmuş avadanlıq və alətlərin dəyəri haqqında 15-ci bənd;

228 İZ formalı akt və materialları ilə birlikdə bədbəxt hadisə qeydə alınan müəssisədə neçə il saxlanmalıdır?

65

55

50

- 45

60

229 Tədqiqat qurtardıqdan sonra İZ formalı akt kimə göndərilir?

Əməyin xidməti rəisinə.

- Həmkarlar ittifaqı təşkilatına;
Müəssisənin rəhbərinə, əmək və əhalinin sosial müdafiə nazirliyinə;
Zərəçəkənə, sex rəisinə, əməyin xidməti rəisinə (mühəndisinə, dövlət əmək müfəttişliyinə);
“Dövlət daq” texniki nəzarət komitəsinə;

230 İZ formalı akta hansı sənədlər əlavə edilməlidir?

Zərərli istehsalat amillərini xarakterizə edən planlar.

Bədbəxt hadisə baş vermiş sahənin planı;

Müəssisənin planı;

- İş yerinin (avadanlıqların, qurğuların) vəziyyəti, təhlükəli və zərərli istehsalat amillərini xarakterizə edən planlar, sxemlər və başqa sənədlər;
- Müəssisə və bədbəxt hadisə baş vermiş sahənin planı;

231 Komissiya neçə gün ərzində bədbəxt hadisənin şəraitini və səbəblərini təhqiq edir?

7

5

4

- 3

6

232 Müəssisənin rəhbəri bədbəxt hadisə baş verdikdən sonra öz əmri ilə hansı tərkibli komissiya yaratmalıdır?

Mülki müdafiə qərarəlah rəisi və sex rəisi .

“Dövlət daq” texniki nəzarət;

Sex rəisindən, əməyin mühafizəsi komissiyasının nümayəndəsindən, müəssisə rəhbərindən;

- Sex rəisindən, əməyin mühafizəsi komissiyasının nümayəndəsindən, əmək mühafizəsi xidmətinin rəisindən ibarətdir;
- Əməyin mühafizəsi komissiyasının nümayəndəsindən, müəssisə rəhbərindən;

233 Dövlət daq texniki nəzarət komitəsinin yerli orqanlarına bədbəxt hadisə haqqında kim xəbər verməlidir?

Mühasibata.

Sex rəisi;

Əməyin mühafizəsi xidməti rəisi;

- Müəssisənin rəhbəri;
- Həmkarlar ittifaqı komitəsinə;

234 Bədbəxt hadisə haqda daha hansı nəzarət komitəsinə xəbər verməlidir?

Milli təhlükəsizlik nazirliyinə.

Ətraf mühitin qorunması komitəsinə;

Yanğın söndürmə komitəsinə;

- “Dövlət daq” texniki nəzarət komitəsinə;
- FH və HFT komitəsinə;

235 Bölmənin rəhbəri bədbəxt hadisə barədə kimə məlumat verməlidir?

Mətbuata.

“Dövlət daq” texniki nəzarətə;

Fəhlələrə;

- Müəssisənin rəhbərinə, əməyin mühafizə xidmətinə, həmkarlar ittifaqı komitəsinə;
- Zərərçəkənin ailəsinə;

236 Tədqiqat komissiyası işə başlayanadək iş yerindəki şərait və avadanlıqların vəziyyəti necə olmalıdır?

Avadanlıq yeniləri ilə əvəz edilməlidir.

Aparatlar təmirə verilməlidir;

Aparatların yeri dəyişdirilməlidir;

- Hadisənin baş verdiyi anda olduğu kimi saxlanılmalıdır;
- Aparatlar başqa iş yerinə daşınmalıdır;

237 İstehsalatda bədbəxt hadisələrin vaxtında və düzgün təhqiq edilməsi və uçota alınmasına kim məsuliyyət daşıyır?

- Sex rəisi;
- Komissiya;
- Müəssisənin rəhbəri;
- Baş mühasib.
- Həmkərlər ittifaqı;

238 İş yerində işçilərlə müəyyən edilmiş fasilələr zamanı (nahar, texnoloji və s.) baş vermiş bədbəxt hadisələr üzrə İZ formalı aktın tərtib edilməsi haqqında qərarı kim və nə vaxt verməlidir?

- Baş mühasib.
- Müəssisənin rəhbərliyi tərəfindən təhqiqat zamanı;
- Həmkərlər ittifaqı tərəfindən təhqiqat qurtardıqdan sonra;
- Komissiya tərəfindən təhqiqat qurtardıqdan sonra;
- Baş mühəndis tərəfindən təhqiqat qurtardıqdan sonra;

239 Maşın-İnsan sistemində insan fəaliyyətini xarakterizə edən əsas göstəriciyə aid edilir:

- Dözümlülük
- Qaydalara əməl etmə bacarığı
- İntizam
- Bilik
- Sürət, dəqiqlik, etibarlılıq

240 Travmatizmin topoqrafik təhlil üsulu ilə nə öyrənilir?

- Təhlükəsizlik qaydalarının pozulması səbəbləri
- Bədbəxt hadisələrin təşkilatı səbəbləri
- İstehsalat obyektlərində yüksək təhlükəli iş yerləri müəyyən edilir
- İstehsalat obyektinin xəritəsi
- Peşə xəstəliklərinin səbəbləri

241 İstehsalatda işçilərin sayı 500-dən yuxarı olduqda əmək mühafizəsi işlərinə rəhbərlik kimə həvalə olunur?

- baş mütəxəssisə
- Əmək mühafizəsi üzrə böyük mühəndisə
- baş texnoloqa
- baş mühəndisə
- aparıcı mütəxəssisə

242 İstehsalatda işçilərin sayı 300-dən 500-ə qədər olduqda əmək mühafizəsi işlərinə rəhbərlik kimə həvalə olunur?

- gənclər təşkilatına
- Əmək mühafizəsi mühəndisinə
- Texnoloqa
- baş mühəndisə
- həmkərlər təşkilatına

243 əmək qanunlarına düzgün riayət edilməsi üzərində dövlət nəzarəti hansı təşkilata həvalə olunur?

- İcra hakimiyyətinə
- Həmkərlər komitəsinə
- Baş prokurorluğuna
- Daxili işlər nazirliyinə
- Gənclər təşkilatına

244 Təkrar təlimat neçə aydan bir aparılır?

- altı aydan bir
- dörd aydan bir
- Üç aydan bir
- iki aydan bir
- beş aydan bir

245 İş yerində birinci təlimatı kim aparmalıdır?

- baş mühəndis
- iş yerinin rəhbəri
- baş mütəxəssis
- baş texnoloq
- həmkarlar təşkilatı

246 Giriş təlimatını kim aparmalıdır?

- gənclər təşkilatı
- aparıcı mütəxəssis
- baş texnoloq
- baş mütəxəssis
- həmkarlar təşkilatı

247 Bədbəxt hadisələrin səbəbləri neçə əsas qrupa bölünür?

- iki qrupa
- dörd qrupa
- beş qrupa
- altı qrupa
- üç qrupa

248 Bədbəxt hadisələr neçə əsas qrupa bölünür?

- iki qrupa
- dörd qrupa
- beş qrupa
- altı qrupa
- üç qrupa

249 Cari təlimatı kim aparmalıdır?

- sahəsinin rəhbəri
- aparıcı mütəxəssis
- baş texnoloq
- baş mühəndis
- həmkarlar təşkilatı

250 Növbədənənar təlimatı kim aparmalıdır?

- baş texnoloq
- iş sahəsinin rəhbəri
- həmkarlar təşkilatı
- müəssisənin rəhbəri
- baş mühəndis

251 İstehsalatla əlaqədar olan bədbəxt hadisələr hansı formalı aktla rəsmiləşdirilir?

- N-1 formalı

N-3 formalı
 N-4 formalı
 N-5 formalı
 N-2 formalı

252 Kəskin zədələnmələr neçə əmələ gəlir?

- Normal şəraitdə maddənin təsirindən;
- Qısa müddət ərzində böyük miqdar maddənin təsiri altında;
 Təmiz havanın təsiri altında
 Zəhərli maddələrin miqdarı normadan az olduqda;
 Uzun müddət insan orqanizminə kiçik miqdarda daimi təsirdə;

253 Hadisə baş verdikdə Monoqrafik üsulla nə təhqiq edilir?

- Əmək şəraiti.
- Əmək və texnoloji proseslər, iş yeri, avadanlıqlar, əməyin santar – gigiyenik şəraiti, mühafizə vasitələri və s. birlikdə təhqiq edilir;
 Əlverişsiz texniki mənbəli amillərin təhlükəlilik dərəcələri;
 İnsan – maşın istehsal münasibəti sistemi;
 Mühafizə vasitələri;

254 Erqonomik üsul vasitəsi ilə nə təhqiq edilir və öyrənilir?

- Əməyin santariya gigiyenik şəraiti, mühafizə vasitələri.
- İnsan – maşın istehsal mühiti;
 Əlverişsiz texniki mənbəli amillər;
 Müəssisədə bir neçə il ərzində zədələnmələr haqqında toplanmış statistik materiallar;
 Hadisə baş verdiyi yerdə əmək və texnoloji proseslər, iş yeri, avadanlıqlar;

255 Bədbəxt hadisələr zamanı Texniki üsulla nə təhqiq edilir?

- İnsan – maşın istehsal münasibəti sistemləri;
- Əlverişsiz texniki mənbəli amillərin təhlükəsizlik dərəcələri;
 Mühafizə vasitələri.
 Əlverişsiz meteoroloji şərait;
 Hadisələrin baş verməsinin avadanlıqların yerləşmə planında şərti işarələr üzrə qeydə alınması və təhqiq edilməsi;

256 Bədbəxt hadisələr zamanı Topoqrafik üsulla nə təhqiq edilir?

- Hadisələr xüsusiyyətlərinə görə qruplaşdırılaraq təhqiq edilir;
 Əlverişsiz texniki mənbəli amillərin təhlükəlilik dərəcələri təhqiq edilir;
- Bədbəxt hadisələr baş vermiş avadanlıqların yerləşmə planları şərti işarələr üzrə qeydə alınır və təhqiq edilir;
 Hadisə baş verdiyi yerdə əmək və texnoloji proseslər, iş yeri, əməyin santariya gigiyenik şəraiti, mühafizə vasitələri və s. birlikdə təhqiq edilir;
 Müəssisədə bir neçə il ərzində zədələnmələr haqqında toplanmış statistika materialları təhqiq edilir.

257 Işıq seli üsulu ilə süni işıqlandırmanın hesabında bir lampanın işıq seli necə təyin edilir?

Z – qeyri müntəzəm işıqlanmanı nəzərə alan əmsal;
 N – lampaların sayı; φ – işıq selindən istifadə əmsalı.

$$F = \frac{ESK \cdot Z}{n}$$

$$F = \frac{ESK \cdot Z}{n \cdot \varphi}$$

$$F = \frac{ESK \cdot Z}{n \cdot \varphi}$$

$$F = \frac{ESK \cdot \varphi \cdot n}{Z}$$

$$F = \frac{ESK \cdot n}{Z}$$

258 Təhlükəsizliyi təmin edən parametrik normalara aiddir:

- Avadanlığın nəql edilməsini təmin edən normalar
- Avadanlığın möhkəmliyini təmin edən normalar
- Sürəti, təzyiqi, temperaturu və s. məhdudlaşdıran normalar
- Nəqliyyat yollarının, keçidlərin, binalararası məsafələrin ölçülərinin normaları
- Avadanlığın, çəpərlərin qoruyucu vasitələrin təhlükəsizliyi təmin edən hesablama və ölçüləri normaları

259 Maşın-İnsan sistemində səhvin ehtimalı hansı düsturla tapılır?

τ_i – emeliyyatın yerinə yetirilmə vaxtı

P_{1i} və P_{2i} – uyğun olaraq birinci və ikinci operatorun S emeliyyatını yerinə yetirərkən edəcəyi i tipli səhvin ehtimalı

N – emeliyyatın sayı

n – səhvlərin sayı

$$\bullet \mathbf{P} = \sum_{s=1}^N \left[\tau_s \cdot \sum_{i=1}^n (\mathbf{P}_{1i} \cdot \mathbf{P}_{2i}) \right]$$

$$\mathbf{P} = \sum_{s=1}^N \left[\sum_{i=1}^n (\mathbf{P}_{1i} + \mathbf{P}_{2i}) \right]$$

$$\mathbf{P} = \sum_{i=1}^n (\mathbf{P}_{1i} + \mathbf{P}_{2i})$$

$$\mathbf{P} = \sum_{s=1}^N \left[\sum_{i=1}^n (\mathbf{P}_{1i} - \mathbf{P}_{2i}) \right]$$

$$\mathbf{P} = \sum_{s=1}^N \left[\sum_{i=1}^n (\mathbf{P}_{1i} \cdot \mathbf{P}_{2i}) \right]$$

260 İş zonası havasında eyni istiqamətli təsirə malik bir neçə zərərli maddə olarsa onların yolveriləbilən qatılıq həddi hansı şərti ödəməlidir?

C_1, C_2, C_n – müvafiq maddenin havadakı faktiki qatılığı

h_1, h_2, h_n – müvafiq maddenin havadakı yolveriləbilən qatılığı

$$\bullet \frac{C_1}{h_1} + \frac{C_2}{h_2} + \dots + \frac{C_n}{h_n} \leq 1$$

$$\frac{C_1}{h_1} + \frac{C_2}{h_2} + \dots + \frac{C_n}{h_n} \leq 0,1$$

$$\frac{C_1}{h_1} + \frac{C_2}{h_2} + \dots + \frac{C_n}{h_n} \leq 10$$

$$\frac{C_1}{h_1} + \frac{C_2}{h_2} + \dots + \frac{C_n}{h_n} \geq 1$$

$$\frac{C_1}{h_1} + \frac{C_2}{h_2} + \dots + \frac{C_n}{h_n} \leq 100$$

261 Üçüncü sinif zərərli istehsal müəssisələrin qoruyucu sanitariya zonasının eni (metrlə)

- 1000
- 100
- 50
- 300
- 500

262 İstilik basqısından xaric edilən havanın serfi (m^3 /saat) nece təyin edilir?

F_b - bacanın sahəsi, m^2

V_b - bacadan xaric olan hava axının sürəti, $m/san.$

α - hava axının daralmasını nəzərə alan əmsal

$$Q = FV - a - 1000 \text{ m/saat}$$

$$Q = F_b V_b - 36, \text{ m}^3 / \text{saat}$$

$$Q = F_b V_b - \alpha - 3600, \text{ m}^3 / \text{saat}$$

$$Q = F_b V_b - \alpha - 1000, \text{ m}^3 / \text{saat}$$

$$Q = \frac{F_b}{V_b} - 100, \text{ m}^3 / \text{saat}$$

263 Erqonomika baxımından işin ağırlıq dərəcəsinə görə ikinci kateqoriyaya aiddir:

İşinin sağlamlığında patoloji dəyişikliklər yaranan anda görülən işlər

İşinin əhvalı müvəqqəti pisləşdikdə yerinə yetirilən işlər

Görülən işlər optimal iş şəraitində aparılır

- İstehsalat amilləri sanitar normaları hədlərində aparılan işlər
- İşinin işləmə qabiliyyəti pozulduğu vaxt yerinə yetirilən işlər

264 Maşın-İnsan sistemində xarici siqnalizatorlara aid edilir:

- Görmə, eşitmə
- Boy-buxun
- Susuzluq
- Aclıq-toxluq
- Güc-qüvvət

265 Orqanizmin oksigen tələbatını təmin etmək üçün tələb olunan təmiz havanın həcmi hansı düsturla hesablayırlar

$$Q_M = 3,8 \text{ KG} (t_D - t_x) + \tau$$

$$Q_M = \frac{\text{KG}}{3,8} \left(\frac{t_D + t_x}{\tau} \right)$$

$$Q_M = \frac{\text{KG}}{3,6} \left(\frac{t_D - t_x}{A} \right)$$

$$Q_M = 3,6 \text{ KG} \left(\frac{t_D + t_x}{\tau} \right)$$

$$Q_M = \frac{\text{KG}}{3,8} \left(\frac{t_D - t_x}{\tau} \right)$$

266 Travmatizmin ağırlıq göstəricisi aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

- $K_a = \frac{D}{T_1}$
- $K_a = \frac{D}{T - T'}$
- $K_a = \frac{D}{T' - T''}$
- $K_a = \frac{D}{T_1 - T_2}$

$$K_a = \frac{D}{T_1}$$

$$K_a = \frac{D}{T - T'}$$

$$K_a = \frac{D}{T' - T''}$$

$$K_a = \frac{D}{T_1 - T_2}$$

$$K_a = \frac{D}{T}$$

267 Travmatizmin tezlik göstəricisi aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

$$K_T = \frac{10 \cdot T}{P}$$

$$K_T = \frac{10^2 \cdot T}{P}$$

$$K_T = \frac{10^4 \cdot T}{P}$$

$$K_T = \frac{10^5 \cdot T}{P}$$

$$K_T = \frac{10^3 \cdot T}{P}$$

268 İtkilər və ya istehsalın təhlükəsizlik göstəricisi hansı düsturla təyin edilir?

$$K_i = \frac{10 \cdot D}{P}$$

$$K_i = \frac{10^2 \cdot D}{P}$$

$$K_i = \frac{10^4 \cdot D}{P}$$

$$K_i = \frac{10^5 \cdot D}{P}$$

$$K_i = \frac{10^3 \cdot D}{P}$$

269 İnsan orqanizminə təsiri xarakterinə görə kimyəvi istehsalat amillərinə aid edilir:

Yalnız qıcıqlandırıcı

Yalnız kansorogen

Yalnız sensibl

● Sensibl, kansorogen, mutagen, zəhərləyici, qıcıqlandırıcı və digər

Yalnız mutagen

270 Məişətlə əlaqədar olan bədbəxt hadisələr hansı formalı aktla rəsmiləşdirilir?

BT-3 formalı aktla

● BT- formalı aktla

BT-2 formalı aktla

H-1 formalı aktla

BT-4 formalı aktla

271 əmək qanunvericiliyinə əsasən müəssisə rəhbərliyi işə qəbulu hansı təşkilatla razılaşdırılmalıdır?

Gənclər təşkilatı

● Həmkarlar ittifaqı

Maliyyə idarəsi

İcra Hakimiyyəti

Partiya təşkilatı

272 Ekologiya nın məşğul olduğu strateji məsələlərə aiddir?

Ekologiya elminin digər elmlərlə əlaqəsi

Təbiətin komponentlərinin mühafizəsi

- Təbiət və cəmiyyətin nəzəri qarşılıqlı fealiyyətinin inkişafı
- Elmin, təcrübənin qarşılıqlı inkişafı
- Nəzəri və tətbiqi problemlərin açıqlanması

273 Ekologiya nın əsas vəzifəsi nədən ibarətdir?

- Ekosistemdə enerji və materiyanın qarşılıqlı təsirini açmaq
- c) Ekoloj faktorları öyrənmək
- b) Ekosistemin tərkibini araşdırmaq
- a) Ekosistemin mahiyyətinin təsirini bilmək
- d) Ekoloji qanunauyğunluqları

274 İstehsalat otaqları layihələndərkən bir işçi üçün neçə kv m iş sahəsi nəzərdə tutulmalıdır?

4,0 kv m

5,0 kv m

4,8 kv m

- 4,5 kv m

3,7 kv m

275 İşıq , atmosfer havasının nəmliyi , atmosfer havası hansı faktorlara aid edilir?

Dövrü

Antropogen

- Abiotik

Biotik

Radioaktiv

276 Ekologiya elminin predmetini nə təşkil edir?

Təbiətdə baş verən hadisələri

Antropogen amillərin məcmusu

Təbiətdən istifadənin elmi əsası

- Canlı orqanizmlərlə təbii mühit arasında əlaqənin birliyi
- Təbi insurlərin vəhdəti

277 Laboratoriya şəraitində havada tozun miqdarını hansı üsulla təyin edilir?

Elektrik üsulla.

Akustik üsulla;

Say üsulu ilə;

- Çəki üsulu ilə;

Fotometrik üsulla;

278 Havanın tozluğu nə ilə xarakterizə olunur?

Tozun ümumi çəkisi ilə.

Yüz qramda olan tozun çəkisi ilə;

Yüz qramda olan tozun sayı ilə;

- Vahid həcmdə tozun çəkisi və ya verilmiş həcmdə tozun sayı ilə;
- Yüz qramda olan tozun sayı və çəkisi ilə;

279 İnsanlar uzun müddət toz mühitində işlədikdə hansı xəstəliyə tutulurlar?

Mədə - bağırsaq xəstəliyinə.

Başağrısı xəstəliyinə;

Soyuqdəymə xəstəliyinə;

- Konyktivit, dermatit və pnevmokonioz xəstəliyinə;
- Vərəm xəstəliyinə;

280 İstehsalat tozları maşın və mexanizmlərinə necə təsir edir?

Maşınların sürtünən hissəsini və məhsulun keyfiyyətini yaxşılaşdırır.

Məhsulların keyfiyyətinin yaxşılaşmasına səbəb olur;

Maşınların tam sıradan çıxmasına səbəb olur;

- Sürtünən hissələrin aşılmasına və buraxılan məhsulların keyfiyyətinin aşağı düşməsinə səbəb olur;
- Maşınların sürtünən hissələrini yaxşılaşdırır;

281 Tozlar havadakı vəziyyətinə görə neçə qrupa bölünür?

6

4

3

- 2

5

282 Mənşəyinə görə tozlar neçə qrupa bölünür?

6

- 3

4

2

5

283 Müxtəlif maddələrin kombina olunmuş şəkildə təsirinin neçə növü var?

3

8

6

4

- 2

284 Maddələr təhlükəliliyinə görə neçə sinfə bölünür?

9

7

- 4

5

3

285 Yol verilən qatılıq nədir?

Zəhərli maddələrin istehsalat zonasında elə qatılığıdır ki, iş günü ərzində işçilərə təsir edir, sonra isə keçib getmir.

- Zəhərli maddələrin istehsalat zonasında elə qatılığıdır ki, iş günü ərzində işçinin sağlamlığına heç bir təsir olmur;
- Zəhərli maddələrin istehsalat zonasında elə qatılığıdır ki, iş günü ərzində işçilərin sağlamlığına təsir edir;
- Zəhərli maddələrin istehsalat zonasında elə qatılığıdır ki, iş günü ərzində işçilərə təsir edir, sonra isə keçib gedir;
- Zəhərli maddələrin istehsalat zonasında elə qatılığıdır ki, ətraf mühitdə arzu edilməz dəyişikliklər baş verir;

286 Zəhərli maddələrin zəhərlik ölçüsü nə ilə müəyyən edilir?

Normal şəraitlə;

- Yol verilən qatılıqla (YVQ);
- Havada olan zəhərli maddələrin cəmi ilə.

Zəhərli maddələrin miqdarının azalması ilə;
Zəhərli maddələrin miqdarının artması ilə;

287 Avadanlıqlar və qurğular arasındakı məsafə nə qədər olmalıdır?

- 3m
- 1m
- 2m
- 2,5m
- 0,5m

288 İstehsalat otaqları layihələndirilərkən bir işçi üçün neçə kub m. həcm nəzərdə tutulmalıdır?

- 14 kub m.
- 15 kub m.
- 13 kub m.
- 11 kub m.
- 12 kub m.

289 İstehsalat otaqları layihələndirilərkən otağın hündürlüyü neçə metr olmalıdır?

- 4,0
- 3,0
- 2,8
- 2,9
- 3,3

290 Müəssisələr onlardan ayrılan zərərliklərin xarakterinə görə neçə sinfə bölünür?

- 4
- 5
- 7
- 6
- 3

291 Ekologiya oredmetini nə təşkil edir?

- b) Təbiətdən istifadənin elmi əsası
- c) Canlı orqanizmlərlə təbii mühit arasında əlaqənin birliyi
- e) Təbiətdə baş verən hadisələri
- d) Təbi insurlərin vəhdəti
- c) Antropogen amillərin məcmusu

292 Biosfer nədir?

- c) Canlı orqanizmlərin özünün və izinin olduğu sahədir
- a) Heyvanat aləminin mövcud olduğu sahədir
- b) Torpaq və atmosferdə canlı aləmin mövcud olduğu sahədir
- d) Hidrosferdə canlı orqanizmlərin yaşadığı sahədir
- e) Bitki örtüyünün mövcud olduğu sahədir

293 XX əsrin 50-60-cı illərində antropogen fəaliyyətin ətraf mühitə təsiri necə qiymətləndirilir?

- a) Regional problem kimi
- b) Lokal problem kimi
- c) Adi ekoloji problem kimi
- d) Qlobal problem kimi
- e) Baza problemləri kimi

294 Ekologiya nın tarixi neçə mərhələyə bölünür?

- 5
- 2
- 6
- bölünmür
- 3

295 Ekologiyanın əsas məqsədi nədir?

- Mühitin keyfiyyətinə nəzarət etmək
- Müxtəlif tədbirlərin tətbiqi
- Ekosistemin mahiyyətini araşdırmaq
- Dünyada baş verən proseslərə münasibət bildirmək
- Ekoloji sistemlə təbii mühitin qarşılıqlı əlaqəsini aşkar etmək

296 İstehsalatda tozlar havadakı vəziyyətinə görə neçə qrupa bölünür?

- 6
- 4
- 3
- 2
- 5

297 Tozların təmizlənməsi üçün neçə üsuldan istifadə edilir?

- 6
- 4
- 3
- 2
- 5

298 Orqanizmin eyni üzvünə təsir edən müxtəlif maddələr necə adlanar?

- Qrup halında təsir.
- Tək – tək təsir;
- Təcrid olunmuş;
- Birgə təsir;
- Öz – özünə təsir;

299 Orqanizmin ayrı – ayrı üzvünə təsir edən müxtəlif maddələr necə adlanar?

- Qrup halında təsir.
- Tək – tək təsir;
- Birgə təsir;
- Təcrid olunmuş;
- Öz – özünə təsir;

300 IV sinif təhlükəli maddələrin yol verilən qatılığı (YVQ) nə qədər olmalıdır?

- $YVQ < 13 \text{ mq/m}^3$
- $YVQ < 15 \text{ mq/m}^3$
- $YVQ < 11 \text{ mq/m}^3$
- Yol verilən qatılıq(YVQ) $> 10 \text{ mq/m}^3$
- $YVQ < 12 \text{ mq/m}^3$

301 II sinif təhlükəli maddələrin yol verilən qatılığı (YVQ) nə qədər olmalıdır?

$$YVQ > 0,1 \text{ mq/m}^3$$

$$YVQ < 0,3 \text{ mq/m}^3$$

$$YVQ < 0,2 \text{ mq/m}^3$$

Yol verilən qatılıq(YVQ) $< 0,1 - 1 \text{ mq/m}^3$

$$YVQ < 0,4 \text{ mq/m}^3$$

302 Titrəyişə qarşı əsas təşkilatı tədbirə nə aid edilir?

Operator və maşinistin iş yerinin izolə edilməsi

- Titrəyiş avadanlıqlarının uzaqdan idarə olunması
- Birləşdirilmə xətlərinin hermetikliyini bərpa etmək
- Avadanlığın mexaniki möhkəmliyini artırmaq
- Titrəyişi söndürən vasitələrin tətbiqi

303 III sinif təhlükəli maddələrin yol verilən qatılığı (YVQ) nə qədər olmalıdır?

$$YVQ > 1,5 \text{ mq/m}^3$$

$$YVQ < 1,2 \text{ mq/m}^3$$

$$YVQ < 1,5 \text{ mq/m}^3$$

Yol verilən qatılıq(YVQ) $< 0,1 - 10 \text{ mq/m}^3$

$$YVQ > 1,0 \text{ mq/m}^3$$

304 I sinif təhlükəli maddələrin yol verilən qatılığı (YVQ) nə qədər olmalıdır?

$$YVQ > 0,2 \text{ mq/m}^3$$

$$YVQ > 0,2 \text{ mq/m}^3$$

$$YVQ < 0,3 \text{ mq/m}^3$$

Yol verilən qatılıq(YVQ) $< 0,1 \text{ mq/m}^3$

$$YVQ > 0,15 \text{ mq/m}^3$$

305 Sənaye müəssisəsi ərazisində bina və qurğuların tikinti sıxlığı normasına uyğun gələn rəqəm hansıdır?

10 – 20%.

30 – 40%;

20 – 30%;

- 40 – 60%;

70 – 80%;

306 Müəssisə ərazisində avtomobil yolunun işlək hissəsinin eni ikitərəfli hərəkət (B2) üçün hansı düsturla hesablanır?

$$B_2 = B_{max} + 2,0m.$$

$$B_2 = B_{max} + 1,5m;$$

$$B_2 = B_{max} + 2,3m;$$

$$\bullet B_2 = B_{max} + 2,7m;$$

$$B_2 = B_{max} + 2,5m;$$

307 Müəssisə ərazisində avtomobil yolunun işlək hissəsinin eni (B1) birtərəfli hərəkət üçün hansı düsturla hesablanır?

$$B_1 = B_{max} + 1,6m.$$

$$B_1 = B_{max} + 2,1m;$$

$$B_1 = B_{max} + 1,4m;$$

$$\bullet B_1 = B_{max} + 1,8m;$$

$$B_1 = B_{max} + 2,2m;$$

308 V sinif sanitariya mühafizə zonasının ölçüsü neçə metr olmalıdır?

200m

25m

100m

50m

150m

309 İş zonası havası dövlət standartlarına əsasən nədən asılı olaraq normallaşdırılır?

İşçinin geyimindən

İşçinin çəkisindən

İşçinin yaşından

İlin dövründən, işin ağırlıq dərəcəsindən

İşçinin stajından

310 Texniki təhlükəsizlik baxımından konstruktiv normalara aiddir:

Elektrik gərginliyini məhdudlaşdıran

Təzyiqi məhdudlaşdırıcılar

Sürəti məhdudlaşdırıcılar

Nəqliyyat yollarının, keçidlərin, binalararası məsafələrin ölçüləri

Avadanlığın, çəpərlərin qoruyucu vasitələrin təhlükəsizliyi təmin edən hesablama və ölçüləri normaları

311 Otaq yandan təbii işıqlandırıldıqda təbii işıqlandırma əmsalının norması necə müəyyən edilir?

Emal edilən detalın ölçüsünə əsasən

Fonun işıqlılığına əsasən

Əks olunan şüaların təsirinə əsasən

Təbii işıqlandırma əmsalının orta qiymətinə əsasən

Təbii işıqlanma əmsalının minimum qiymətinə əsasən

312 Nəzarət ölçmə cihazları iş yerindən ən çox neçə m yuxarıda yerləşdirilməlidir?

1,8m

1m

2 m

3m
1,5m

313 IV sinif sanitar mühafizə zonasının ölçüsü neçə metr olmalıdır?

- 300m
50m
200m
● 100m
250m

314 III sinif sanitar mühafizə zonasının ölçüsü neçə metr olmalıdır?

- 100m
200m
400m
● 300m
500m

315 İzafe istiliyə görə tələb olunan sərfi (m³/saat) hansı düsturla tapılır?

θ_z – izafe istilik, kkal/saat; C – havanın xüsusi istilik tutumu, kkal/kq.deq.

ρ – havanın sıxlığı, kq/m³; t_d və t_x – uyğun olaraq daxili və xarici havanın temperaturu, der.

●
$$Q = \frac{\theta_z}{C \cdot \rho (t_d - t_x)}$$

$$Q = \frac{\theta_z}{C \cdot \rho}$$

$$Q = \frac{\theta_z}{C \cdot \rho (t_d + t_x)}$$

$$v_z = \rho (t_d - t_x)$$

$$v_z = C \rho \cdot t_x$$

316 Mənbəyin ətrafında sayılan elektromaqnit şüaları hansı zonalara ayrılır?

- Aralıq (interferensiya) zonasına
● İnduksiya, interferensiya, uzaq (şüalanma) zonalarına
Yaxın (şüalanma) zonasına
İnduksiya zonasına
Şüalanma zonasına

317 İsti səthlərdən ayrılan istiliyin miqdarı hansı düsturla tapılır?

F – estetik ayrılan səthin sahəsi, m²; α – istilikvermə emsalı; t_1 və t_2 – uyğun olaraq otaq havasının və isti səthin temperaturudur.

●
$$Q = F_i \cdot \alpha \cdot (t_2 - t_1)$$

$$Q = \frac{F_i}{t_1 + t_2}$$

$$Q = \frac{F_i}{\alpha \cdot (t_2 - t_1)}$$

$$Q = \frac{F_i \cdot \alpha}{t_2 - t_1}$$

$$Q = F_i \cdot \alpha \cdot t_1$$

318 Xarici qamma şüalarından mühafizə üçün şüalanmaya məruz qalma müddəti necə təyin edilir? R – mənbəyə qədər olan məsafə, m – mənbəyin aktivliyidir

- R/m²
- 120R²/t
- R²/m
- 120R²/m
- m/R

319 Biosferdə maddələrin dövretmə xarakterizə olunur?

- d) Dövretmə elementləri və birləşmələri ilə
- Doğru cavab yoxdur
- c) Dövr bucağı və məsafəsi ilə
- Dövretmə sürəti və dövr vaxtı ilə
- a) Dövretmə istiqaməti və ya azimutu ilə

320 Biosferdə biokimyəvi dövretmə ayrılır?

- Geoloji və fiziki dövretmə
- Doğru cavab yoxdur
- b) Mexaniki və üzvü dövretmə
- Kimyəvi və fiziki dövretmə
- Qazşəkilli maddələrin dövretməsi və çökmə dövrü

321 Həyat üçün lazım olan enerjini almaq üçün orqanizmin üzvü maddələri oksidləşəcək CO₂ və H₂O yaradır. Bu proses necə adlanır?

- Nəfəsvermə
- Tənəffüs
- Birləşmə
- Ayrılma
- Nəfəsalma

322 Ekologiyanın əsas funksional vahidi adlanır?

- Ekosistem
- Populyasiya
- Biosfer
- Biosenoza
- Ekotop

323 Ekosistem anlayışını ilk dəfə kim təklif etmişdir?

- L.Libix
- A.Tensli
- K.Uatt
- C.Xarşinski
- Y.Odum

324 İstehsalat müəssisələrinin planlaşdırılmasında hər bir işçi üçün bina daxilində ayrılan həcm və sahə ən azı nə qədər olmalıdır?

- m³ həcm, 4 m² sahə
- m³ həcm, 7 m² sahə
- m³ həcm, 4,5 m² sahə
- m³ həcm, 6 m² sahə
- m³ həcm, 8 m² sahə

325 Ekosistemin inkişafına təsir edən dinamika adlanır

Sutaklıq dinamika

- istiqamətlənmiş dinamika
- Mövsümü dinamika
- Dəyişmək dinamika
- Dövrü dinamika

326 Enerjinin bir trofiki səviyyədən digərinə qəbulu edilən qida enerjisinin 10%-ni təşkil edir. Bu ekologiyada necə adlandırılır?

- on faiz qaydası
- Bir faiz qaydası
- əlli faiz qaydası
- İyirmi faiz qaydası
- 100 faiz qaydası

327 Yüksək dərəcədə formalaşmış ekosistemdə çoxluğu təşkil edən növlər adlandırılır

- Neytralizm və dayanıqlı
- Dominant və edifikator
- Strukturlu və proporsional
- Doğru cavab yoxdur
- Kommensalizm və konsument

328 Biogeosenoz və ekosistemi bir birindən fərqləndirən amil

- Məkan faktorudur
- Zaman faktorudur
- Trofik faktorudur
- Dövrü sistem faktorudur
- Doğru cavab yoxdur

329 ən böyük və davamlı ekosistem

- Coğrafi mühitdir
- Atmosferdir
- Hidrosferdir
- Biosferdir
- Geosferdir

330 Sənaye müəssisəsinin layihələndirilməsində daha nəyi düzgün seçmək lazımdır?

- Havanın təzyiqini.
- Havanın temperaturunu;
- Qoruyucu – sanitariya mühafizə zonasını;
- Səs – küy;
- Titrayışı;

331 Işıqlanmanın vahidi nədir?

m^2

● Lk

sm

dB

r/m^3

332 Süni işıqlanma əsasən neçə üsulla hesablanıla bilər?

- 6
- 3
- 4
- 2
- 5

333 Süni işıqlanmanın neçə növü var?

- 4
- 3
- 2
- 5
- 7

334 Süni işıqlanmada işıq mənbəyi kimi hansı lampalardan istifadə edilir?

- Göy işıq verən lampalardan;
- Gözərmə, lüminessent və ksenon lampalardan;
- Qırmızı vəgöy işıq verən lampalardan.
- Yaşıl işıq verən lampalardan;
- Qırmızı işıq verən lampalardan;

335 Süni işıqlanma neçə sistemə bölünür?

- 4
- 2
- 10
- 7
- 3

336 İstehsalın təşkilində işıqlanmaya görə neçə gigiyenik tələblər qoyulur?

- 2
- 4
- 6
- 3
- 5

337 Hansı dalğa uzunluğu olan oblasda infraqırmızı şüalanma diapazonu yerləşir?

- 755 nm – dən aşağı olan.
- 760 nm – dən yuxarı olan;
- 750 nm – dən aşağı olan;
- 380 nm – dən aşağı olan;
- 320 nm – dən aşağı olan;

338 Hansı dalğa uzunluğunda olan oblasda ultrabənövşəyi şüalanma diapazonu yerləşir?

- 790 nm – dan yuxarı olarsa.
- 780 nm – dan yuxarı olarsa;
- 386 – 760 nm – dan aşağı olarsa;
- 386 – 760 nm – dan yuxarı olarsa;
- 770 nm – dan yuxarı olarsa;

339 Təbii işıqlanma əmsalı hansı cihazla ölçülür?

Fincanlı anemometrlə.

- 10 – 16 tipli obtektiv fotoelektrik lüksmetrlə;
Subyektiv lüksmetrlə;
İŞV – 1 tipli cihazla;
Elektroaspiratorla;

340 Hesablamalarda günorta vaxtı səmanın orta dağılıq işığı il ərzində neçə qəbul edilir?

- 37000 lk.
- 5000 lk;
- 4000 lk;
- 38000 lk;
- 3500 lk;

341 Təbii işıqlanma neçə üsulla təşkil edilə bilər?

- 2
- 3
- 6
- 5
- 4

342 Optik (görünmə) diapazon nədir?

- İnsan beyninə təsir edib onda işığa qarşı həssaslıq yarada bilən şüalanma oblastı.
- İnsan gözünə təsir edib onda işığı hiss etmə təsiri yaradan şüalanma oblastı;
- İnsan gözünə təsir edib onda işıqlıq hissi yarada bilməyən şüalanma oblastı;
- İnsan qulağına təsir edib onda işığa qarşı həssaslıq yarada bilən şüalanma oblastı;
- İnsan qulağına təsir edib onda işığa qarşı həssaslıq yarada bilməyən şüalanma oblastı;

343 ən yaxşı işıqlanmaya hansı işıqlanma daxildir?

- Birgə işıqlanma.
- Təbii işıqlanma;
- Süni işıqlanma;
- Yandakı işıqlanma;
- Yuxarıdan işıqlanma;

344 Titrayış zamanı rəqsi sürətin səviyyəsi necə təyin edilir?

V – mənbəyin orta kvadrat rəqsi sürəti

V_0 – güclə hiss olunan rəqsi sürət ($V_0 = 5,6 \cdot 10^{-8} \text{ m/san}$)

$$\bullet L_v = 20 \lg \frac{V}{V_0}; \text{dB}$$

$$L_v = 10 \lg \frac{V}{V_0}; \text{dB}$$

$$L_v = \frac{V}{V_0} \cdot \lg \text{dB}$$

$$L_v = 20 \lg \frac{V_0}{V}; \text{dB}$$

$$L_v = 10 \lg \frac{V_0}{V}; \text{dB}$$

345 Təhlükənin nomenklaturası nədir?

- Tədqiqatların aparılma yerlərinin siyahıdır
- Meteoroloji faktorun göstərən siyahıdır
- Müəyyən əlamətlərə görə sistemləşdirilmiş terminlər və adların siyahısı təhlükənin nomenklaturası adlanır

Aparılan tədqiqatların adlarıdır
Terminlərin siyahısıdır

346 Səs-küy nədir?

Adi səslərdir

- Müxtəlif tezlikli müxtəlif intensivlikli sadə səs tonları məzmunundan yaranır
- Rəqsi hərəkətdir
Titrəyişdir
Hidrodinamik zərbələrdir

347 İstehsalat binalarında havanın hərəkət sürəti hansı cihaz vasitəsi ilə ölçülür:

Hidroqraf cihazı

Barometr cihazı

Termometr cihazı

Taxometr cihazı

- Anemometr cihazı

348 İstehsalatda görülən işlər ağırlıq dərəcəsinə görə neçə kateqoriyaya bölünür

İki kateqoriyaya

Altı kateqoriyaya

Beş kateqoriyaya

Dörd kateqoriyaya

- Üç kateqoriyaya

349 Mikroiklim şəraitinin dəyişməsi insan orqanizmində nəyə səbəb olur:

İnsanın həddən artıq qorxmasına

İnsanın həddən artıq əsəbləşməsinə

İnsanın həddən artıq yorulmasına

İnsanın həddən artıq acımasına

- İnsanın həddən artıq isinməsinə,soyumasına

350 Yer kürəsini əhatə edən müxtəlif qaz qatlarından ibarət olan müəyyən qalınlıqlı təbəqə necə adlanır?

Biosfer

- atmosfer

Hidrosfer

Ozonosfer

Litosfer

351 Antropogen radiasiya mənbələrinə aiddir: 1. AES.lər 2. Radioaktiv kimyəvi elementlər 3. Nüvə silahları
4. Günəş şüaları 5. Rentgen şüaları 6. Təbii süxurlar

4,5,6

- 1,3,5

1,2,3

2,4,5

3,4,6

352 Təhlükəli ekoloji vəziyyətin yaranması və inkişafın qarşısının alınması və onların nəticələrinin aradan qaldırılması üzrə tədbirlər sistemi adlanır

- ekoloji təhlükəsizliyin təmini

Ekoloji təhlükəli vəziyyət

Ekoloji durumun sağlamlaşdırılması

Ekoloji yük

Doğru cavab yoxdur

353 Antropogen və təbii təsirlər nəticəsində ətraf mühitin dağılma təhlükəli ilə və ya mənfi ekoloji dəyişikliklərdə səhiyyənlənən və bu səbəbdən insanın və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarına təhlükə yaradan vəziyyət adlanır

- Kataklizm
- Təhlükəli böhran vəziyyəti
- Təhlükəli krizis vəziyyəti
- təhlükəli ekoloji vəziyyət
- Təhlükəli hal

354 İnsan və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarının, ətraf mühitin ona antropogen və təbii təsirlər nəticəsində yaranan təhlükələrdən qorunmasının təmini adlanır

- ekoloji təhlükəsizlik
- Ekoloji təhlükə
- Ekoloji krizis
- Ekoloji fəlakət
- Ekoloji vəziyyət

355 Havada olan su buxarı su damcılarını əmələ gətirdiyi halda nisbi nəmlik neçə faiz olur?

- 60
- 90
- 95
- 20
- 100

356 Nəmliyi ölçmək üçün tətbiq edilən psixrometrlətin neçə növü var?

- 6
- 5
- 2
- 3
- 4

357 Nəmliyin neçə növü var?

- 2
- 3
- 6
- 5
- 4

358 İstehsalatda ağırlıq dərəcəsinə görə orta ağırlıqlı işə uyğun gələn enerji sərfi (V_t –la) hansıdır?

- 300 – 320
- 294 – 300
- 60 – 80
- 172 – 293
- 172 – 160

359 İstehsalatda ağırlıq dərəcəsinə görə yüngül işlərə uyğun gələn enerji sərfi (V_t –la) hansıdır?

- >182
- <172
- <150
- <120

>180

360 İstehsalatda işlər ağırlıq dərəcəsinə görə neçə kateqoriyaya bölünür?

- 6
- 3
- 2
- 4
- 5

361 Havasında partlayıcı maddələr toplanan binalarda və havadan ağır qazlar ayrılan iş şəraiti olan binalarda hansı ventilyasiya sistemi tətbiq edilir?

- Yuxardan və aşağıdan yuxarı.
- Aşağıdan yuxarı və aşağı;
- Aşağıdan yuxarı;
- Yuxarıdan aşağı;
- Yuxardan yuxarı;

362 Uçucu qazlar ayrılan və ya toz və qaz birlikdə əmələ gələn binalarda hansı ventilyasiya sistemi qurulur?

- Yuxardan və aşağıdan yuxarı.
- Yuxarıdan aşağı;
- Aşağıdan yuxarı;
- Yuxardan yuxarı;
- Aşağıdan yuxarı və aşağı;

363 Hansı ventilyasiya sxemi eyni vaxtda istilik və qaz vəya istilik və toz əmələ gələn binalarda qurulur?

- Yuxarıdan aşağı;
- Aşağıdan yuxarı;
- Yuxardan və aşağıdan yuxarı.
- Aşağıdan yuxarı və aşağı;
- Yuxardan yuxarı;

364 Temperatur 26 – 27 dərəcə C olduqda nisbi nəmlik nə qədər olmalıdır?

- 52 – 60 %.
- 60 – 62 %;
- 65 – 70 %;
- 50 – 52 %;
- 55 – 60 %;

365 Temperatur 24 – 25 dərəcə C olduqda nisbi nəmlik nə qədər olmalıdır?

- 60 – 65 %.
- 75 – 78 %;
- 65 – 70 %;
- 70 – 75 %;
- 75 – 80 %;

366 İlin soyuq fəslində temperatur 22 – 23 0S olduqda nisbi nəmlik nə qədər olmalıdır?

- 80 – 85 %;
- 75 – 80 %;
- 85 – 87 %;
- 83 – 85 %;
- 82 – 85 %;

367 Bütün sənaye şəhərlərində havanın çox çirklənməsi nəticəsində hansı hadisə baş verir?

- Yanğın hadisəsi
- Buzlaşma hadisəsi
- İşıqlanma hadisəsi
- Buxarlanma hadisəsi
- smog hadisəsi

368 Havada asılı olan bərk və maye hissəciklərlə atmosferin çirklənməsi necə adlanır?

- Duzlu çirklənmə
- Buxarlı çirklənmə
- Qələvili çirklənmə
- aerosol çirklənmə
- Tuğşulu çirklənmə

369 Havada qazların bərk və maye halında olan müxtəlif maddələrin həmçinin radioaktiv maddələrin canlı orqanizmlərin həyat şəraitində mənfi təsir edə biləcək miqdarda olmasına nə deyilir?

- Suyun çirklənməsi
- atmosfer çirklənməsi
- Litosfer çirklənməsi
- Suyun çirklənməsi
- Ozun qatının çirklənməsi

370 Azot atmosfer havasının neçə faizini təşkil edir?

- 70-72%-ni
- 58-60%-ni
- 70-72%-ni
- 75-77%-ni
- 78-80%-ni

371 Bütün atmosfer kütləsinin 90% onun yerin səthinə yaxın hansı km-lik qatında cəmləşmişdir?

- 11 km-lik qatında
- 5 km-lik qatında
- 7 km-lik qatında
- 10 km-lik qatında
- 3 km-lik qatında

372 Havanın hərəkət sürətini təyin etmək üçün hansı cihazlardan istifadə edilir?

- Elektrorespirator
- 10 -16 tipli obyektiv lüksmetr
- Fincanlı anemometr, qanadlı anemometr, katatermometr, elektroanemometr, diferensial milroanemometr
- Elektroaspirator
- Stasionar psixrometr, aspirasiyalı psixrometr

373 İstehsalatda ağırlıq dərəcəsinə görə ağır işə uyğun gələn enerji sərfi hansıdır ($V_t - I_a$)?

- > 233
- > 293
- > 232
- > 290
- > 330

374 İstehsalat otaqlarının həcmi 30 kub metr olduqda tələb olunan hava mübadiləsi neçə kub m/saat olmalıdır?

- 30
- 40
- 15
- 8
- 20

375 İstehsalat otaqlarının həcmi 20 kub metr olduqda tələb olunan hava mübadiləsi neçə kub m/saat olmalıdır?

- 8
- 30
- 10
- 20
- 15

376 Hesabatlarda insan bədəninin elektrik müqavimətini nə qədər götürürlər?

- 2000 Om
- 500 Om
- 1000 Om
- 7500 Om
- 100 Om

377 Təhlükənin kvantifikasiyası nədir?

- Keyfiyyətə təyin olunan anlayışdır
- Kvantifikasiya kəmiyyət göstəriciləri vasitəsilə keyfiyyətə mürəkkəb təyin olunan anlayışların qiymətləndirilməsidir
- Kəmiyyət göstəricilərini xarakterizə edən anlayışdır
- Qiymətləndirilmə üsuludur
- Təhlükələrin eyniləşdirilməsidir

378 Elektromaqnit şüalarında mühafizə üçün hansı tədbir görülür?

- Fərdi mühafizə vasitələrindən istifadə
- Şüalanma mənbəyini və iş yerini ekranlamaq
- İşıqlandırma sistemini gücləndirmək
- Personalın şüalanma zonasında olduğu vaxtı təyin etmək
- Ekranlamanın keyfiyyətini artırmaq

379 İonlaşdırıcı şüaları xarakterizə edən parametrlər hansılardır?

- Təsiretmə xarakteri
- İonlaşdırma xarakteri
- Onların ionlaşdırıcı və nüfuzetmə xarakterləri
- Yalnız nüfuzetmə xarakteri
- Şüalanmaya məruz qalma müddəti və vaxtı

380 Müəssisədə tələb olunan xüsusi geyim ayaqqabı və mühafizə vasitələrinin həqiqi sayı aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilə bilər?

$$Q_{\text{üm}} = Q_o + Q_B + Q_m, Vt$$

$$Q_{\text{üm}} = Q_o + Q_B - Q_m, Vt$$

$$Q_{\text{üm}} = Q_A - Q_B - Q_m, Vt$$

$$Q_{\text{im}} = Q_B - Q_0 + Q_m, Vt$$

$$Q_m = Q_0 - Q_B - Q_m, Vt$$

381 Xüsusi geyimlərin həqiqi sayı hansı düsturla təyin edilir

$$N = \frac{(N_1 + N_2) \cdot 12}{q} + (N_3 + N_4 + N_5)$$

$$N = \frac{(N_1 + N_2) \cdot 3}{q} + (N_3 + N_4 + N_5)$$

$$N = \frac{(N_1 + N_2) \cdot 5}{q} + (N_3 + N_4 + N_5)$$

$$N = \frac{(N_1 + N_2) \cdot 9}{q} + (N_3 + N_4 + N_5)$$

$$N = \frac{(N_1 + N_2) \cdot 6}{q} + (N_5 + N_6 + N_7)$$

382 Binanın ümumi istilik itkisini hesablamadan ötrü aşağıdakı düsturlardan hansından istifadə edilir?

$$Q_{\text{im}} = Q_B - Q_0 + Q_m, Vt$$

$$Q_{\text{im}} = Q_A - Q_B - Q_m, Vt$$

$$Q_m = Q_0 - Q_B - Q_m, Vt$$

$$Q_{\text{im}} = Q_o + Q_B + Q_m, Vt$$

$$Q_{\text{im}} = Q_o + Q_B - Q_m, Vt$$

383 Binanın xarici mühitində itən istiliyin miqdarını təyin etmək üçün aşağıdakı düsturların hansı doğrudur?

$$Q_0 = q_0 V_x(t_x - t_g), Vt$$

$$Q_0 = q_0 V_x(t_g - t_x), Vt$$

$$Q_0 = \frac{q_1 V_1}{t_g - t_x}, Vt$$

$$Q_0 = q_0 V_1(q_1 - V_1), Vt$$

$$Q_0 = q_0 V_x(t_g + t_x), Vt$$

384 Qapalı tutumlarda hermetiklik dərəcəsinin göstəricisi olan təzyiq düşküsi necə tapılır?

P_b və P_s – uyğun olaraq başlanğıc və son təzyiq
 T_b və T_s – sınağın başlanğıc və son temperaturu
 t – sınaq müddətidir

$$\Delta P = \frac{100}{t} \left(10 - \frac{P_s - T_b}{P_b - T_s} \right)$$

$$\Delta P = \frac{1000}{t} \left(1 - \frac{P_s - T_b}{P_b - T_s} \right)$$

$$\Delta P = \frac{1}{t} \left(1 - \frac{P_s - T_b}{P_b - T_s} \right)$$

$$\Delta P = \frac{100}{t} \left(100 - \frac{P_s - T_b}{P_b - T_s} \right)$$

$$\Delta P = \frac{100}{t} \left(1 - \frac{P_s - T_b}{P_b - T_s} \right)$$

385 Yerləbirləşdiricilərin sayı necə tapılır?

R_1 – tek yerləbirləşdiricinin müqaviməti

R_1 – sistemin müqaviməti

η_1, η_2 – uyğun olaraq yerləbirləşdiricilərin və onları birləşdirən xətlərin qarşılıqlı təsirini nəzərə alan əmsal

$$n = \frac{R_1 - R_s}{\eta_1 \cdot \eta_2}$$

$$n = \frac{\eta_1 \cdot \eta_2}{R_1 - R_s}$$

$$n = \frac{R_1}{\eta_1 + \eta_2 - 3R_5}$$

$$n = \frac{R_1}{\eta_1 + \eta_2 - 3R_5}$$

$$\bullet \quad n = \frac{R_1}{R_5 - \eta_1 - \eta_2}$$

386 Təzyiq altında olan qablara daxili və xarici vəziyyətinə baxış müddəti nə qədər olmalıdır?

- Üç ildən bir
- İki ildən bir
- İldə bir dəfə
- Altı aydan bir
- Dörd ildə bir dəfədən az olmamaqla

387 Qab dağıldıqda qazın adiabatik genişlənməsi zamanı görülən iş necə təyin edilir?

K – adiabatıya göstəricisidir
 P_2 – qabın daxilindən mütləq təzyiq
 P_1 – etraf mühitin təzyiqidir
 V – qazın partlayışdan əvvəl həcmi

$$\bullet \quad A = \frac{k \cdot P_1 V}{k-1} \left[1 - \left(\frac{P_2}{P_1} \right)^{\frac{k-1}{k}} \right]$$

$$A = \frac{k-1}{P_1 V} \left[1 + \left(\frac{P_2}{P_1} \right)^{k-1} \right]$$

$$A = \frac{k \cdot P_1 P_2}{V} \left[1 - \left(\frac{P_2}{P_1} \right)^{\frac{k-1}{k}} \right]$$

$$A = \frac{k \cdot P_2 V}{k+1} \left[1 - \left(\frac{P_2}{P_1} \right)^{\frac{k-1}{k}} \right]$$

$$A = \frac{k \cdot V}{P_1 P_2} \left[1 - \left(\frac{P_2}{P_1} \right)^{\frac{k-1}{k}} \right]$$

388 Aspirasiyalı psixrometrdə nəyə əsasən alınan nəticə daha dəqiq olunur?

- Psixrometrin üst hissəsində qoyulmuş ventilyator temperaturu yuxarı qaldırılır;
- Psixrometrin üst hissəsində qoyulmuş ventilyator temperaturu aşağı salır;
- Psixrometrdə hava axınının verilmə vaxtından asılı olaraq temperatur yuxarı qalxır.
- Psixrometrin üst hissəsində ventilyator qurulmuşdur ki, bu da hava axınının sürətinin (4 m/san) termometrin ətrafında sabit saxlayır;
- Psixrometrdə hava axınının verilmə vaxtından asılı olaraq temperatur aşağı düşür;

389 Xarici mühitin temperaturu 16 – 20 dərəcə C olduqda yüksək nəmlik insan həyatı üçün dözülməz olur?

- 31 – 32 dərəcə C
- 16 – 20 dərəcə C
- 20 – 25 dərəcə C
- 20 – 22 dərəcə C
- 30 – 31 dərəcə C

390 Sənaye şəhərlərində yer səthində 200-300 m hündürlükdə temperatur inversiyasının yaranması nəticəsində hansı növ smoq yaranır?

- Tosgen smoqu
- Los-Anceles smoqu
- Fotokimyəvi smoq
- London smoqu
- adi smoq

391 Hansı təbəqə günəşin ultrabənövşəyi radiasiyasının böyük bir qismini udaraq, yer kürəsində canlı orqanizmləri radiasiyanın məhvedici təsirindən qoruyur?

- Bulud təbəqəsi
- ozon təbəqəsi
- Troposfer təbəqəsi
- Mezosfer təbəqəsi
- Kosmik təbəqə

392 Ozon qatının azalmasına hansı maddələr daha çox təsir göstərir?

- Ammonyak və karbon birləşmələri
- Na birləşmələri və neft məhsulları
- Ca birləşmələri və ODM
- xlor-flüon üzvi birləşmələri və ODM
- Fe birləşmələri və üzvi sintez maddələri

393 Neçənci ildə harda ozon dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalın dayandırılması haqqında protokol imzalandı?

- 2005-ci ildə Parisdə
- 1997-ci ildə Monrealda
- 2000-ci ildə Stokholmda
- 1999-cu ildə Vyanada
- 2002-ci ildə Londonda

394 Neçənci ildə Azərbaycan ozondağıcı maddələrin istifadəsindən mərhələlər üzrə çıxarılmasına dair Vyana konvensiyasını, Monreal protokolunu rəddetməyə edirdi?

- 1999-cu ildə
- 1995-ci ildə
- 1996-cı ildə
- 1993-cü ildə
- 1998-ci ildə

395 Böyük həcmdə olan tullantı qazları toz və yağ dumanlarında təmizləmək üçün hansı toztutucularından istifadə olunur?

- Mexaniki toztutucularından
- Taxma məsələli toztutucularından
- Nimçəli toztutucularından
- Yaş tutucularından
- elektrik filtrlı toztutucularından

396 Tullantı qazların fiziki üsulla təmizlənməsində filtdə qazın tutulması toztutucularından hansı halda olan tozlar tutulur?

- Həllolmuş şəkildə olan
- Oksidləşmiş halda olan
- dispers halda olan

Buxar halında olan
Aerozol halında olan

397 Quru mexaniki toztutucularda tozların çökməsi hansı prinsiplərə əsaslanan toztutucularda təmizlənir?

- Mərkəzdənqaçma, fırlanma, irəliləmə
- Fırlanma, rəqsetmə, itələmə
- Qravitasiya, rəqsetmə, fırlanma
- Qravitasiya, ağırlıq, yerdəyişmə
- qravitasiya, mərkəzdənqaçma, ətalət

398 Tullantı qazları zəhərli maddələrdən təmizləmək üçün hansı qurğulardan istifadə edilir?

- Toztutucu qurğulardan
- Qaztəmizləyici qurğulardan
- Elektromaqnit qurğularından
- Fırlanma qurğularından
- Elektrik qurğularından

399 Qaz halında olan sənaye tullantılarının təmizləmək üçün hansı üsullardan istifadə olunur?

- Fiziki və optik üsullardan
- fiziki və kimyəvi üsullardan
- Elektrik və elektromexanik üsullardan
- Mexaniki və kimyəvi üsullardan
- Absorbsiya və adsorbsiya üsullarından

400 Avadanlıqların əlverişli yerləşdirilməsini necə başa düşmək olar?

- Yanğın təhlükəsinin qarşısını almaq.
- Qurğuların quraşdırılması, sökülməsi və təmir işlərinin təhlükəsiz aparılmasını təmin etmək;
- Maşınların hərəkəti üçün şərait yaratmaq;
- İşçilərin təhlükəsiz hərəkətini təmin etmək;
- Maşınların və işçilərin təhlükəsiz hərəkətini təmin etmək;

401 Səs təzyiqini və intensivliyini ölçmək üçün hansı şkaladan istifadə edilir?

- Elektroaspiratorun şkalasından.
- Temperatur və təzyiq ölçən cihazın şkalasından;
- Nisbi loqarifmik şkaladan;
- Temperatur şkalasından;
- Təzyiq ölçən cihazın şkalasından;

402 İstehsalatda səs – küy mənşəyinə görə neçə qrupa bölünür?

- 6 qrupa;
- 4 qrupa;
- 2 qrupa;
- 5 qrupa;
- 7 qrupa;

403 Yuxarı tezlikli səs diapazonu hansıdır?

- (16 ÷ 300) hs;
- (800 ÷ 20000) hs;
- (900 ÷ 1000) hs.
- (300 ÷ 350) hs;
- (300 ÷ 800) hs;

404 Orta tezlikli səs diapazonu hansıdır?

- (16 ÷ 300) hs;
- (300 ÷ 800) hs;
- (900 ÷ 1000) hs.
- (300 ÷ 350) hs;
- (800 ÷ 20000) hs;

405 Titrəyişi azaltmaq üçün hansı tədbir düzgün seçilməmişdir?

- Titrəyişi mənbəyində ləğv etmək;
- Qulaq tıxaclarından istifadə etmək;
- Təcrid etmək.
- Dinamik söndürmək;
- Dempferləşdirmək;

406 Titrəyiş orqanizmə təsiri neçə gün olur?

- 5
- 2
- 3
- 4
- 1

407 Titrəyiş nədir?

- Müxtəlif intensivli və tezlikli səslərin insanda xoşagəlməz təəssüratı.
- Bərk cisimlərin mexaniki rəqsləri;
- Səs dalğalarının təsirindən atmosfer təzyiqinin artımı;
- Bir kv.m sahədən keçən səs enerjisi;
- Vahid zamanda şüalanan səs enerjisi;

408 Səsin gücü nə deməkdir?

- Bir saniyədə 1 kub m. sahədən keçən səsin intensivliyi;
- Səs mənbəyi tərəfindən vahid zamanda şüalanan səs enerjisinin miqdarı;
- Müxtəlif intensivli və tezlikli səslərin insanda xoşagəlməz təəssüratı.
- Səsin intensivliyi və atmosfer təzyiqinin artımı;
- Səs dalğalarının təsirindən atmosfer təzyiqinin artımı;

409 Memarlıq – planlaşdırma tədbirlərində səs – küyə qarşı neçə cür mübarizə tədbirləri yerinə yetirilməlidir?

- 2
- 4
- 3
- 7
- 5

410 Səs – küydən mühafizənin texniki üsullarını prinsipcə neçə növə ayırmaq olar?

- 6
- 2
- 3
- 4
- 5

411 1dB neçə belə bərabərdir?

- 0,5 belə
- 0,3 belə
- 0,2 belə
- 0,1 belə
- 0,4 belə

412 Səs intensivliyinin 100 dəfə artması neçə belə uyğun gəlir?

- 5 belə;
- 4 belə;
- 3 belə;
- 2 belə;
- 1 belə;

413 Nisbi loqarifmik şkalada hər sonrakı dərəcə əvvəlkindən 10 dəfə böyükdür. Bu vahid şərti olaraq necə qəbul edilir?

- mm.c.sut
- Lk
- dB
- 1 bel (B)
- Pa

414 Səs – küy ölçü vahidi nədir?

- m/san.
- Pa
- Lk
- dB

r/m^3

415 İnsan qatılığı səs intensivliyinin hansı intervalda dəyişmələrini hiss edir?

10^{13} Bt/m^2 – den 1 Bt/m^2 - e qeder intervalda deyişmesini

10^{10} Bt/m^2 – dan 1 Bt/m^2 - e qeder intervalda deyişmesini

10^8 Bt/m^2 – den $0,5 \text{ Bt/m}^2$ - e qeder intervalda deyişmələrini

● 10^{12} Bt/m^2 – den 1 Bt/m^2 - e qeder intervalda deyişmələrini

10^8 Bt/m^2 – den 1 Bt/m^2 - e qeder intervalda deyişmesini

416 Adi danışiq səsinin təzyiqi nə qədərdir?

- 2Pa.
- 1Pa;
- 0,5Pa;
- 0,1Pa;
- 4Pa;

417 Səs tezyiqinin vahidi nədir?

- dB
- sm
- lk

418 Səs tezliyi nədir?

- Səs dalğalarının təsirindən atmosfer təzyiqinin yayılması.
 Səs dalğalarının təsirindən atmosfer təzyiqinin əvvəl artması, sonra azalması;
 Səs dalğalarının təsirindən atmosfer təzyiqinin azalması;
- Səs dalğalarının təsirindən atmosfer təzyiqinin artımı (izafi təzyiq);
 Səs dalğalarının təsirindən atmosfer təzyiqinin əvvəl azalması, sonra artması;

419 Səsin akustik müqaviməti nədir?

- Səsin sürəti.
 Səs intensivliyi;
 Səs tezliyi;
- Səs sürətinin mühitin sıxlığına olan hasil (çp);
 Mühitin sıxlığı;

420 Aşağı tezlikli səs diapazonu hansıdır?

- (900 ÷ 1000) hs.
 (800 ÷ 20000) hs;
 (300 ÷ 800) hs;
- (16 ÷ 300) hs;
 (300 ÷ 350) hs;

421 Səs diapazonu nədir?

- 20500 hs - ə bərabər olan rəqslər;
 İnsan qulağının səs dalğalarının tezliyi 16 hs – dən aşağı olan rəqsləri eşitdiyi üçün həmin rəqslər;
- İnsan qulağının səs dalğalarının tezliyi 16 – dan 20000 hs qədər olan rəqslərin eşitdiyi üçün rəqslərin intervalı;
 16 hs – dən aşağı və 20000 hs – dən yuxarı olan rəqslər.
 İnsan qulağının səs dalğalarının tezliyi 20000 hs – dən yuxarı olan rəqsləri eşitdiyi üçün həmin rəqslər;

422 Təsir dərəcəsinə görə səs neçə tezlikli diapozona bölünür?

- 6 tezlikli diapozona.
 4 tezlikli diapozona;
 2 tezlikli diapozona;
- 3 tezlikli diapozona;
 5 tezlikli diapozona;

423 İnsan eşitmə orqanına təsir edən səs səviyyəsinin yuxarı zərərli təsir göstərən həddi nə qədər müəyyən olunmuşdur?

- 100 dB.
 120 dB;
 130 dB;
- 140 dB;
 110 dB;

424 İnsan eşitmə orqanına təsir edən səs səviyyəsinin aşağı həddi nə qədərdir?

- 4
 2
 1
- 0

425 Səs – küy nədir?

- Müxtəlif intensivlikli və tezlikli səslərin insan bədəninə xoşagəlməz təəssürat yaradan məcmusu.
 Müxtəlif intensivlikli və tezlikli səslərin insanın gözüne xoşagəlməz təəssürat yaradan məcmusu;
 Müxtəlif intensivlikli və tezlikli səslərin insanda xoşagələm təəssürat yaradan məcmusu;
 ● Müxtəlif intensivlikli və tezlikli səslərin insanda xoşagəlməz təəssürat yaradan məcmusu;
 Müxtəlif intensivlikli və tezlikli səslərin insanın gözüne xoşagələm təəssürat yaradan məcmusu;

426 Səs intensivliyinin vahidi nədir?

- 4san.
 Pa
 r/m^2
 ● Et/m^2
 dB

427 Səsin intensivliyi nədir?

- Eşitmə astanası.
 Səs sürətinin mühitin sıklığına olan hasil;
 Səs dalğalarının təsirindən atmosfer təzyiqinin artımı;
 ● 1 saniyədə 1 kv.m. sahədən keçən səs enerjisi;
 Adi danışiq səsinin təzyiqi;

428 Tullantı qazların tərkibində olan faydalı qarışıqları ayırmaq üçün hansı təmizləmə üsullardan istifadə edilir?

- katalik təmizləmə üsulundan
 Termiki üsuldan
 Absorbsiya üsulundan
 Qravtasiya üsulundan
 Adsorbsiya üsulundan

429 Tərkibində karbohidrogenlər olan tullantı qazları katalitik təmizləmə üsulu ilə təmizlənən zaman hansı katalizatorlardan istifadə edilir?

- Şüşə, qum və kömürdən
 ● metal, yarımkəçirici və duzlardan
 Metal, yarımkəçirici
 Ağac, azbest və pambıqdan
 Rezin, kauçuk və plastmasdan

430 Tullantı qazların absorbsiya üsulu ilə təmizlənməsində absorbent olaraq hansı maddələrdən istifadə edilir?

- Kərpicdən, qumdan, pambıqdan
 Daş kömürdən, misdən, azbestdən
 Dənizdən, qumdan, gildən
 ● aktivləşdirilmiş kömürdən, seoltdən, selikageldən
 Gildən, seoltdən, alunitdən

431 Tullantı qazları təmizləmək üçün hansı kimyəvi üsullardan istifadə edilir?

- Mexaniki, bioloji yandırma təmizləmə üsullarından
 Bioloji, fiziki, mexaniki təmizləmə üsullarından

- absorbsiya, adsorbsiya, katalik təmizləmə üsullarından
- Termiki, bioloji çökdürmə təmizləmə üsullarından
- Yandırma, buxarlandırma, bioloji təmizləmə üsullarından

432 Tullantı qazların tərkibində zərərli qazların konsentrasiyası az olduqda o hansı metodla tənzimlənir?

- Mexaniki metodla
- kimyəvi metodlarla
- Fiziki metodla
- Termiki metodla
- Piroliz metodu ilə

433 Binanın ventilyasiyası hesabına itən istiliyin miqdarı aşağıdakı düsturların hansı ilə hesablanır?

$$Q_b = q_A v (t_x + t_D), vt$$

$$Q_b = q_0 v_1 (t_x + t_D), vt$$

$$Q_b = q_B v (t_x + t_D), vt$$

$$Q_b = q_B / v (t_D - t_x), vt$$

- $Q_b = q_B v (t_D - t_x), vt$

434 Süni ventilyasiya zamanı havanın təmizləmə faizini göstərən əmsal aşağıdakı düsturlardan hansı ilə təyin edilir?

$$\varepsilon = \frac{K_1 + K_2}{K_2} \cdot 100\%$$

- $\varepsilon = \frac{K_1 - K_2}{K_1} \cdot 100\%$

$$\varepsilon = \frac{K_1 - K_2}{K_1 + K_2} \cdot 100\%$$

$$\varepsilon = \frac{K_1 \cdot K_2}{K_1 - K_2} \cdot 100\%$$

$$\varepsilon = \frac{K_1 + K_2}{K_1} \cdot 100\%$$

435 Ventilyasiya istilik ayrılması ilə mübarizə məqsədi ilə qurularsa dəyişdirilməsi lazım gələn hava həcmi aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

$$V = \frac{Q}{A_1(t_D - t_x)\gamma_D} \text{ m}^3 / \text{saxat}$$

$$V = \frac{Q}{C(t_D - t_x)\gamma_D} \text{ m}^3 / \text{saxat}$$

- $V = \frac{Q}{C(t_D - t_x)\gamma_D} \text{ m}^3 / \text{saxat}$

$$V = \frac{A}{C(t_D - t_x)\gamma_D} m^3 / saat$$

$$V = \frac{A}{C(t_D + t_x)\gamma_D} m^3 / saat$$

436 İstehsal binalarında ventilyasiya tozla mübarizə məqsədi ilə qurularkən binada dəyişdirilməsi lazım gələn havanın həcmi hansı düsturla hesablanır:

$$G = \frac{\sum m_1 q_1}{q_0 - q_1} m^3 / saat$$

$$G = \frac{10^3 \cdot U}{P_0 - P_1} m^3 / saat$$

$$G = \frac{P}{S_1 - S_2} m^3 / saat$$

$$G = \frac{P}{S - S_0} m^3 / saat$$

$$G = \frac{10^3 \cdot A}{P_1 - P_2} m^3 / saat$$

437 İstehsal binasında ventilyasiya zərərli qazlarla mübarizə məqsədi ilə qurularsa dəyişdirilməsi lazım gələn təmiz havanın həcmi aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin olunur?

$$Q_b = q_0 v_1 (t_x + t_D), vt$$

$$Q_b = q_B / v (t_D - t_x), vt$$

$$Q_b = q_{Bv}(t_x + t_D), \text{ vt}$$

$$Q_b = q_{Bv}(t_D - t_x), \text{ vt}$$

$$Q_b = q_{Av}(t_x + t_D), \text{ vt}$$

438 Ventilyasiya tozla mübarizə məqsədiylə qurulduqda dəyişdirilməsi lazım gələn havanın miqdarı aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

$$V = \frac{B}{S - S_0} m^3 / \text{saat}$$

$$\bullet V = \frac{\rho}{S - S_0} m^3 / \text{saat}$$

$$V = \frac{B}{S + S_0} m^3 / \text{saat}$$

$$V = \frac{\rho}{S_0 - S} m^3 / \text{saat}$$

$$V = \frac{\rho}{S + S_0} m^3 / \text{saat}$$

439 Ventilyasiya zərərli buxar və ya nəmliklə mübarizə məqsədi ilə qurularsa dəyişdirilməsi lazım gələn havanın həcmi aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

$$g = \frac{\sum m_0 q_0}{q_D + q_x} m^3 / \text{saat}$$

$$\bullet g = \frac{\sum m_1 q_1}{q_D - q_x} m^3 / \text{saat}$$

$$g = \frac{\sum m_1 + q_1}{q_D + q_x} m^3 / \text{saat}$$

$$g = \frac{\sum m_2 \cdot q_2}{q_D - q_x} m^3 / \text{saat}$$

$$g = \frac{\sum m_1 \cdot q_1}{q_A - q_x} m^3 / \text{saat}$$

440 İstehsal binası üçün ümumilikdə tələb edilən təmiz havanı təyin etmək üçün lazım gələrsə aşağıdakı düsturlardan hansı doğru ola bilər?

•

$$g = \frac{B_1}{\gamma - \gamma_1}, m^3 / \text{saat}$$

$$g = \frac{A_1}{\gamma - \gamma_1}, m^3 / \text{saat}$$

$$g = \frac{C_1}{\gamma - \gamma_1}, m^3 / saat$$

$$g = \frac{B_1}{\gamma + \gamma_1}, m^3 / saat$$

$$g = \frac{C_1}{\gamma + \gamma_1}, m^3 / saat$$

441 Cənubi xəzərdə Ölü zona sahil suları olan şəhərlərin sahillərində yerləşir?

- Lənkəran, Salyan, neftçala sahilləri
- Iran ərazisindəki Ənzəli, sarı, qorqan sahil suları
- bakı, türkmənbaşı və çərəkən sahil suları
- Astara, lənkəran sahil suları
- Ələt, Pıralahı sahil suları

442 Xəzər dənizində qazma işləri zamanı sutka ərzində dənizə axıdılan çirkab suların həcmi nə qədərdir?

- 100-150 m³
- 200-300 m³
- 50-100m³
- 40 m³
- 150-200 m³

443 Dünya okeanı sularında həll olmuş gümüşün miqdarı nə qədərdir?

- 250 min ton
- 5 min ton
- 100 min ton
- 500 min ton
- 300 min ton

444 Dünyada açıq dənizə çıxışı olan 140 dövlətdən neçə dövlətdə neft və qaz çıxarılır?

- 90
- 70
- 100
- 50
- 80

445 Dünyada şirin suyun ən çox işləndiyi sahə hansıdır?

- Elektrik enerjisi istehsalı sahələri
- kənd təsərrüfatında suvarma
- Kommunla və məişət sahələri
- Yaşıllaşdırma sahələri
- Sənaye sahələri

446 İonlaşdırıcı şüalanma nədir?

- Mühitin ionlaşmasına (yüklənmiş atom və molekulların – ionların yaranması) səbəb olan hər hansı şüalanma;
- Lazer şüalar.
- Elektromaqnit şüalanma;
- İnfraqırmızı şüalar;
- Ultrabənövşə şüalar;

447 Səs intensivliyi səviyyəsinin ölçü vahidi nədir?

- m²
- Desibel (dB və dBa)
- Hers (hs)
- Paskal (Pa)
- m/san

448 Tənəffüs orqanlarının mühafizə vasitələri aşağıdakılardan hansılardır?

- maskalar,baxıl
- eynək,maska
- tənzip,baxıl
- respirator,əleyhqaz
- əlcəklər,baxıl

449 Bina və sexlərdə qoyulacaq radiator batareyasından bölmələrin sayını təyin etmək üçün əvvəlcə binanın nəyi hesablanır:

- Binanın ümumi qızdırılma səthi
- Binanın ümumi hündürlüyü
- Binanın ümumi eni
- Binanın həcm tutumu
- Binanın ümumi uzunluğu

450 Şəhərlərin özünə məxsus xüsusiyyətinə aid deyil?

- Suyun dövrəni pozulur
- Atmosferin şəffaflığı aşağı olur
- Su təminatı yüksəkdir
- Hava normadan artıq qızır
- Biokomyəvi əyalətdir

451 Müasir şəhərlər əhali məskəni olmaqla daha hansı xüsusiyyətə malikdir?

- Ətraf mühitə təsir edən sistemdir
- Əhali başqa ölkələrə gedir
- Sənaye məhsulu istehsalını tənzimləyir
- Kamunal sistem yaradır
- Əhalinin təbii artımı sürətlənir

452 əhalinin şəhərlərdə nə adlanır?

- Miqrasiya
- Aqlomerasiya
- Urbanizasiya
- Yalançı urbanizasiya
- Meqapolis

453 əhali artımının yaratdığı problemlərə aid deyil:

- Ekoloji
- Enerji
- Təhsil
- Xammal
- Ərzaq

454 Torpaqşünaslıq elminin banisi N.N.Dokuçayevin təliminə əsasən torpaq bitki və heyvan orqanizmlərinin ,iqlimi, relyefin və ərazinin geoloji yaşının qarşılıqlı təsiri nəticəsində yaranmışdır. Dokuçayeva görə torpaq

nədir?

- Torpaq iqlimin təsirindən yaranmış təbii törəmədir
- Torpaq ərazinin geoloji yaşının qarşılıqlı təsirindən yaranmış təbii törəmədir
- Torpaq yerin konusla gəngin qatıdır
- Torpaq yer səthinin üst qatıdır

455 Binalarda evakuasiya çıxış yollarının eni necə təyin edilməlidir?

M-bina daxilindəki adamların sayı;

C-bir axın cərgesinin eni;

ψ - evakuasiya çıxış yolunun buraxabilme qabiliyyəti;

t-evakuasiya vaxtı

$$B = \frac{\psi t}{MC} \cdot 100$$

- $B = \frac{MC}{\psi t}$

$$B = \frac{\psi t}{MC}$$

$$B = \frac{MC}{\psi t} \cdot 100$$

$$MC \cdot \psi t = B$$

456 Binanın qızmasına itən istiliyin miqdarı aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

$$Q_M = 3,8KG(t_D - t_x) + \tau$$

$$Q_M = \frac{KG}{3,6} \left(\frac{t_D - t_x}{A} \right)$$

- $Q_M = \frac{KG}{3,8} \left(\frac{t_D - t_x}{\tau} \right)$

$$Q_M = \frac{KG}{3,8} \left(\frac{t_D + t_x}{\tau} \right)$$

$$Q_M = 3,6KG \left(\frac{t_D + t_x}{\tau} \right)$$

457 İstehsalat binalarında izafi istilik miqdarı hansı düsturla təyin edilir:

- $Q_{iz} = Q_Q + Q_I + Q_K$

$$Q_{iz} = Q_1 + Q_2 + Q_3$$

$$Q_{iz} = Q_1 + Q_2 + Q_3 + Q_4$$

$$Q_{iz} = Q_1 + Q_2$$

$$Q_{iz} = Q_A + Q_B + Q_C$$

458 İri şəhərlərdə əhalinin əsas tələbatı hansı məhsullardır?

- Kommunikasiya xidmətinə
- Təmiz havaya
- Nəqliyyat vasitələrinə
- Sənaye məhsullarına
- ərzaq və suya

459 Şəhər əhalisinin geokimyəvi strukturu əhaliyə hansı təsiri göstərir?

- Kommunal təminatına
- Təbii artımına
- Yaş göstəricisinə
- Yaşayış səviyyəsinə
- sağlamlığına

460 Şəhərlərdə sənaye tullantıları ilə çirklənməsinin əsas səbəblərindən biridir:

- Sənayenin xammalla təchizatı
- hakim küləklərin istiqaməti və gücünün nəzərə alınmaması
- Yaşillıq zonalarının çox olması
- Çox sənaye məhsulu istehsal edilməsi
- əhalinin tələbatının çox olması

461 Ox tipli ildırım söndürücülər hansı kateqoriyaya aiddir?

- V kateqoriyaya.
- III kateqoriyaya;
- IV kateqoriyaya;
- II kateqoriyaya;
- I kateqoriyaya;

462 Mühafizə yerləbirləşdiricisinin müqaviməti neçə Om olmalıdır?

20 Om;

- 40 Om;
- 70 Om;
- 60 Om;
- 50 Om;

463 İnsan bədəninin müqaviməti neçə Om – dur?

- 500 Om;
- 1000 Om;
- 1200 Om.
- 40 Om;
- 50 Om;

464 Addım gərginliyi nədir?

- İnsan orqanizmindən keçən elektrik cərəyanı;
- Bir – birindən addım məsafəsində 0,8m aralı yerləşən 1 və 2 nöqtələri arasındakı potensiallar fərqi;
- Orqanizmdən keçən sabit və dəyişən cərəyan.
- İnsan orqanizmindən keçən sabit cərəyan;
- İnsan orqanizmindən keçən dəyişən cərəyan;

465 Elektrik cərəyanının təsir gücünə görə zədələnmələrə xarakterinə görə neçə cür olur?

- 6
- 2
- 3
- 4
- 5

466 İnfraqırmızı şüalanmadan mühafizə üçün nə tədbir görmək lazımdır?

- Fərdi mühafizə vasitələrindən istifadə
- İnsan orqanizminin soyudulması
- Qızmar səthlərin izolyasiyası, səthin soyudulması, aerasiyanın tətbiqi
- İşıqlandırma cihazlarının azaldılması
- Otaq temperaturunun aşağı salınması

467 Görülən işlər ağırlıq dərəcəsinə görə kateqoriyaya bölünür?

- 2
- 5
- 6
- 4
- 3

468 Elektrik cərəyanından mühafizə məqsədilə yüksək və xüsusi təhlükəli istehsalat otaqlarında və açıq havada istismar zamanı hansı nominal gərginlikdən başlayaraq yerləbirləşdirmə tətbiq olunmalıdır?

- Dəyişən cərəyan üçün 50 V, sabit cərəyan üçün 120 V.
- Dəyişən cərəyan üçün 60 V, sabit cərəyan üçün 130 V.
- Dəyişən cərəyan üçün 70 V, sabit cərəyan üçün 140 V.
- Dəyişən cərəyan üçün 15 V, sabit cərəyan üçün 50 V.
- Dəyişən cərəyan üçün 42 V, sabit cərəyan üçün 110 V.

469 Sənayedə statik elektrik təhlükəsini aradan qaldırmaq üçün hansı mühafizə üsulundan istifadə olunur?

- Bütün keçirici qurğular yerdən izolə olunma üsulundan əlaqələndirilməlidir
- Neft məsullarında axın sürətinin məhdudlaşdırılması
- Ən əlverişli üsul antistatik aşqarların tətbiqidir

Tutularda statik elektriklişə bilən mayelər saxlandıqda inert qazla doldurulur
Texnoloji qurğular üzərində neytrallaşdırıcılarının yerləşdirilməsindən

470 Süni işıqlandırmanın hesablanması üçün neçə üsul mövcuddur

- Altı üsul
- İki üsul
- Üç üsul
- Dörd üsul
- Beş üsul

471 İstehsal binaları və köməkçi binalarda neçə növ işıqlandırma sistemi var:

- İki növ işıqlandırma sistemi
- Bir növ işıqlandırma sistemi
- Beş növ işıqlandırma sistemi
- Dörd növ işıqlandırma sistemi
- Üç növ işıqlandırma sistemi

472 Şəhərsalma fəaliyyəti nəyin əsasında təşkil olunur?

- istehsal həcminə görə
- əhalinin sayına görə
- mövcud qanunvericilik əsasında
- təbii şəraitə uyğun
- şəhərin yerləşdiyi ərazi əsasında

473 Təbii resurslar nəyə deyilir?

- ətraf mühitin xassələrinin məcmusudur
- Cəmiyyətin təbiəti əlaqələndirən amillərdir
- İnsanın həyat fəaliyyətinə təsir edən amillərdir
- cəmiyyətin tələbatının ödənilməsi üçün istifadə olunan təbii elementlərdir
- qeyri-maddi istehsal sahələrində zəruri olan komponentlərdir

474 Dünyada olduqca yoxsul yaşayan əhalinin təqribi sayı nə qədərdir?

- 2 milyard nəfər
- 200 milyon nəfər
- 500 milyon nəfər
- 1 milyarddan çox
- 100 milyon nəfər

475 Quyularda qaldırılıb-endirmə əməliyyatı küləyin hansı gücündə dayandırılır?

- 8 balda
- 4 balda
- 5 balda
- 6 balda
- 7 balda

476 London smoku hansı prosesdən yaranır?

- Ölkələrin qarşılıqlı inteqrasiyasından
- Atmosferdən müxtəlif maddələrin qarışığından
- İnsan fəaliyyətindən
- toz hissəcikləri ilə kimyəvi inqredientlərin qarışığından
- Elmi-texniki tərəqqinin nəaliyyətlərindən

477 Ümumi çirkləndiricilərin neçə faizi avtomobil nəqliyyatının payına düşür?

- 10-20%
- 60-70%
- 30-35%
- 40-50%
- 20-25%

478 İctimai fəaliyyət zonasına daxil deyil:

- kənd təsərrüfatı
- Maliyyə iş mərkəzləri
- Ticarət
- Elmi-tədqiqat
- Təhsil

479 İldırımötürücünün funksiyası nədir?

- İldırımı qəbul edib torpağa ötürmək;
- İldırımı qəbul edib hava boşluğuna ötürmək.
- İldırımı qəbul edib suya ötürmək;
- İldırımı qəbul edib binanın divarlarına ötürmək;
- İldırımı qəbul edib özündə saxlamaq;

480 Su qülləsi hansı kateqoriya ildırımdan qorunma tədbirlərinə aiddir?

- III;
- V;
- VI.
- IV;
- II

481 İldırımdan qorunma tədbirlərinə görə bina və tikintilər neçə kateqoriyaya bölünür?

- IV kateqoriya;
- VI kateqoriya.
- V kateqoriya;
- III kateqoriya;
- II kateqoriya;

482 Baş vermiş yanğının söndürülməsinə hansı vasitələrlə nail olmaq olar?

- İstilik müvazinətinin pozulması, yanma zonasında temperaturun aşağı salınması
- Müvafiq avadanlıq sifariş verməklə
- Yanğının söndürülməsi – birinci mərhələdə - küləyin sürətini ölçməklə
- Yalnız yanma zonasında temperaturun aşağı salınması ilə
- Yanğının söndürülməsi üzrə monitorinqin aparılması ilə

483 İldırımötürücünün əsas elementlərinə nə aiddir?

- Qeyri metal borular
- İldırımqəbuledici, cərəyanötürücü və yerləbirləşdirici
- Qeyri metal çubuqlar
- Qapalı qeyri metal tutumların divarları
- Şifer damlar

484 Pəncərələrin ümumi sahəsi təbii işıqlandırmada aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

-

$$\sum S_n = \frac{\ell_{\text{max}} S_D k \rho_0}{100 \tau_\sigma - r_1}, m^2$$

$$\sum S_n = \frac{\ell_{\text{max}} S_D k \rho_0}{80 \tau_\sigma - r_1}, m^2$$

$$\sum S_n = \frac{\ell_{\text{max}} S_D k \rho_0}{50 \tau_\sigma - r_1}, m^2$$

$$\sum S_n = \frac{\ell_{\text{max}} S_D k \rho_0}{1000 \tau_\sigma - r_1}, m^2$$

$$\sum S_n = \frac{\ell_{\text{max}} S_D k \rho_0}{60 \tau_\sigma - r_1}, m^2$$

485 Təbii işıqlandırma əmsalı aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

● $\lambda = \frac{E_D}{E_{D_1}} \cdot 100\%$

∴ $E_D \cdot E_X \cdot 100\%$

$\lambda = \frac{A_D}{A_X} \cdot 100\%$

$\lambda = \frac{E_D}{E_{D_1}} \cdot 100\%$

∴ $(E_D + E_X) \cdot 100\%$

486 Boş süxur nəyə deyilir?

- faydalı qazıntıyı örtən və onun daxilində qat və damar şəklində olan sahələr
çoxillik əkmə sahələrindən yuyulan torpaqlar
əvəz edilən və əvəz olmayan sərvətlər
hələlik antropogen təsirə az məruz qalan sahələr
müalicəvi palçıq mənbələri

487 Faydalı qazıntı dedikdə nə başa düşülür?

- Otlaq və çəmənliklər, meşə və kolluqlar əkin sahələri
ətraf mühitdə baş verən dəyişmələr (torpaq və bitki deqradasiyası)
təbii-texniki şəraitin, hidroloji rejimin və tektonik rejimin pozulması
tədrici landsaft dəyişiklikləri (seysmik aktivləşmə və s.)
- təbii şəraitində əmələ gələn mineral və süxurlar

488 Hal hazırda dünyada neçə növ faydalı qazıntı və neçə növ qiymətli daşlar mövcuddur?

- 100;150
- 80;100
- 250;200
- 200;280
- 150;250

489 Hazırda dünyada işməli su ehtiyatı nə qədərdir?

- 15.000 m³
- 10.000 m³
- 8000 m³
- 25.000 m³
- 20.000 m³

490 Torpağın bərpası üçün təxminən neçə illər lazımdır?

- 50-80 il
- 5-10il
- 2000-4000 il
- 300-1000 il
- 150-500 il

491 Məşəl qurğusuna göndərilən qazın ümumi miqdarı necə təyin edilir? A – məşəl qurğusuna göndərilən qaz axınının bir saatdakı miqdarıdır

- Q=1,2A•150
- Q= 1,2A•100
- Q=10 •1,2 A
- Q=1,2A
- Q=A•1,2•200

492 Yüqaldırıcı maşınların statiki yükə sınağı zamanı götürülən yük nominal yükdən neçə faiz çox olmalıdır?

- 10%
- 15%
- 5%
- 20%
- 25%

493 Kövrək materialdan hazırlanmış membran lövhənin qalınlığı necə təyin edilir?

δ – lövhənin qalınlığı

r – lövhənin radiusu

P – lövhəni partıladan tezyiq

σ_s – materialın eyilməyə qarşı möhkəmlik heddi

$$\delta = 10 \cdot r \cdot \sqrt{\frac{P}{\sigma_s}}$$

$$\delta = 0,1 \cdot r \cdot \sqrt{\frac{P}{\sigma_s}}$$

$$\delta = r \cdot \sqrt{\frac{P}{\sigma_s}}$$

$$\delta = 100 \cdot r \cdot \sqrt{\frac{P}{\sigma_s}}$$

- $\delta = 0,11 \cdot r \cdot \sqrt{\frac{P}{\sigma_s}}$

494 Qaz-hava qarışığının partlayışı zamanı yaranan təzyiq belə təyin edilir?

T_p – partlayış zamanı temperatur;

T_0 – partlayışdan əvvəl qarışığın temperaturu;

P_0 – partlayışın başlanğıc təzyiqi

m – partlayışdan sonra yanma məhsullarının molekulyar çəkisi;

n – partlayışdan əvvəl qarışqdakı molekulların sayı;

k – qabın divarının qızmasına sərf olan istiliyi nəzərə alan əmsal

$$P_f = \frac{P_0 \cdot T_p \cdot m}{P_0 \cdot n} \cdot k$$

$$P_f = \frac{P_0 \cdot n}{T_0 \cdot m}$$

$$P_f = \frac{P_0 \cdot T_0 \cdot m}{T_p \cdot n} \cdot k$$

$$\bullet P_f = \frac{P_0 \cdot T_p \cdot m}{T_0 \cdot n} \cdot k$$

$$P_f = \frac{T_p \cdot m}{T_0 \cdot n} \cdot k$$

495 Həqiqi işıqlanma aşağıdakıların hansı ilə hesablanır?

$$E_k = E_H \cdot \frac{F_H}{F_k \cdot JK}$$

$$E_k = E_H \cdot \frac{F_H}{F_H} \cdot JK$$

$$E_k = E_H \cdot \frac{F_H \cdot J}{F_H \cdot K}$$

$$E_k = E_H \cdot \frac{F_H \cdot J}{F_k \cdot K}$$

$$\bullet E_k = E_H \cdot \frac{F_H}{F_k} \cdot JK$$

496 Orta işıqlandırma aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

$$E_{av} = \frac{K \cdot S_D}{n \cdot F \cdot t}$$

$$E_{av} = \frac{n \cdot F_s}{K \cdot S_D}$$

$$E_{av} = \frac{n \cdot F n_0}{K \cdot S_A}$$

$$\bullet E_{av} = \frac{n \cdot F t}{K \cdot S_D}$$

$$E_{av} = \frac{n + F t}{K \cdot S_D}$$

497 İstehsalat binalarında şüşəbəndlərin şüşəli sahəsi aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

$$S_s = \frac{l_{\text{st}} - \zeta_{\text{st}} - S_D}{100r_0 r_2}$$

$$S_s = \frac{100r_0 - r_2}{l_{\text{st}} - \zeta_{\text{st}} - S_D}$$

$$r_s = (l_{\text{st}} + \zeta_{\text{st}} - S_D)(r_0 + r_2)$$

$$r_s = (l_{\text{st}} - \zeta_{\text{st}} + S_D)r_0 - r_2$$

$$r_s = l_{\text{st}} - \zeta_{\text{st}} - S_D(r_0 + r_2)$$

498 Küləyin enerji potensialının neçə faizi texniki istifadəyə tam yararlıdır?

- 2,3%
- 3%
- 1,1%
- 0,8%
- 1,5%

499 Yer kürəsinin ümumi su ehtiyatı neçə mln.kub km-dir?

- 1418 mln.kub km
- 1015 mln.kub km
- 1124 mln.kub km
- 1271 mln.kub km
- 1386 mln.kub km

500 Bəcarilən torpaq sahələri ümumi torpaq fondunun neçə %-i təşkil edir?

- 11%
- 10%
- 7%
- 8%
- 9%

501 Dünyanın nəhəng qaz hövzələrində ümumi ehtiyatın neçə faizi cəmlənmişdir?

- 85%
- 60%
- 70%
- 80%
- 90%

502 Kömür ehtiyatının neçə %-dən çoxu şimal yarımkürəsində cəmlənmişdir?

- 70%-dən çox
- 50%-dən çox
- 90%-dən çox
- 85%-dən çox
- 35%-dən çox

503 Tikinti meydançasında hansı zonalar təhlükəli zonalar adlanır?

Tikinti binalarının və qurğularının perimetri üzrə onun hündürlüyü 20m olduqda 3m, 100m - ə qədər olduqda 5m məsafə təhlükəli zona adlanır;

- Tikinti binalarının və qurğularının perimetri üzrə onun hündürlüyü 20m olduqda 7m, 100m - ə qədər olduqda 10m məsafə təhlükəli zona adlanır;
- Tikinti binalarının və qurğularının perimetri üzrə onun hündürlüyü 20m olduqda 1m, 100m - ə qədər olduqda 15m məsafə təhlükəli zona adlanır;
- Tikinti binalarının və qurğularının perimetri üzrə onun hündürlüyü 20m olduqda 9m, 100m - ə qədər olduqda 3m məsafə təhlükəli zona adlanır;
- Tikinti binalarının və qurğularının perimetri üzrə onun hündürlüyü 20m olduqda 10m, 100m - ə qədər olduqda 8m məsafə təhlükəli zona adlanır;

504 Tikinti meydançasının çəpərlənməsini neçə başa düşmək olar?

Tikinti meydançası elə qurulmalıdır ki, qrunut suları asanlıqla kənar edilə bilsin;

- Tikinti meydançası yaşayış məntəqələrində bütöv hasarla, kənardan isə məftillə çəpərlənməlidir;
- Tikinti meydançasında atmosfer yağıntıları asanlıqla kənar edilə bilsin.
- Maddə, material və avadanlıqların saxlanması, yerləşdirilməsi və yanğın təhlükəsizliyi normalarına riayət edilməlidir;
- Tikinti meydançasında inşaat normalarına uyğun işıqlanma təşkil edilir;

505 Baş plana görə tikinti meydançasının təşkilində neçə cür işlər görülür?

- 8
- 6
- 7
- 5
- 4

506 Tikinti meydançasının təşkili hansı plana əsasən yerinə yetirilir?

- Plana əsasən.
- Baş plana əsasən;
- Ümumi plana əsasən;
- Əlavə plana əsasən;
- Yeni plana əsasən;

507 Bina və qurğuları ildırımından qorumaq üçün ildırım ötürücülər neçə hissədən ibarətdir?

- 2 hissədən;
- 3 hissədən;
- 5 hissədən;
- 4 hissədən;
- 1 hissədən;

508 Aşağıdakı qazların hansı ilə yanğıni söndürmək olmaz?

- Karbon qazı;
- Tüstü qazları;
- Su buxarı.
- Dəm qazı;
- Azot;

509 Yanmanın dayanıqlığı nədən asılıdır?

- İlk növbədə yanma zonasında gedən kimyəvi reaksiyanın temperaturundan və onun ətraf mühitlə gedən istilik mübadiləsindən
- Yalnız oksigenin yanma zonasına daxil olmasının məhdudlaşdırılmasından
- Odsöndürücünün tipindən
- Yalnız yanar maddənin fasilələrlə verilməsindən
- Odsöndürücünün kimyəvi tərkibindən

510 Elektrik zərbəsinə nə aid edilir?

- Canlı toxumaların qıcıqlanması
- Əzələlərin qıç olması, klinik ölüm
- İnsanın yıxılması
- Hissiyyatın itməsi
- Bayılma və nəfəsin dayanması

511 Yanğın təhlükəli istehsalatların kateqoriyası hansıdır?

- Q
- CD
- B
- DQ
- V, Q və D

512 Elektrik cərəyanı insan orqanizminə necə təsir göstərir?

- Termiki, elektroliz və kimyəvi
- Bioloji
- Mexaniki
- Elektroliz
- Kimyəvi

513 Diffuzion qərarlaşmış yanma nə deməkdir?

- Dəyişən səthə malik olan maye yanacaqların yanması
- Fasiləsiz istilik ayrılması ilə gedən yanma prosesi
- Sərbəst səthə malik olan maye yanacaqların yanması
- Oksigen yanma zonasına molekulyar diffuziya vasitəsilə daxil olarsa bu diffuzion qərarlaşmış yanma adlandırılır
- Sabit həcmə malik olan maye yanacaqların yanması

514 Tullantisız texnologiya və ya tullantisız istehsal dedikdə nə başa düşülür?

- ərazi istehsal komplekslərinin təşkili, məhsul istehsalı, iqtisadi rayonların ayrılması
- məhsul istehsalı bütövlükdə regional sənaye-istehsalat birliklərinin, sahə-istehsal təşkili və istehsalın fəaliyyəti
- Məhsul istehsalı, bütövlükdə regional sənaye istehsalat birliklərinin təşkili və istehsalı
- Sahə istehsalat komplekslərinin təşkili və istehsal fəaliyyəti
- ərazi istehsal komplekslərinin yaradılması, məhsul istehsalı

515 Son 10 illiklərdə ətraf mühitə çirkləndiricilərin atılması nəticəsində ozon müdafiə qatı neçə faiz nazıqlaşmışdır?

- 5%
- 1%
- 2%
- 3%
- 4%

516 I sinif partlayış təhlükəli tozlara hansı tozlar aid edilir?

- ağı partlayış həddi 20 q/m³ olan tozlar
- ağı partlayış həddi 15 q/m³-den çox olan tozlar
- xarı partlayış həddi 20 q/m³ olan tozlar
- ağı partlayış həddi 30 q/m³ olan tozlar
- ağı partlayış həddi 15 q/m³-e qeder olan tozlar

517 Kalorimetrik yanma temperaturu necə təyin edilir?

V_{ym} – yanar maddenin həcmi

C_p – yanar maddenin orta istilik tutumu

$$t_{kp} = \frac{C_p \cdot V_{ym}}{Q}$$

● $t_{kp} = \frac{Q}{V_{ym} \cdot C_p}$

$$t_{kp} = \frac{Q}{C_p}$$

$$t_{kp} = \frac{Q}{V_{ym}}$$

$$t_{kp} = \frac{Q \cdot V_{ym}}{C_p}$$

518 İkifazlı qoşulma bədəndən keçən cərəyan nəyə bərabərdir?

U_x – xetti gərginlik, R_x – bədən mütəvəqimətidir, Om

$$J = 10 \lg \frac{U_x}{R_x}$$

$$J = \frac{R_x}{U_x}$$

$$J = 20 \lg \frac{R_x}{U_x}$$

$$J = \lg \frac{R_x}{U_x}$$

● $J = \frac{U_x}{R_x}$

519 Soyumaqda olan cisimlərdən ayrılan istiliyin miqdarı necə tapılır?

q – isti cismin kütləsi; c – cismin istilik tutumu;

β – qeyri müntəzəm soyumanı nəzərə alan əmsal;

t_b və t_1 – uyğun olaraq isti cismin ilk temperaturu və otağın temperaturudur.

$$\theta = \frac{t_b - t_1}{q \cdot c \cdot \beta}$$

$$\theta = \frac{q \cdot c \cdot \beta}{(t_b - t_1)}$$

● $\theta = q \cdot c \cdot (t_b - t_1) \cdot \beta$

$$\theta = \frac{q \cdot c \cdot \beta}{t_b - t_1}$$

$$\theta = \frac{q \cdot c}{(t_b - t_1)}$$

520 Tərkibi sabit olmayan daş kömür, neftdən ibarət olan yanar maddələrin yanma intensivliyi necə təyin edilir? C, H, O, S, W – uyğun olaraq karbonun, hidrogenin, oksigenin (azotla birgə), uçucu kükürdün və nisbi nəmliyin faizlə miqdarıdır.

- $Q = 81C + 246H + 26(O-S) - 6(9H+W)$
- $Q = 18C + 642H + 62(O-S) - 6(H+9W)$
- $Q = C + H + 26(O-S) - 16(9H+W)$
- $Q = 0,8C + 45H + 26(O-S) - 16(9H+W)$
- $Q = 0,5C + 546H + 26(O-S) - 6(9H+W)$

521 Qaz balonlarının düzgün istismarı üçün onların daxilində qalıq təzyiq nə qədər olmalıdır?

- 5 kPa
- 10 kPa
- 50 kPa-dan az olmamalıdır
- 30 kPa
- 20 kPa

522 Torpağa basdırılmış tək yerləbirləşdiricidən axan cərəyana göstərilən müqavimət necə təyin olunur ?

ρ - mühitin müqaviməti, l - yerləbirləşdiricinin uzunluğu və diametri

$$R = \frac{\rho}{2\pi l} \cdot \frac{\pi d^2}{4} \cdot l$$

$$R = \frac{\rho}{\pi l} \cdot \frac{\pi d^2}{4} \cdot l$$

$$R = \frac{\rho}{2\pi l} \cdot \frac{\pi d^2}{4} \cdot l$$

$$\bullet R = \frac{\rho}{2\pi l} \cdot \frac{\pi d^2}{4} \cdot l$$

$$R = \frac{\rho}{\pi l} \cdot \frac{\pi d^2}{4} \cdot l$$

523 Mayelərin öz axını ilə müəyyən tutumdan köçürülməsi vaxtı necə təyin edilir?

F-tutumun en kesik sahəsi;

H-tutumda mayenin hündürlüyü;

μ -serf emsalı;

ω -qəza borusunun en kesik sahəsi;

g- serbest düşmə təcili.

$$t = \frac{3\mu\omega\sqrt{2gh}}{H}$$

$$t = \frac{\sqrt{2gh}}{3\mu\omega \cdot FH}$$

$$t = \frac{H}{3\mu\omega\sqrt{2gh} \cdot F}$$

$$t = \frac{H \cdot F}{3\mu\omega\sqrt{2gh}}$$

$$\bullet t = \frac{F \cdot H}{3\mu\omega\sqrt{2gh}}$$

524 Doyma buxar təzyiqindən asılı olaraq alışma temperaturu necə tapılır?

P_0 - atmosfer təzyiqidir

N - 1 mol mayenin yanması üçün lazım olan oksigen atomlarının sayıdır

$$P_A = \frac{1 + P_0}{(N-1) \cdot 4,76}$$

$$P_A = \frac{1}{P_0 + (N-1) \cdot 4,76}$$

$$\bullet P_A = \frac{P_0}{1 + (N-1) \cdot 4,76}$$

$$P_A = \frac{1 + (N-1) \cdot 4,76}{P_0}$$

$$P_d = \frac{(N-1) \cdot 4,76}{1 + P_i}$$

525 Partlayış zamanı yaranan temperatur necə tapılır?

Q_p – maddenin yanma istiliyi

G_i – yanan maddenin çəkisi

C_i – yanan maddenin istilik tutumu

$$t_p = \frac{Q_p}{G_i \cdot C_i}$$

$$t_p = \frac{Q_p}{t_p + 273}$$

$$t_p = \frac{Q_p}{G_i}$$

$$t_p = \frac{Q_p}{\sum G_i \cdot C_i}$$

$$t_p = \frac{Q_p}{C_i}$$

526 Kinetik yanma nə zaman baş verir?

Dəyişən həcmə malik olan maye yanacaqlar

Yanacaq oksidləşdirici arasındakı reaksiya sürətindən asılı olan yanma prosesi

Sərbəst həcmə malik olan mayelərin yanacaqlarının yanması

Sərbəst həcmə malik olan yanacaqların yanması

- Oksigen qabaqcadan yanar maddə ilə qarışdırılıb yanma zonasına verilsə kinetik qərarlaşmış yanma baş verəcək

527 Partlayış təhlükəli istehsal müəssisələrinin kateqoriyası hansıdır?

B

A

V

D

- E

528 Qaynama temperaturu məlum olduqda alışma temperaturu necə tapılır?

Burada T_{qay} – qaynama temperaturu, K – derece, $K=0,736$

$$T_d = \frac{T_{qay}}{K}$$

$$T_d = T_{qay} \cdot K$$

$$T_d = \sqrt{\frac{T_{qay}}{K}}$$

$$T_d = K \sqrt{T_{qay}}$$

$$T_d = \frac{K}{T_{qay}}$$

529 Açıq qabda alışma temperaturu neçə dərəcə olduqda maye tezalışan maye adlandırılır?

- 100°C
- 10°C
- 1000°C
- 1°C
- 10000°C

530 Addım gərginliyi necə təyin edilir?

φ_x və φ_{x+a} – uyğun olaraq x və $(x+a)$ məsafəsində yerləşən ayaqlar altındakı potensiallar

- $i = 3\varphi_x - 2\varphi_{x+a}$
- $i = \varphi_x + \varphi_{x+a}$
- $i = 2\varphi_x - \varphi_{x+a}$
- $i = \varphi_x - \varphi_{x+a}$
- $i = \varphi_{x+a} - \varphi_x$

531 Təcrübədə tullantısız sənaye istehsalının yaradılması prinsip ilə nəyə əsaslanmalıdır?

- Cihazlara, nəqliyyat vasitələrinə təmizləyici qurğulara əmək ehtiyatlarına, maliyyə vəsaitinə, avadanlıqlara
- avadanlıqlara, cihazlara, yeni texnoloji proseslərə
- Yeni texnoloji proseslərə, xammala nəqliyyat vasitələrinə
- Nəqliyyat vasitələrinə, əmək ehtiyatlarına cihazlara

532 Neft hasilatı rayonlarında bitki örtüyünə təsir faktorları aşağıdakılardan hansıdır?

- xam neft, minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları
- Xam neft, minerallaşmış sular, metal qırıntıları
- Xam neft, məişət tullantıları
- Müxtəlif tərkibli qazma məhsulları, metal qırıntıları
- Minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları, tikinti məhsulları

533 Mineral gübrələrdən istifadənin mənfi cəhətləri hansılardır?

- Torpağın strukturunu pisləşdirir
- Torpağın su rejimini pozur, eroziyanı gücləndirir
- Torpağın deqradasiyasına gətirib çıxardır, təbii münbitlik süni münbitlik əvəz olunur
- torpağın mexaniki tərkibini pozur, qida elementlərinin balansını pozulur
- Mineral maddələrin balansını və hava rejimini pozur

534 Neft hasilatında torpağı çirkləndirən əsas mənbələr hansılardır?

- Şlam, gilli məhlul, yuyucu mayelər
- Parafin, qətran, sirkə
- Mazut, gilli məhsul, səthi aktiv maddələr
- yanacaq-sürtkü materialları, xlor turşusu, duz
- Şlam, parafin, səthi aktiv maddələr

535 Neft-qaz hasilatında ətraf mühiti çirkləndirən mənbələrin düzgün ardıcılığı hansıdır?

- Neft, qətran, neftli qum, mədən tullantı suları
- Neft, yanacaq-sürtüklü materialları, neftli qum, səthi aktiv maddələr, mədən tullantı suarikişməvi həll edilənlər, turşular, duz və s.
- Parafinlər, müxtəlif qələvilər, sirkə, neftli qum
- Neft, turşular, duz, parafin, xlor turşusu
- Bitum, yanacaq sürtkü materialları, xlor turşusu

536 Üzvi tullantılara aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ağac emalı, şərab, pivə istehsalı, dəri emalı müəssisələrinin, ət kombinatının ət kombinatının, ağac emalı müəssisələrinin, ayaqqabı fabriklərinin tullantıları
- Dəri emalı müəssisələrinin, ət kombinatlarının, tikinti materiallarının müəssisələri
- Ağac emalı, şərab, çörək və şörək məmulatı, daş karxanalarının tullantıları
- şərab və pivə istehsalı, dəmir-beton məmulatı, tikiliş fabriklərinin tullantıları

537 Avtomobil nəqliyyatının ətraf mühiti normadan artıq çirkləndirilməsinin qarçısını almaq üçün tələb olunur:

d) Aşağı gücə malik avtomobil mühərriklərindən istifadə etmək

Istehsal ilindən asılı olmayaraq bütün avtomobillərin texniki göstəricilərini yaxşılaşdırır

- Yanacağın keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq, texniki normativlərə cavab verməyən istismarının və ölkəyə ixsalının qarşısını almaq
- Avtomobil yollarının yeniləşdirmək
Benzin mühərrikli nəqliyyat vasitələrinin sayının artırmaq

538 Avtomobillərin havaya buraxdığı tullantılar hansı hansı standartlarla tənzimlənir?

Yaponiya, fransa, böyük britaniya

a) Almaniya, amerika, yaponiya

- avropa, amerika, yaponiya
- ABŞ, avstraliya, yaponiya
Asiya, avropa, amerika

539 Riskin qiymətləndirilməsi hansı amillərdən təhlükəlidir?

- konkret halda riskin miqyası və mənşəyi amilləri
- Qəzanın baş verməsi və qarşısının alınması
Qəza yaradan şəxslərin cərimə edilməsi
dBaş verən qəzanın qiymətləndirilməsi və ödənilməsi amilləri
Qəzanın miqyası və səviyyəsi amillərin

540 İnsanlar üçün risk neçə kateqoriya ilə ifadə olunur?

Dörd kateqoriya ilə

- iki kateqoriya ilə
- Bir kateqoriya ilə
Üç kateqoriya ilə
Beş kateqoriya ilə

541 Rusiyada neçə faiz ərazi seysmik cəhətdən qorxuludur?

10% ərazi qorxuludur

5% ərazi qorxuludur

- 20% ərazi qorxuludur
- 25% ərazi qorxuludur
15% ərazi qorxuludur

542 Riskin qiymətləndirilməsinin 3-cü elementi nədir

İnsana risk amilinin təsir gücünü təyin etmək

Ətraf mühitə dəyən zərərin müəyyənəşdirilməsi

İnsan gücünün riskə davamlılığı

- Ətraf mühitə və insana risk amillərinin təhlili
- Cəmiyyətə dəyən zərərin qiymətləndirilməsi

543 Riskin qiymətləndirilməsinin 2ci elementi nədir?

dİnsanın riskə meyilliyinin qiymətləndirilməsi

Ətraf mühitə dəyən zərərin qiymətləndirilməsi

a)İnsan həyatın riski təsir səviyyəsi

- Ətraf mühitə və insana risk amilinin real təsiri
- Riskdən baş vermiş zərərin qiymətləndirilməsi

544 Riskin qiymətləndirilməsinin 1ci elementi nədir?

Təhlükənin yaranma səbəbləri

Obyektlərdə baş verən qəzalara

dRiskli və qeyri riskli amillərin müqayisəsi

- riskin amillərin və mənbələrinin müəyyənləşdirilməsi
Təhlükənin aşkarlanması və riskin amilləri

545 Riskin 3-cü mərhələsi nə ilə bağlıdır?

Nəzarət mütənasibliyinin təyini ilə
Riskin tam məqbulluğu ilə
Riskin qismən məqbulluğu ilə
Riskin tamamı ilə qeyri məqbulluğu ilə

- Nizamlayıcı qərarların qəbul edilməsi ilə

546 Riskin birinci mərhələsi nə ilə bağlıdır?

Riskin miqyasının təyin edilməsi ilə
Riskin xarakterinin və təhlükənin qiymətləndirilməsi ilə
Riskin xarakterinin təyini və təhlükənin azaldılması ilə

- Riskin xarakteristikası və təhlükənin dərəcəsi ilə
Riskə dəyən zərərin ödənilməsi ilə

547 Aral dənizin suyunun kəskin sürətdə azalmasının səbəbi nədir?

İqlimin dəyişməsi
Sənayenin inkişafı
heyvandarlığın və taxılçılığın intensiv inkişafı
intensiv buxarlanma

- pambıqçılığın intensiv inkişafı

548 İnsanlar tərəfindən dağıdılmış ərazilər ən çox harada müşahidə olunur?

Avstraliyada

- Cənubi Amerikada
Asiyada
Şimali Amerikada

549 Parazitlə sahibinin əlaqələrinin yaxınlıq dərəcəsinə görə parazitizmin neçə növü mövcuddur? (Sürət 21.09.2015 16:21:54)

dəyişkən və sabit
daimi və müvəqqəti

- məcburi və könüllü
azad və sərbəst
daimi və dəyişkən

550 Ayrı-ayrı populyasiyaların sayının dinamikasından və bioloji fəallığından asılı olaraq maddə və enerji mübadiləsi necə dəyişir? (Sürət 21.09.2015 16:21:49)

intensivliyi və istiqaməti dalğalanır
intensivliyi və istiqaməti sabit qalır
intensivliyi və istiqaməti dəyişmir

- intensivliyi və istiqaməti dəyişir
intensivliyi və istiqaməti stabildir

551 Biosenozda iki və daha çox növ eyni ehtiyatlardan istifadə etdikdə onlar arasında nə cür münasibət yaranır? (Sürət 21.09.2015 16:21:46)

- rəqabət yaranır
neytrallıq yaranır
düşməncilik yaranır

biganəlik yaranır
dostluq yaranır

552 Ekosistemdə hər hansı bir növün öz təsir zonası hədlərində digər növlərin fərdlərinin məskunlaşmasına imkan verməməsi növlərarası münasibətlərin hansı tipinə aiddir? (Sürət 21.09.2015 16:21:40)

- mutualizm tipinə
- simbioz tipinə
- antibioz tipinə
- neytralizm tipinə
- komensalizm tipinə

553 Ayrı-ayrı populyasiyaların sayının dinamikasından və bioloji fəallığından asılı olaraq maddə və enerji mübadiləsi necə dəyişir? (Sürət 21.09.2015 16:21:36)

- intensivliyi və istiqaməti dalğalanır
- intensivliyi və istiqaməti sabit qalır
- intensivliyi və istiqaməti dəyişmir
- intensivliyi və istiqaməti dəyişir
- intensivliyi və istiqaməti stabildir

554 əsasən təbiətdə toxumların yayılmasında hansı heyvanlar böyük rol oynayırlar? (Sürət 21.09.2015 16:21:32)

- göbələklər və həşəratlar
- bitkilər və kollar
- sürünənlər və həşəratlar
- balıqlar və yosunlar
- məməlilər və quşlar

555 Hidrosuksessiyalar haradan başlayır? (Sürət 21.09.2015 16:21:20)

- körfəzlərdə, çaylarda, dənizlərdə
- bulaqlarda, su quyularında, körfəzlərdə
- xırda göllərdə, bataqlıq və nohurlarda
- çaylarda, göllərdə, dənizlərdə
- dənizlərdə, çaylarda, okeanlarda

556 əvvəlcədən məskun olmayan yerlərdə formalaşmış suksessiyalara nə deyilir? (Sürət 21.09.2015 16:20:30)

- ekogenetik suksessiya deyilir
- fitosenoz deyilir
- biotor deyilir
- enerji deyilir
- zoofaq deyilir

557 Ekosistemdə yaşayış şəraitinin gündəlik və illik dinamikasında baş vermiş kompleks uyğunlaşmaları nə əks etdirir? (Sürət 21.09.2015 16:20:13)

- yay dəyişikləri
- fəsil dəyişikləri
- illik dəyişiklər
- rüblük dəyişiklər
- payız dəyişikləri

558 İlk məskunların sıxışdırılması ilə nəticələnən rəqabət suksessiya prosesinin hansı fazasına aid edilir? (Sürət 21.09.2015 16:21:16)

çılpaqlaşma fazasına

- reaksiya fazasına
- miqrasiya fazasına
- yarış fazasına
- sabitləşmə fazasına

559 Məskunlaşmamış ərazinin əmələ gəlməsi uğurlu prosesinin hansı fazasına aid edilir? (Sürət 21.09.2015 16:21:08)

- eseziz
- sabitləşmə fazasına
- çılpaqlaşma fazasına
- yarış fazasına
- reaksiya fazasına

560 Bisenozlarda növlərarası münasibətlər ümumi formada hansı tiplərə ayrılır? (Sürət 21.09.2015 16:21:43)

- neytralizm, sabitlik, mutualizm
- mutualizm, formalizm, parazitizm
- sabitlik, dayanıqlıq, dəyüskənlik
- antibiotz, neytralizm, simbioz
- komensalizm, dayanıqlıq, sabitlik

561 Hansı dəyişiklər ekosistemin daha fundamental xarakteristikalarına toxunur? (Sürət 21.09.2015 16:21:23)

- sutkalıq dəyişiklər
- rüblik dəyişiklər
- illik dəyişiklər
- aylıq dəyişiklər
- mövsümi dəyişiklər

562 F.Klementsə görə uğurlu proses ümumi halda aşağıdakı fazalardan keçir. Hansı cavab düzgün deyil. (Sürət 21.09.2015 16:21:00)

- reaksiya; sabitləşmə
- müvazinət
- miqrasiya
- çılpaqlaşma
- eseziz; yarış;

563 Canlı orqanizmlər kompleksinin fəaliyyəti ilə dəyişdirilmiş qidalayıcı mühitdə yaranan biosenoz neçənci uğurlu adlanır? (Sürət 21.09.2015 16:20:56)

- üçüncü uğurlu
- beşinci uğurlu
- onuncu uğurlu
- birinci uğurlu
- ikinci uğurlu

564 Bitki aləmində struktur və funksional dəyişiklər zamanı üzrə nə cür xarakter daşıyır? (Sürət 21.09.2015 16:20:47)

- mövsüm üzrə dəyişir
- il ərzində dəyişir
- gün ərzində dəyişir
- sutka üzrə dəyişir
- ay ərzində dəyişir

565 Biosenozun formalaşması suksessiya prosesinin neçənci fazasıdır və necə adlanır? (Sürət 21.09.2015 16:20:39)

- axırıncı fazası, sabitləşmə adlanır
- dördüncü fazasıdır, yarış adlanır
- üçüncü fazasıdır, esezis adlanır
- birinci fazasıdır, çılpaqlaşma adlanır
- ikinci fazasıdır, miqrasiya adlanır

566 Biosenozda inkişaf zamanı bir növün başqası ilə əvəz edilməsi, başqa sözlə biosenozun yeni ərazidə keyfiyyətcə yeniləşməsinə nə deyilir? (Sürət 21.09.2015 16:20:33)

- ekoloji homeostaz deyilir
- ekoloji enerji deyilir
- ekoloji tarazlıq deyilir
- ekoloji dayanıqlıq deyilir
- ekoloji suksessiya deyilir

567 Biosenozlar dəyişkən coğrafi mühit şəraitində yaşadıklarından ekosisteminin öz əsas funksiyasını dayanıqlı sürətdə yerinə yetirməsi üçün hansı uyğunlaşma mexanizmi ilə təmin olunmalıdır? (Sürət 21.09.2015 16:20:37)

- dəyişilmə ilə
- adaptasiya ilə
- reaksiya ilə
- rəqabət ilə
- biosenotik uyğunlaşma ilə

568 Ekosistemdə canlıların fəallıq dövrünün zaman üzrə bölünməsi birbaşa nəyə təsir göstərir? (Sürət 21.09.2015 16:21:03)

- rəqabət normallaşır
- rəqabəti gücləndirir
- rəqabət böhran hala çatır
- rəqabət stabilləşir
- rəqabəti zəiflədir

569 Hansı ekoloji amillər orqanizm növlərinin bu və ya digər yaşayış yerlərinə nüfuz etməsini məhdudlaşdırır?

- qadağan olunmuş amillər
- yol verilər amillər
- məhdudlaşdırıcı ekoloji amillər
- icarə verilən amillər
- mümkün olan amillər

570 Oturaq həyat tərzi keçirən heyvanlarda hər bir fərdin yaşamaq və törəmək imkanı olur və populyasiyanın artımı üçün nə cür şərait yaranır?

- kritik
- dözülməz
- əlverişsiz
- əlverişli
- stabil

571 Populyasiyalar ərazidə neçə tipdə yayılırlar?

- təsadüfi, qəflətən, ani
- qəflətən, biranlıq, təsadüfi

- arabir, ani, qəflətən
- qrup halında, daimi, arabir
- müntəzəm, təsadüfi, qrup halında

572 Populyasiyaların ətraf mühitlə dinamik tarazlığı saxlanması prinsipinə nə deyilir?

- populyasiyaların tarazlığı
- populyasiyaların stabilliyi
- populyasiyaların uyğunsuzluğu
- populyasiyaların hemoestazi
- populyasiyaların dinamikliyi

573 Su hövzələrində aşağıdakı göstərilən amillər ekoloji faktor kimi su ilə yaşayan canlılara təsir edir. Hansı cavab düzgün deyil?

suyun qələviliyi
 Ca^{2+} , K^+ , Ca^{2+} , Mg^{2+} , NH^+ , $HClO_3$, Cl^- , NO_3^- – ionlarının qatılığı

- suyun buxarlanması
- kəbud disperləşmiş maddələ
- suyun pH cəstəricisi

574 Su mühiti ilə bağlı olan və canlılara təsir edən ekoloji faktorlar hansılardır?

- hidropizoliz və hirotermiki faktorlar
- hidroreduksion və hidromaqnetik faktorlar
- hidrobioloji və hidromexaniki faktorlar
- hidrokimyəvi və hidrofiziki faktorlar
- hidrooksid və hidrooptik faktorlar

575 Torpağın edafik amillərinə aşağıdakılar aid edilir. Hansı cavab düzgün deyil?

- qaz və su
- torpağın kimyəvi tərkibi
- torpağın quruluşu
- torpağın şoranlığı
- torpaqda dövr edən üzvi və qeyri-üzvi maddələr

576 Torpaqda ölmüş orqanizmlərin çürüməsi nəticəsində hansı maddələr əmələ gəlir?

- amorf maddələr
- kimyəvi maddələr
- üzvi maddələr
- qeyri-üzvi maddələr
- qumsal maddələr

577 Torpaqda üzvi maddələrin parçalanması nəticəsində əmələ gələn amorf maddəyə nə deyilir?

- qumsal deyilir
- humus deyilir
- qum deyilir
- gil deyilir
- daş deyilir

578 Yerdə baş verən hansı hadisələr canlı orqanizmlərə, populyasiyalara qəflətən və epizotik təsir göstərir?

- Güclü yağışlar
- Zəlzələlər
- Sürüşmələr

- texnotik hadisələr
Vulkan püskürmələri

579 Yerdə baş verən texnotik hadisələr canlı orqanizmlərə və populyasiyalara necə təsir göstərir?

gözlənilməz və ölümcül təsir göstərir
gözlənilən və uzun müddətli təsir göstərir
hiss olunmaz və zəif təsir göstərir
güclü və öldürücü təsir göstərir

- qəflətən və epizodik təsir göstərir

580 Canlıların quruluşunun və onların istiqamətlənmə qabiliyyətlərinin formalaşmasında hansı geofiziki amilin böyük təsiri olmuşdur?

yeraltı suxurlar
yerin texnotik hadisələri
yerin maqnit sahəsinin
● yerin cazibə sahəsinin
vulkan püskürmələri

581 Birgə yaşayan müxtəlif növlərin heterotipik reaksiyalarının təsiri neçə cür ola bilər?

bitərəf, əhəmiyyətli, neytral
bitərəf, əlverişli, münasib
sabit, qənaətbəxş, əlverişsiz
münasib, əhəmiyyətli, sabit

- neytral, əlverişli, əlverişsiz

582 Birgə yaşayan müxtəlif növlərin heterotipik reaksiyalarının aşağıdakı kombinasiyaları mövcuddur. Hansı cavab düzgün deyil?

- qonşuluq; düşmənçilik
kirayəçilik; kommensalizm;
simbioz; əməkdaşlıq;
neytralizm; rəqabət;
amensalizm; yırtıcılıq, parazitizm

583 Orqanizmin struktur xüsusiyyətlərinin mühit amillərinə uyğunlaşması necə adlanır?

ekoloji adaptasiya
kimyəvi adaptasiya
fiziki adaptasiya
● morfoloji adaptasiya
bioloji adaptasiya

584 Canlı orqanizmin inkişafının hər hansı bir mərhələsində ona bilavasitə təsir edən mühit elementinə nə deyilir?

- ətraf mühit deyilir
● ekoloji amil deyilir
mexaniki amil deyilir
yaşıl amil deyilir
antropogen amil deyilir

585 Müasir dövrdə kainatın, yer kürəsinin və cəmiyyətin inkişafı üzrə konsepsiyaları neçə qrupa ayrılır?

2 qrupa ayrılır
4 qrupa ayrılır
5 qrupa ayrılır

- 3 qrupa ayrılırlar
- 7 qrupa ayrılırlar

586 Bəzi alimlərin fikrində cəmiyyət artıq hansı dövrə keçmişdir?

- noosfer dövrünə
- biosfer dövrünə
- hidrosfer dövrünə
- litosfer dövrünə
- daş dövrünə

587 Noosfera anlayışının hansı alimlər elmə gətirmişlər?

- Hekkel və Zyuss
- M.Lomonosov və A.Miçurin
- L.Landon və Ç.Darvin
- P.Teyer de Şarden və E.Lerua
- N.Dokuçayev və V.Vernadski

588 Biosferdə canlı orqanizmlərin tərkibinə daxil olmaqdan onun həyat fəaliyyəti ilə bağlı olan maddələr dövrünə nə deyilir?

- qoşma biotik dövrən
- abiotik dövrən
- sabit dövrən
- müvazinətli dövrən
- canlı dövrən

589 Bitkilərin tənəffüsü zamanı mənimsənilən, fotosintez prosesində havaya daxil olan qaz hansıdır?

- oksigen
- azot
- karbon
- xlor
- metan

590 Hansi suxurlar təbiətdə fosforun əsas mənbələri sayılır?

- seolitlər
- hepatitlər
- duzlar
- dağ suxurları
- minerallar

591 Mikroorqanizmlərin ölü qalıqlarını parçalaması nəticəsində torpağa hansı element daxil olur?

- hidrogen
- azot
- kükürd
- fosfor
- oksigen

592 Üzvi maddələrin yandırılması, çürüməsi və parçalanması, bitki və heyvanların tənəffüzü zamanı hansı qaz əmələ gəlir?

- natrium qazı
- karbon qazı
- azot qazı
- oksigen qazı

natrium qazı

593 Ekologiya elmi hansı fəaliyyət sahələrinə təsir göstərir?

- mədəniyyətə, musiqiyə, siyasətə, sosial vəziyyətə
 iqtisadiyyata, dinə, əxlaqa, tərbiyəyə, əmək fəaliyyətinə
 əmək fəaliyyətinə, tərbiyəyə, dinə, əxlaqa
- iqtisadiyyata, mədəniyyətə, əxlaqa, siyasətə
 əxlaqa, davranışa, biliyə, əmək fəaliyyətinə

594 Ekologiyanın kompleks bir elmə çevrilməsi onun inkişaf tarixinin hansı mərhələsinə aid edilir?

- V mərhələsinə
- III mərhələsinə
- IV mərhələsinə
- I mərhələsinə
- II mərhələsinə

595 Ekologiyanın bir elm kimi formalaşması və təşəkkül tapması onun inkişaf tarixinin hansı mərhələsinə aid edilir?

- III mərhələsinə
- V mərhələsinə
- VI mərhələsinə
- II mərhələsinə
- I mərhələsinə

596 radioaktiv çirklənmənin əsas mənbəyi?

- kimya sənayesinin inkişafı
- İES-nın tikilməsi
- sunami hadisəsi
- nüvə sınaqları
- AES-da olan qəzalar

597 Freon qazının ozon təbəqəsinə təsiri ilin hansı fəslində daha güclü olur?

- ilin bütün fəsilərində
- qışda
- yayda
- payızda
- yazda

598 Təbiətdə heyvan və bitkilərin coğrafi yayılmasının, ekologiya və fiziologiyasının bir çox vacib anlarını hansı qayda müəyyən edir?

- tərəqqi qaydası
- minimum qaydası
- yaşamaq qaydası
- inkişaf qaydası
- üzlaşma qaydası

599 Orqanizmə birtərəfli təsir edən xarici mühit amili necə adlanır?

- Fiziki
- abiotik
- Biotik
- Qoşma biotik
- Ahtropogen

600 Orqanizmin hər bir xarici amilə uyğunlaşması nə ilə bağlıdır?

- torpaq sərfi ilə
- enerji sərfi ilə
- hava şərti ilə
- su sərfi ilə
- əmək sərfi ilə

601 Heyvanların hava mühitində hərəkət etmələri üçün təkamül prosesində onlarda hansı orqan əmələ gəlmişdir?

- böyrəklər əmələ gəlmişdir
- mədə əmələ gəlmişdir
- ağciyər əmələ gəlmişdir
- qaraciyər əmələ gəlmişdir
- göslər əmələ gəlmişdir

602 Hansı geofiziki hadisələr zamanı ürək-damar xəstəlikləri hipertoniyası olan adamların vəziyyəti pisləşir.

- güclü tufanlar zamanı
- güclü qasırğılar zamanı
- güclü sunamilər zamanı
- maqnit tufanları zamanı
- güclü küləklər zamanı

603 Mallı 13 dərəcə olan dağ yamaclarında hansı bitkilər müşahidə olunur?

- tikanlı bitkilər
- günəş həssas bitkilər
- suya tələbkar bitkilər
- susuzluğa dözümlü bitkilər
- iyneyarpaqlı bitkilər

604 Biosferdə neçə növ maddələr dövrəni gedir?

- abiotik, biotik, qoşma, biotik
- hüceyrə, növ, orqanizm
- canlı, cansız, hüceyrə
- biotik, canlı, cansız
- abiotik, canlı, hüceyrə

605 Ekologiya elminin inkişaf tarixini neçə mərhələyə ayırırlar?

- 7 mərhələyə
- 5 mərhələyə
- 2 mərhələyə
- 3 mərhələyə
- 4 mərhələyə

606 Birinci trofik səviyyədə xarici enerjiden istifadə edilərək yaradılan üzvi maddə kütləsinə necə adlanır? (Sürət 21.09.2015 16:18:28)

- əvvəlinci məhsul adlanır
- son məhsul adlanır
- ilk məhsul adlanır
- sonuncu məhsul adlanır
- aralıq məhsul adlanır

607 Biosenozlardan aşağıdakı parçalanma məhsulları xaric edilir. Hansı cavab düzgün deyil? (Sürət 21.09.2015 16:18:23)

- karbon qazı
- bərk maddələr
- istilik
- oksigen
- biogen maddələrin parçalanma məhsulları

608 Trofik səviyyədə biokütlərin və onunla bağlı olan enerjinin neçə faizi bir səviyyədən o birinə keçir? (Sürət 21.09.2015 16:18:17)

- təqribən 25%-i
- təqribən 15%-i
- təqribən 7%-i
- təqribən 21%-i
- təqribən 10%-i

609 İnsanlar tərəfindən yaradılan müxtəlif təsərrüfat sahələrinə, əkin sahələrinə, süni göllərə, parklara və başqa biogeosenozlara nə deyilir? (Sürət 21.09.2015 16:18:11)

- biosenoz deyilir
- biotop deyilir
- ekosistem deyilir
- aqrobiogeosenozlar deyilir
- biosfer deyilir

610 Qida zənciri sistemində konsumentlər səviyyəsində yaranan və toplanan biokütlə necə adlanır? (Sürət 21.09.2015 16:18:08)

- beşinci məhsul adlanır
- axırıncı məhsul adlanır
- üçüncü məhsul adlanır
- ikinci məhsul adlanır
- sonuncu məhsul adlanır

611 Qida zəncirləri sistemində birinci trofik səviyyəsini hansı orqanizmlər təşkil edir? (Sürət 21.09.2015 16:18:04)

- bitki növləri
- prodüsent növləri
- birhüceyrəlilər
- bakteriya növləri
- göbələk növləri

612 Qida zəncirləri sistemində konsument orqanizmlər neçənci trofik səviyyəni təşkil edirlər? (Sürət 21.09.2015 16:17:57)

- I trofik səviyyəni
- III trofik səviyyəni
- II trofik səviyyəni
- VI trofik səviyyəni
- V trofik səviyyəni

613 Üzvi maddələri işıq enerjisi hesabına sintez edən canlılara nə deyilir? (Sürət 21.09.2015 16:17:53)

- fototroflar deyilir
- sinetroflar deyilir
- sintetiklər deyilir

homeotroflar deyilir
fotosintetiklər deyilir

614 Biogeosenozda növlərin ən əsas qarşılıqlı əlaqələr hansılardır? (Sürət 21.09.2015 16:17:48)

- sığınacaq, qida rəqabət
- qida, məkan, mühitaryatma
- məkan, enerji, rəqabət
- məskən yeri, sığınacaq, məkan
- qida, enerji, istilik

615 Biogeosenoz neçə komponentdən ibarətdir? (Sürət 21.09.2015 16:17:45)

- ekosistem və biotopdan
- cansız və canlılardan
- litosfer və torpaqdan
- hidrosfer və atmosferdən
- biotop və biosenozdan

616 Populyasiyanın daxili genetik fondu onun hansı strukturunu müəyyən edir? (Sürət 21.09.2015 16:17:35)

- daxili sıxlığını
- irsi münasibətlərini
- ətraf mühit münasibətlərini
- genetik strukturunu
- iyerarxiya münasibətlərini

617 Populyasiyalarda təcrid olunmalar necə cür olur? (Sürət 21.09.2015 16:17:27)

- coğrafi və ekoloji
- süni və təbii
- coğrafi və süni
- məkan və zaman
- ekoloji və təbii

618 Hansı fərdlər yaşadıqları sahəyə bağlı olurlar və onun sərhədlərini keçdikdə səmt reaksiyası onların gəriyə qayıtmasını stimullaşdırır? (Sürət 21.09.2015 16:17:22)

- rezident-fərdlər
- otyeyən heyvanlar
- yırtıcılar
- onurğalılar
- parazitlər

619 Ayrı-ayrı təbii populyasiyaların genafondları bir-birindən aşağıdakı əlamətlərə görə fərqlənirlər. Hansı cavab düzgün deyil? (Sürət 21.09.2015 16:17:17)

- fərdlərin payının dinamik tarazlığı ilə
- müxtəlif genatıpli fərdlərlə
- irsi müxtəlifliklə
- əlamətlərə görə fərqlənmirlər
- genetik vəhdətlə

620 Xəzərə ən çox çirkab axıdan Azərbaycan çayı:

- Lənkərançay
- samur
- qudyalçay
- Araz çayı

Kür çayı

621 Ekoloji lisenziya , vergi və ekoloji investisiya hansı siyasətə daxildir?

- makroregional
- regional
- fiksal
- lokal
- qeyri fiksal

622 Neft və neft məhsulları hansı su hövzələrini daha çox çirkləndirir? (Sürət 21.09.2015 16:10:17)

- Bataqlıq və gölməçə sularını
- okean və dəniz sularını
- bulaq və nohur sularını
- çay və göl sularını
- Gölməçə və quru sularını

623 Orqanizmlərdə qidanın bağırzaqlarda sorulmamasına nə səbəb ola bilər. (Sürət 21.09.2015 16:10:13)

- Turşuluğun çatışmamazlığı
- Istiliyin çatışmamazlığı
- su çatışmamazlığı
- oksigen çatışmamazlığı
- Hava çatışmamazlığı

624 Orqanizmlərdə hansı proseslər su mühitində gedir? (Sürət 21.09.2015 16:10:10)

- Bütün aerob proseslər
- Bütün kimyəvi proseslər
- Bütün fiziki proseslər
- bütün bioloji proseslər
- Bütün fotosintez proseslər

625 Suların çirkləndirən mənbələr aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Sürət 21.09.2015 16:10:06)

- sənaye müəssisələrinin çirkab suları
- məişət suları
- bulaqların suyu
- sənaye müəssisələrinin tullantıları
- inşaat və meşə materialları

626 Suyun səthində yayılan hansı çirkləndirici sudakı canlı aləmin törəməsi imkanlarını məhdudlaşdırır? (Sürət 21.09.2015 16:10:03)

- meşə materialları
- bərk tullantılar
- məişət tullantıları
- neft və neft məhsulları
- inşaat materialları

627 Yerüstü suların fiziki-kimyəvi xassələri müxtəlif olub, aşağıdakılardan asılıdır. Hansı cavab düzgün deyil (Sürət 21.09.2015 16:09:55)

- yerləşdiyi ərazilərinin hidrogeoloji şəraitindən
- torpağın çirklənmə dərəcəsiindən
- ərazinin sanitariya-gigiyena vəziyyətindən
- atmosfer havasının tərkibindən
- çirkləndiricilərin tərkibindən

628 Atmosferə antropogen və təbii yolla kənar maddələrin daxil olunması nəticəsində hansı hadisə baş verir? (Sürət 21.09.2015 16:11:02)

- atmosfer soyuyur
- atmosfer tərkibi dəyişir
- atmosfer çirklənir
- atmosfer çirklənmiş
- atmosferin temperaturu yüksəlir

629 Atmosferə yayılan ilkin çirkləndirici maddələr sonralar fiziki-kimyəvi proseslərə uğruyaraq hansı qrup çirkləndiriciləri əmələ gətirir? (Sürət 21.09.2015 16:10:59)

- beşinci qrup
- ikinci qrup
- dördüncü qrup
- üçüncü qrup
- qrup yaratmır

630 Atmosferin hansı təbəqəsində hidrogen yerin cazibə sahəsindən çıxaraq onun tacını yaradır? (Sürət 21.09.2015 16:10:56)

- termosfer
- ekzosfer
- mezosfer
- troposfer
- stratosfer

631 Canlıların həyat fəaliyyəti nəticəsində əmələ gələn maddələrə nə deyilir? (Sürət 21.09.2015 16:05:44)

- polimer maddə deyilir
- qeyri-üzvi maddə deyilir
- biogen maddə deyilir
- üzvi maddə deyilir
- mineral maddə deyilir

632 Ekologiya elminin inkişaf tarixini neçə mərhələyə ayırırlar? (Sürət 21.09.2015 16:05:50)

- 4 mərhələyə
- 3 mərhələyə
- 2 mərhələyə
- 5 mərhələyə
- 7 mərhələyə

633 Təbiətlə cəmiyyətin qarşılıqlı əlaqələrini və təsirlərin ümumi qanunauyğunluqlarını hansı elm sahəsi öyrənir? (Sürət 21.09.2015 16:05:53)

- tarix
- kimya
- fizika
- ekologiya
- biologiya

634 Ekologiyanın inkişafında Ç.Darvinin hansı nəzəriyyəsinin böyük təsiri olmuşdur? (Sürət 21.09.2015 16:06:00)

- təkamül nəzəriyyəsinin
- bərabərsizliklər nəzəriyyəsinin
- təbiət haqqında nəzəriyyənin
- ibtidai nəzəriyyənin

piramidalar nəzəriyyəsinin

635 Populyasiyaların strukturunu və dinamikasını hansı ekologiya öyrənir? (Sürət 21.09.2015 16:06:23)

mühəndis ekologiyası öyrənir

- demoekologiya öyrənir
- biologiya öyrənir
- sinekologiya öyrənir
- antoeologiya öyrənir

636 Ekologiyanın inkişafı uzun müddət hansı vəziyyətə davam etmişdir? (Sürət 21.09.2015 16:06:26)

sinekologiya səviyyəsində
ekosistem səviyyəsində
biosenoz səviyyəsində
populyasiya səviyyəsində

- autoekologiya səviyyəsində

637 Canlı orqanizmlərin onları əhatə edən mühitlə struktur əlaqələrinin öyrənilməsi hansı elm sahəsinin predmetidir? (Sürət 21.09.2015 16:06:35)

fizikanın
biologiyanın
kimyanın
riyaziyyatın

- ekologiyanın

638 Bir-biri ilə funksional bağlılıqda olan canlı orqanizmlərin çoxnövlü birliyi necə adlanır? (Sürət 21.09.2015 16:06:39)

biokütlə adlanır
biogeosenoz adlanır
biotop adlanır

- biosenoz adlanır
- ekosistem adlanır

639 Ümumi ekologiya hansı bölmələrdən ibarətdir? (Sürət 21.09.2015 16:06:50)

biologiya, anatomiya, akustika

- autoekologiya, populyasiya ekologiyası, sinekologiya
- akustika, səs-küy, optika
- tətbiqi, riyazi, informativ
- botanika, kibernetika, biologiya

640 ətraf mühitdə insanı maraqlandıran parametrlərin müşahidə vasitəsilə dinamikada öyrənilməsi hansı ekoloji sistem vasitəsilə həyata keçirilir? (Sürət 21.09.2015 16:06:55)

empirin düsturlar vasitəsilə
ekoloji tədqiqat vasitəsilə

- ekoloji monitorinq vasitəsilə
- ekoloji müşahidə vasitəsilə
- ekoloji hesablamalar vasitəsilə

641 ətraf mühitin pisləşməsinə səbəb olan amillərdən biri də nə hesab olunur? (Sürət 21.09.2015 16:06:59)

Torpaq eroziyaları
turşulu yağışlar
təbii fəlakətlər
sənaye sahələrinin genişlənməsi

- elm və texnikanın inkişafı

642 Autoekologiya, populyasiyalar ekologiyası, sinekologiya hansı ekologiyasının bölmələridir? (Sürət 21.09.2015 16:07:03)

məişət ekologiyasının
nəzəri ekologiyanın
mühəndis ekologiyasının
tətbiqi ekologiyanın

- ümumi ekologiyanın

643 Ekoloji problemlərin həllində ekoloji üsullardan əlavə hansı tədqiqatlar aparılmalıdır? (Sürət 21.09.2015 16:07:06)

mühasibat, maliyyə, sosial

- təsərrüfat-iqtisadi, sosial və siyasi
fiziki, bioloji, sosial
kimyəvi, fiziki, təsərrüfat-iqtisadi
texniki, iqtisadi, maliyyə

644 Müasir biosferin vəziyyətini müəyyən edən ən əhəmiyyətli amillərdən biri nə hesab olunur? (Sürət 21.09.2015 16:07:09)

insanın hərəkəti
insanın fəaliyyətsizliyi
insanın biganəliyi

- insanın fəaliyyəti
insanın müdaxiləsi

645 Sənaye sahələrinin və kənd təsərrüfatının tələbləri ilə bağlı olan, o cümlədən ətraf mühitə canlıların və insanın təsirini öyrənmək üçün hansı ekoloji metoddan istifadə edilir? (Sürət 21.09.2015 16:07:13)

ixtiyari metodlardan
monitorinqdən

- indikasiya metodundan
adi metodlar
riyazi modelləşdirmədən

646 Biosenoqlar maddə, enerji və informasi baxımından necə sistemlərdir. (Sürət 21.09.2015 16:07:27)

- açıq sistemdir
yarım qapalı sistemdir
tək sistemdir
qapalı sistemlərdir
yarım açıq sistemdir

647 Yer kürəsinə həyatın kosmosdan mikroorqanizmlərin spora vasitəsilə gəldiyini iddia edən nəzəriyyə necə adlanır? (Sürət 21.09.2015 16:07:32)

idrak nəzəriyyəsi
kvant nəzəriyyəsi
təkamül nəzəriyyəsi

- Panspermiya nəzəriyyəsi
fəlsəfi nəzəriyyəsi

648 Oqranizm hansı təbiətin təşkil olunma səviyyəsində hansı səviyyənin əsas elementidir? (Sürət 21.09.2015 16:07:36)

Hüceyrə səviyyəsinin

Mikroorqaniz səviyyəsinin
Bakteriya səviyyəsinin
● orqanizm səviyyəsinin
Populyasiya səviyyəsinin

649 Hüceyrəli orqanizləri hansı yarımqruplara ayırırlar? (Sürət 21.09.2015 16:07:40)

- göbələklər və mikroblar
bitkilər və heyvanlar
● prokariotlar və eukariotlar
bakteriyalar və göbələklər
oteyenlər və ətyeyənlər

650 Heterotroflar qidalanma üsuluna görə hansı qruplara aid edirlər? (Sürət 21.09.2015 16:07:43)

- heyvanlar qrupuna
göbələklər qrupuna
həşəratlar qrupuna
bakteriyalar qrupuna
avtotroflar qrupuna

651 Hansı dövrdə Yer atmosferində su buxarı, karbon qazı, metan, ammonyak və başqa qazlar mövcud olmuşdur? (Sürət 21.09.2015 16:07:47)

- vulkanlar dövründə
mis dövründə
● katarxeymeqa dövründə
daş dövründə
müasir dövrdə

652 Eukarid canlılar hansı qruplara ayırırlar? (Sürət 21.09.2015 16:07:50)

- çox hüceyrəli və monohüceyrəli
polihüceyrəli və hüceyrəsizlər
hüceyrəli və hüceyrəsizlər
monohüceyrəli və di hüceyrəli
● bir hüceyrəli və çox hüceyrəli

653 Avtotrof orqanizmlər tərəfindən sintez edilmiş məhsullar hesabına yaşayan canlılar necə adlanır? (Sürət 21.09.2015 16:07:58)

- göbələklər adlanır
● heterotroflar adlanır
bir hüceyrəli adlanır
avtotroflar adlanır
bakteriyalar adlanır

654 Avtotrof xassələrini saxlamaqla hazır üzvi maddələrlə qidalanan orqanizmlər necə adlanır? (Sürət 21.09.2015 16:08:03)

- virus adlanır
avtotrof adlanır
heterotrof adlanır
● mikrotroflar adlanır
göbələk adlanır

655 Müasir təsəvvürlərə görə həyatın əmələ gəlməsi aşağıdakı mərhələlərdən keçmişdir. Hansı cavab düzgün deyil? (Sürət 21.09.2015 16:08:06)

protobionlar, hüceyrə yaranmışlar

- qeyri-üzvi maddələr üzvi maddələrə çevrilmişlər
biokimyəvi monomerlərin abiogen sintezi baş vermişdir
qazlardan və su buxarlarından ibarət atmosfer yaranmışdır
monomerlərin polimerləşməsindən bioloji polimerlər yaranmışdır

656 Hansı canlılar qidalanma üsuluna görə prodüsent, konsument, redüsent kateqoriyalarına ayrılır? (Sürət 21.09.2015 16:08:09)

göbələklər

- heyvanlar
həşaratlar
bitkilər
viruslar

657 Adaptiv əlamətlərinə görə insanlar necə qruplaşdırılmışdır? (Sürət 21.09.2015 16:08:22)

monqoloid, çəpgözlü, zənci
qaraçı, sarı, zənci
zənci, ağ, sarı
asiyalı, zənci, qaraçı

- avropoid, zənci, monqoloid

658 Yüksəkliklərdə və dağlıq ərazilərdə yaşayan adamlarda dağ adaptiv tipinin formalaşmasında aşağıdakı ekoloji amillər əsas rol oynamışdır. Hansı cavab düzgün deyil? (Sürət 21.09.2015 16:08:30)

oksigen çatışmamazlığı

- temperaturun kəskin artması
birtipli qida
aşağı temperatur
aşağı atmosfer təzyidi

659 Yastı burun, yastı sifət, göz küncələrindəki qırışlar hansı adaptiv irqlərə aid edilir? (Sürət 21.09.2015 16:08:35)

- monqoloidlərə aid edilir
metislərə aid edilir
zəncilərə aid edilir
avropoidlərə aid edilir
qaraçılara aid edilir

660 Müəyyən qrup əlamətlərinə görə tarixi inkişafda formalaşmış insan qruplarına nə deyilir? (Sürət 21.09.2015 16:08:39)

mutantlıq deyilir

- irqlər deyilir
qrup deyilir
millət deyilir
gen deyilir

661 İnsanlarda irsi xəstəliklərin səviyyəsinin yüksəlməsinə nə səbəb ola bilər? (Sürət 21.09.2015 16:08:44)

gentərin dəyişməsi

mutasiya

qəbilə qohumluqları

- genetik qohumluqlar
əhalinin artımının sürəti

662 İnsanın genotipinin xüsusiyyətləri onun hansı qabiliyyətini müəyyən edir? (Sürət 21.09.2015 16:08:48)

- fizoloj qabliyyətini
- yaşama qabliyyətini
- fəaliyyət qabliyyətini
- uyğunlaşma qabliyyətini
- fiziki qabliyyətini

663 İndiki dövrdə və gələcəkdə insanın təkamülünə aşağıdakı amillərin təsir edəcəyi söylenilir. Hansı cavab düzgün deyil? (Sürət 21.09.2015 16:08:52)

- mutasiya
- genetik-avtomatik proseslər
- təcrid olunma
- seçmə; say tərkibinin dalğalanması
- ətraf mühitin təsiri nəzərə alınmır

664 V.Vernadski biosferi neçə hissəyə ayırmışdır? (Sürət 21.09.2015 16:09:02)

- atmosfer, hidrosfer, litosfer
- tundra, hidrosfer, dağlar
- kosmik, hidrosfer, tundra
- atmosfer, noosfer, kosmik
- litosfer, su örtüyü, kosmik

665 Canlı maddələrin mühityaratma funksiyası nəticəsində Yerin təbii mühitində aşağıdakı mühüm hadisələr baş vermişdir. Hansı cavab düzgün deyil (Sürət 21.09.2015 16:09:05)

- təbii mühitdə hər bir dəyişiklik baş verməmişdir
- ilkin atmosferin qaz tərkibi dəyişmişdir
- yerdə gətirmələrin böyük hissəsi formalaşmışdır
- nəhəng yarpaq şətlərinin buxarlandırıcı səthi yaranmışdır
- ilkin okeanların kimyəvi tərkibi dəyişmişdir

666 Biosferdə bioloji dövrandə hansı elementlər iştirak edir ? (Sürət 21.09.2015 16:09:09)

U, Pb, Cl, Fe, Zn, Cu

O₂, N₂, C, P, S, H₂

O, Fe, Cu, O₂, F, Cl

U, Mu, C, O₂, F, He

O, Fe, C, H₂, Cl

667 Günəş şüaları Yer kürəsində neçə cür maddələr mübadiləsi yaradır? (Sürət 21.09.2015 16:09:12)

- böyük dövrən və bioloji dövrən
- biotik dövrən və qoşa biotik dövrən
- kiçik dövrən və abiotik dövrən
- biotik dövrən və abiotik dövrən
- kiçik dövrən və bioloji dövrən

668 V.İ.Vernadskinin təliminə əsasən canlı maddələrin biosferdə neçə əsas funksiyaları vardır. Hansı cavab düzgün deyil ? (Sürət 21.09.2015 16:09:15)

- nəqlətmə
- konsentrasiya, destruktiv

- texnoloji
energetik
mühityaratma

669 Yer səthinin suyu neçə hissəyə bölünür? (Sürət 21.09.2015 16:09:24)

- bataqlıqlar, gölməçələr, okeanlar
dünya okeanı, qitə suları, yeraltı sular
bulaqlar, göllər, nohurlar
dənizlər, göllər, çaylar
çaylar gölməçələr, dənizlər

670 Uzun illər davam edən təkamül prosesinəticəsində biosferdə nə qədər bitki, heyvan və mikroorqanizmlər yaranmışdır? (Sürət 21.09.2015 16:09:28)

- 10 milyon
- 7 milyon
- 5 milyon
- 3 milyon
- 4 milyon

671 Avropada biosferin yuxarı sərhəddi yer səthindən hansı hündürlükdədir ? (Sürət 21.09.2015 16:09:31)

- 12-15 km-də
- 8-13 km-də
- 10-15 km-də
- 9-12 km-də
- 5-8 km-də

672 Biosferin aşağı sərhəddi hidrosferdə hansı dərinlikdədir? (Sürət 21.09.2015 16:09:35)

- 2-11 km
- 3-9 km
- 7-11 km
- 5-10 km
- 4-7 km

673 Biosferin aşağı sərhəddi litosferdə hansı dərinlikdədir ? (Sürət 21.09.2015 16:09:41)

- 7-9 km
- 4-7 km
- 3-5 km
- 2-9 km
- 5-9 km

674 Mineral və üzvi hissəciklə hansı suxurların tərkib hissəsini təşkil edir? (Sürət 21.09.2015 16:10:20)

- düz ssuxurların
- Daş suxurların
- Daş suxurların
- torpaqəmələgətirən ana suxurların
- əhəng suxurların

675 Temperaturun dəyişməsinə görə atmosferi beş təbəqəyə ayırırlar. Hansı cavab düzgün deyil ? (Sürət 21.09.2015 16:10:37)

- kosmos
- termosfer
- mezosfer

troposfer ; strotosfer
ekzosfer

676 Atmosfer çirklənmələri atmosferdə gedən mühüm proseslərə ciddi təsir göstərir. Hansı cavab düzgün deyil? (Sürət 21.09.2015 16:10:41)

- bütün təbii proseslərə
- ozon qatının dəyişməsinə
- günəş şüalarının axın sürətinə
- iqlim dəyişmələrinə
- hava cərəyanına

677 Yer atmosferinin müxtəlif kimyəvi tərkibli yuxarı qatı necə adlanır ? (Sürət 21.09.2015 16:10:45)

- termosfer adlanır
- heliosfer adlanır
- mezosfer adlanır
- homosfer adlanır
- teterosfer adlanır

678 Hündürlükdən asılı olaraq atmosfer təzyiqi qalxır, yaxud düşür? (Sürət 21.09.2015 16:10:49)

- normal təzyiqdən aşağı düşür
- təzyiq balanslaşır
- təzyiq dəyişir
- təzyiq sabit qalır
- normal təzyiqdən yüksək olur

679 Bitkilərdə fotosintez prosesi nəticəsində atmosferə hansı qaz daxil olunur? (Sürət 21.09.2015 16:10:53)

- metan
- karbon qazı
- azot qazı
- oksigen qazı
- ammonyak

680 İcməli su yer kürəsinin hansı sahələrində olduğundan onun yalnız 0,06 – 0,07%-dən istifadə olunur? (Sürət 21.09.2015 16:09:51)

- düzənliklərdə və savannalarda
- torpaqlarda və dağlarda
- quru və bataqlıq sahələrində
- dağlıq və buzlaq sahələrində
- meşələrdə və göllərdə

681 köçəri quşların və suitlərin mühafizə olunduğu qoruq

- Zirə
- Abşeron
- Şirvan
- Qızılağac
- Geirgan

682 Günəş şüalarının enerjisini və yaxud kimyəvi enerjini istifadə edərək özlərinə lazım olan üzvi maddələri sintez edən canlılara nə deyilir? (Sürət 21.09.2015 16:08:13)

- prokariotlar deyilir
- bakteriyalar deyilir
- avtotroflar deyilir

heterotroflar deyilir
bir hüceyrəlilər deyilir

683 əməyin mühafizəsi əsas neçə hissədən ibarətdir?

- 2 hissədən
- 6 hissədən
- 5 hissədən
- 4 hissədən
- 3 hissədən

684 əməyin mühafizəsi nəyi öyrədir?

- Fövqəladə hallardan qorunmağı
- İşçilərin təhlükəzlik və sağlam şəraitdə işləmək hüququnu
- Ətraf mühitin mühafizəsi
- Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi
- Ekoloji sistem

685 Zəhmətkeşlərin əmək hüquqlarının əsas prinsiplərini təşkil edən qanun aktı hansılardır:

- 5. Müəssisələrin əsasnamələri
- 4. Həmkarlar ittifaqının qərarları
- 1. İcra hakimiyyətinin qərarları
- 2. Nazirlər kabinetinin qərarları
- 3. Dövlətin konstitusiyası

686 İdarəetmə orqanlarına erqonomik tələblərə aiddir:

- Səthi sürüşkən olmalıdır
- Pambıq kimi yumşaq və ağ olmalıdır
- Forması, ölçüləri və səthi iş üçün rahat olmalıdır
- Polad kimi möhkəm olmalıdır
- Buz kimi soyuq olmalıdır

687 əmək mühafizəsinə dair vahid dövlət siyasəti kim tərəfindən həyata keçirilir?

- Fövqəladə Hallar Nazirliyi tərəfindən
- Daxili işlər Nazirliyi tərəfindən
- Milli Məclis tərəfindən
- Həmkarlar təşkilatları tərəfindən
- Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən

688 əmək mühafizəsi kursunun metodoloji əsası nədən ibarətdir?

- Statik təhlil
- Məntiqi təhlil
- İş şəraitinin, texnoloji prosesin, istifadə edilən materialların və məhsulun təhlükəlilik dərəcəsinin elmi təhlilindən
- Proqnozlaşdırma
- Psixoloji

689 İş yerində əmək mühafizəsi normalarının və qaydalarının yerinə yetirilməsinə bilavasitə kim cavabdehdir?

- Müəssisənin mülkiyyətçisi və işəgötürən
- Müəssisənin işçiləri
- Kadrlar şöbəsi
- Müəssisənin əmək mühafizəsi şöbəsi
- Həmkarlar təşkilatı

690 əməyin mühafizəsinin I hissəsi nədən bəhs edir?

Laboratoriya işlərindən

- Əmək mühafizəsinin hüquqi – təşkilatı əsasından
Təhlükəsizlik texnikasının əsaslarından
Yanğın profilaktikası
Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyasından

691 əməyin mühafizəsinin IV hissəsi nədən bəhs edir?

Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyasından.

- Yanğın profilaktikası;
Laboratoriya işlərindən;
Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyasından;
Təhlükəsizlik texnikasının əsaslarından;

692 əməyin mühafizəsinin II hissəsi nədən bəhs edir?

Əmək mühafizəsinin hüquqi – təşkilatı əsasından;

- Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyasından;
Yanğın profilaktikası.
Təhlükəsizlik texnikasının əsaslarından;
Laboratoriya işlərindən;

693 İstilik elektrik stansiyalarında soyutma prosesində istifadə olunan suyun yenidən qaytarılması suyun hansı çirklənməsi adlanır?

Təbii

Fiziki

- termiki
Kimyəvi
Mexaniki

694 Torpaqşünaslıq elminin banisi kimdir?

E.Hekkel

Həsənbəy Zərdabi

V.R.Vilyams

- N.N.Dokuçayev
C.Darvin

695 Balıqçılıq təsərrüfatı sularında oksigen olan biokimyəvi tələbat necə olmalıdır?

- 6 mq/e-dən çox olmamalıdır
15 mq/e-dən çox
10 mq/e-dən çox
4 mq/e-dən az
9 mq/e

696 Suyun oqranoleptik keyfiyyət göstəriciləri hansılardır?

Suyun göy rəngdə olması, dadının şit olması

Rəngi, bulanıqlığı, dadı, iyi

- İyi, dadı, rəngi, şəffaflığı
Duzluluğu, yaşıl rəngi çalması, iy verməsi
Turşuluğu, duzsuzluğu, rənginin bulanıq olması

697 Çirkab suların mineralaşdırılması nədir?

Çirkab suların duzların həll olunmasını həyata keçirilən

- Təmizlənmiş suların duzların çıxarılması
- Çirkab suların qarışıq maddələrin təmizlənməsi
- Çirkab suların duzların qismən çıxarılması
- Çirkab suların mexaniki qarışıqların tam təmizlənməsi

698 Sprinkler nədir?

- OU-2 odsöndürənlər
- Sprinkler zərbə təsirli avtomatik klapana açılan səpələyicidir. Yarıq ölçüsü xüsusi seçilmiş böyük rozet müntəzəm suvarmanı təmin edir
- OU-5 odsöndürənlər
- OU-8 odsöndürənlər
- OP-5 odsöndürənlər

699 Yeraltı metal qurğuları korroziyadan mühafizə etmək üçün nədən istifadə olunur?

- Yalnız protektor mühafizəsindən
- Anod mühafizəsindən
- İnhibitor tətbiq edilməsi ilə mühafizədən
- Adsorbsiyadan
- Katod və protektor mühafizəsindən istifadə olunur

700 İstehsal binalarında binanın ümumi istilik itkisi hansı düsturla təyin edilir:

$$Q_{\text{üm}} = Q_1 + Q_2 + Q_3 \text{ vt}$$

$$Q_{\text{üm}} = Q_o + Q_B + Q_m \text{ vt}$$

$$Q_{\text{üm}} = Q_0 + Q_1 + Q_2 + Q_3 \text{ vt}$$

- $Q_{\text{üm}} = Q_o + Q_B + Q_m \text{ vt}$

$$Q_{\text{üm}} = Q_1 + Q_2 \text{ vt}$$